

Стратегія сталого розвитку України - 2030

Human Rights
Productivity
Rule Of Law
Renewable Resources
Scientific Research
E Government
Inclusive Education
Development
Transport
Information And Cultural Space
Health Care
Economic Activity
Security
Infrastructure
International Cooperation
Regional Development
Justice
De-occupation
Performance
Efficiency
Sectoral Development
Investment
Strategy
Protection Of Rights
Governance
Ecology
Energy Saving
Law And Order
National Interests
Energy Efficiency
Modernization
Balanced Production
Energy Saving
Law And Order

Ukraine Development 2030

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
СЛУЖБА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

«Стратегія сталого розвитку України – 2030»

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

С. В. Полтавець, т. в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарьова, наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук, О. М. Бойко, мол. наук. співр.,
Л. І. Кукоба, мол. наук. співр., М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2020 р.

Виходить двічі на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fru@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

© Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 2021

«Стратегія сталого розвитку України – 2030»

Випуск 33

(огляд матеріалів ЗМІ за 17 вересня – 7 жовтня 2021 р.)

Головні новини	4
Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ.....	5
Участь Президента України Володимира Зеленського у 76-ій сесії Генеральної Асамблеї ООН: підсумки для України	5
Огляд зарубіжних ЗМІ.....	10
Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку – 2030»	12
Офіційна інформація.....	12
Подолання наслідків пандемії COVID-19	14
Міжнародна підтримка України.....	17
Євроінтеграційний курс України.....	22
Дерегуляція та розвиток підприємництва	24
Децентралізація та реформа державного управління.....	25
Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності	26
Програма розвитку українського експорту.....	28
Економіка та фінанси.....	30
Стан оборонної галузі.....	31
Зміцнення системи національної безпеки.....	34
Оновлення влади та антикорупційна реформа.....	35
Інфраструктура та транспорт	37
Програма популяризації України в світі	39
Політика цифрової трансформації	42
Пенсійна реформа	44
«Велике будівництво»	45
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	49
Новини з соціальних мереж.....	52
Експертний погляд.....	55
Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи... ..	71
Офіційна інформація.....	71
Кримська платформа	73
Підтримка внутрішньо переміщених осіб, учасників бойових дій та жителів Сходу України	73
Проекти з відновлення регіону.....	80
Опікування населенням тимчасово окупованих територій	81
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	85
Новини з соціальних мереж.....	99
Експертний погляд.....	102
Прогнози.....	106
Інфографіка	107

Головні новини

Упродовж тижнів з 17 вересня по 7 жовтня 2021 року в Україні відбулися такі найголовніші події:

[Президент Володимир Зеленський затвердив Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2026 роки.](#)

Документ прийнято з метою створення сприятливих умов для розвитку в суспільстві громадської ініціативи та самоорганізації, формування та діяльності інститутів громадянського суспільства.

[21-23 вересня Президент України Володимир Зеленський здійснив візит до США з метою участі у роботі 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН.](#)

У ході візиту до США Володимир Зеленський виступив з промовою з трибуни ГА ООН. Також відбулися переговори Президента України із Президентом Туреччини Реджепом Таїпом Ердоганом, Президентом Європейської Комісії Урсулою фон дер Ляен та Генеральним секретарем ООН Антоніу Гутеррешем, прем'єр-міністром Великої Британії Борисом Джонсоном.

[Станом на 6 жовтня у помаранчевій зоні епідемічної небезпеки перебувають 11 регіонів.](#)

До помаранчевої зони епідемічної небезпеки віднесено Вінницьку, Дніпропетровську, Донецьку, Житомирську, Запорізьку, Рівненську, Сумську, Харківську, Херсонську, Хмельницьку та Чернівецьку області.

[Станом на 6 жовтня експорт зернових, зернобобових та борошна у 2021/2022 маркетинговому році сягнув 15 002 тис. тонн.](#)

Це на 2 252 тис. тонн більше, ніж за аналогічний період минулого року.

[В Україні з 1 жовтня всі заклади охорони здоров'я видаватимуть електронні лікарняні.](#)

У червні цього року стартував перехідний етап запуску е-лікарняних по всій Україні. До єдиної інформаційної медичної системи за цей час вдалось підключити майже всі українські лікарні – близько 3 тисяч закладів.

Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ

Євгенія Глушук,
мол. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ

Участь Президента України Володимира Зеленського у 76-ій сесії Генеральної Асамблеї ООН: підсумки для України

14 вересня у Нью-Йорку офіційно відкрилася 76-а сесія Генеральної Асамблеї ООН. З 21 по 27 вересня у рамках Генасамблеї пройшов тиждень високого рівня, у якому взяли участь понад ста лідерів держав, в тому числі Президент України Володимир Зеленський.

Як відомо, Генеральна Асамблея є головним дорадчим органом ООН, який несе відповідальність за мир і безпеку, розвиток, ліквідацію бідності і інфекційних захворювань, роззброєння, забезпечення прав людини та захист навколишнього середовища та є найбільшим у світі дипломатичним майданчиком, на якому країни мають можливість привернути увагу цілого світу до своїх та світових проблем.

Майданчик Генеральної Асамблеї ООН завжди виступає зручною нагодою та прекрасною трибуною для активної дипломатії будь-якої країни. Нехтувати такими шансами не можна, а надто в умовах коронавірусної пандемії, яка надовго відправила світову політику класичного зразка на самоізоляцію. А тому добре, що президент України В.Зеленський долучився до такого вагомого міжнародного заходу. За словами політолога-міжнародника Бориса Тізенгаузена, ця поїздка президента України до США надзвичайно важлива для України, адже Генасамблея – це найвища публічна трибуна у світі, яка дозволяє донести проблематику власної країни до 193 держав-членів ([ICTV](#)).

Президент В.Зеленський на щорічній сесії Генасамблеї ООН виступає вже втретє. Його перша поява на цьому міжнародному майданчику у 2019 році супроводжувалась скандалом через телефонну розмову із тодішнім президентом США Дональдом Трампом. Минулого року сесія Генасамблеї проходила в онлайн-режимі через пандемію коронавірусу. І от цього року, 22 вересня, на загальних дебатах Генасамблеї В.Зеленському випала можливість знову нагадати міжнародній спільноті про Україну. Виступ В.Зеленського був нетиповим для трибуни ООН, тому його промова викликала чималий резонанс.

У своїй промові глава держави заявив про необхідність змін у статуті ООН, нагадав про агресію Росії проти України та закликав організацію до участі в Кримській платформі ([Главком](#)). Президент дорікнув ООН у

слабкості, зазначив, що вона перетворилася на неповоротку, бездушну бюрократичну машину, яка незрозуміло взагалі чим займається ([24 Канал](#)). Та, безперечно, головний акцент зроблено на наших, українських проблемах, викликаних російською агресією (окупація Криму і частини Донбасу, війна на сході нашої країни). Цього разу більше уваги було приділено кримській проблематиці, зокрема і в контексті створення Кримської платформи (пролунав заклик приєднатись до її роботи). І це закономірно. Але керівник української держави говорив про це в контексті вкрай низької ефективності ООН і міжнародної спільноти. І проблема не стільки в самій ООН. Головна причина такої ситуації давно очевидна — країна-агресор має право вето в роботі Ради безпеки ООН. Дуже слушною є і порада світовим лідерам зустрічатися там, де існують найбільш складні і гарячі проблеми. Емоційно-тактильне і безпосереднє відчуття проблеми може підштовхнути і до більш рішучих дій. До речі сам Зеленський активно використовує цей метод — він регулярно привозить наших міжнародних гостей в зону конфлікту на Донбасі ([Новое Время](#)).

Політолог Володимир Фесенко каже, що нагадування про Крим та Донбас було правильним ходом. «Нам треба постійно просувати цю тему. У цьому сенсі Зеленський виконав нашу обов'язкову програму. Здавалося б, західні лідери, і зокрема наші партнери, вже безліч разів це чули і не лише від нинішнього президента. Хіба варто товкти воду в ступі? Експерти пояснюють, що це єдиний спосіб досягнути результатів», – наголосив політолог ([04566.com.ua](#)).

Критика на адресу ООН і міжнародної спільноти пролунала не тільки у зв'язку з нашими проблемами, а і з точки зору дотримання спільних правил і стандартів у підході до розв'язання глобальних проблем, зокрема і в боротьбі з пандемією, в процесі розподілу вакцин і ліків проти Ковід-19. «Виявилось, що у статтях про рівність, як у рекламах, є зірочка і напис дрібним шрифтом: всі ми люди, всі ми в одному човні, але рятувальні шлюпки першими отримують пасажирів першого класу», – заявив президент.

Яскраві й нестандартні метафори — це вже фірмовий стиль виступів В.Зеленського. Зокрема, він порівняв ООН з супергероєм на пенсії, який був дуже потужним і зробив величезний внесок у розвиток глобальної співпраці та створення глобальних інституцій, але зараз не може знайти для себе адекватну функцію. «Критика ООН звучить часто, але ми критикуємо себе, адже ООН – це не будівля, а це лідери... Нам з вами, а отже й ООН, потрібно повірити в себе... Сьогодні ООН як супергерой на пенсії, який забув, що він міг зробити. Він вважає себе обузою, слабким, кволим та непотрібним дідом, життя якого пройшло марно. А може ООН дещо згадає?» – зазначив глава держави ([Цензор.НЕТ](#)).

Проте політолог Валерій Ключок заявив, що своїм порівнянням ООН з «супергероєм на пенсії» президент В.Зеленський може створити великі проблеми українцям. Коментуючи метафоричні образи Зеленського, Валерій Ключок зазначив, що він особисто давно критикував цей інститут і цілком

можна було би погодитися з позицією Володимира Зеленського, однак риторика всього виступу президента була в ключі «супергерой на пенсії». «Я переконаний, що коли тебе шмагляють, як школяра, то навряд чи ти отримуєш від цього задоволення. Тим більше, коли тобі це говорить новоспечений неофіт в міжнародній політиці. Десь так відчував себе Генсек ООН Антоніо Гутеріш. Безумовно, ООН не той. Але ти повинен розуміти, з чим ти йдеш з усім світом ва-банк», – наголосив політолог ([КОМЕНТАРІ](#)).

Лідер партії «НАШІ» Євгеній Мураєв також прокоментував порівняння В.Зеленським ООН з «супергероем на пенсії» та наголосив, що Україна є її засновником, і не поважати цю організацію не зовсім правильно. «Я вважаю, це теж пройде. Я сподіваюся, в нашій дипломатії прибуде, і що Україна не буде вирвана з контексту світу, вона знову стане рівною, гідною і суб'єктною країною, яку поважають і світові інститути, в тому числі й ООН. Я хочу нагадати, що ми її засновники, і не поважати ООН якось не зовсім правильно», – сказав політик ([Ужгородка](#)).

Утім, міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба заявив, що виступ президента засвідчив: Україна не просто готова бути, а вже є драйвером змін. «Жорстка» риторика Президента лише закріплює dokonаний факт: Україна перейшла до проактивної міжнародної політики ([Укрінформ](#)). За словами Кулеби, Зеленський на Генасамблеї ООН представив Україну як сильну, демократичну європейську державу, яка визначилася зі своїми зовнішніми пріоритетами, формує систему безпеки для себе та регіону, пропонує дієві рішення глобальних проблем, які не на словах, а у ділі «оживлюють ООН». «Саме за Президента Зеленського в Україні вперше за 30 років з'явилася предметна Стратегія зовнішньополітичної діяльності. Вона передбачає проактивну, сміливу та зрілу зовнішню політику, яка зміцнює позиції України у світовому співтоваристві. Виступ Президента засвідчив втілення цієї стратегії та активну роль України на міжнародній арені», – заявив міністр ([Укрінформ](#)). Також Дмитро Кулеба заявив, що промова президента Володимира Зеленського в ході його виступу на 76-й сесії Генасамблеї ООН, «була однією з найсильніших». «ООН — це формат, де країни комунікують свої сигнали. Президент був дуже чітким у донесенні позиції України. Його промова справила враження. Я можу без перебільшення сказати, що це була одна з найсильніших промов цієї Генасамблеї ООН», — сказав він ([Главком](#)).

Зокрема, західні дипломати також оцінили виступ В.Зеленського в ООН, назвавши його щирим та зворушливим. Постійний представник Канади при ООН Боб Рей назвав виступ Президента України на 76-й сесії Генасамблеї ООН «щирим і відвертим»: «Ця промова вирізняється в потоці слів, що лунали на Генасамблеї ООН. Я вітаю Президента Зеленського за його відвертість, щирість і чесність» – написав Рей у Твіттері ([Укрінформ](#)). Своєю чергою, Державний департамент США відзначив зворушливість виступу Президента України: «Зеленський виступив з пристрасним зверненням на Генасамблеї ООН. Ми згодні, що справжня прихильність

принципам ООН означає реагування на російську окупацію Криму та примусове голосування громадян України на виборах до Державної думи Росії» ([Голос Америки](#)).

Українські ж експерти назвали промову Зеленського сильною і важливою для інформування світової спільноти про те, що відбувається в Україні. Деяко агресивна риторика стосовно Заходу була більше розрахована на самих українців.

Президент хотів продемонструвати власним громадянам свою силу. Водночас глава країни дав зрозуміти, що західні партнери могли б більше підтримувати Україну. Мовляв, вони теж винні у тому, що немає разючих зрушень. Зеленський наголошував, що Україна не засинала, тож їй не пора прокидатись. Це складно зробити під звуки вибухів і пострілів, які лунають на окупованому Донбасі 8 рік поспіль ([Канал 24](#)).

Важливим результатом візиту В.Зеленського на Генасамблеї ООН стали двосторонні зустрічі зі світовими лідерами, під час яких президент порушував питання щодо звільнення незаконно утримуваних українських громадян та деокупації територій України. Особливої уваги заслуговує зустріч Президента України з президентом 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН, міністром закордонних справ Мальдівської Республіки Абдуллою Шахідом. Глава держави відзначив готовність України ефективно співпрацювати в реалізації пріоритетів президента 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН та задля посилення ролі Генасамблеї як найбільш представницького політичного органу світу. «Розраховуємо також на тісну співпрацю з важливих для нашої держави та регіону питань безпеки, які мають залишатися в пріоритеті роботи Генасамблеї», – зазначив В.Зеленський ([Офіс Президента України](#)).

Крім того, В.Зеленський провів у Нью-Йорку зустріч із генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом, під час якої попросив про допомогу у звільненні 450 українців, яких утримують на окупованих територіях й у РФ, та запевнив, що євроатлантичний курс України залишається незмінним ([Суспільне](#)). Також на полях Генасамблеї ООН президент України зустрівся з Президентом Турецької Республіки Реджепом Таїпом Ердоганом та з прем'єр-міністром Великої Британії Борисом Джонсоном. «Під час цих зустрічей обговорювалися питання окупованих територій, багато говорилося про список ув'язнених, який був переданий усім, з ким проводилися ці зустрічі», – заявив керівник Офісу Глави держави Андрій Єрмак ([УНН](#)).

Не менш важливою є зустріч В.Зеленського із представниками великого інвестиційного бізнесу США. Президент запросив американських підприємців і представників української діаспори долучитись до амбітного плану стратегічних змін в Україні. Глава держави зазначив, що Україна проводить масштабні трансформації, орієнтовані на впровадження європейських та євроатлантичних стандартів. Також він наголосив, що розвиток економічної та інвестиційної взаємодії є одним із найважливіших

пріоритетів подальшого поглиблення стратегічного партнерства між Україною та Сполученими Штатами. «Дуже розраховуємо на підтримку партнерів, насамперед США, що дасть змогу нам здійснити трансформацію у короткі терміни. Закликаю вас долучитися до реалізації цього плану», – заявив президент ([Економічна правда](#)).

Отже, за словами міністра закордонних справ Д.Кулеби, результати високого сегмента 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН засвідчили роль України як рішучої європейської держави, яка не боїться називати речі своїми іменами, пропонує рішення глобальних проблем, готова не на словах, а на ділі стояти на захисті міжнародного права та працювати над зміцненням безпеки для себе та регіону ([Укрінформ](#)). Таким чином робота Президента В.Зеленського на Генеральній асамблеї ООН засвідчила активну роль України на міжнародній арені.

Однак, як кажуть українські та світові політологи, останніми роками ООН стрімко втрачає свій авторитет. Тому покладати великих очікувань від виступів на Генасамблеї не варто. Експерти переконують, що організація, яка після Другої світової війни мала берегти світовий мир, нині із цією місією вже не здатна впоратися ([5 канал](#)). Втім, за словасм політолога Олександра Леонова, такі заходи — це перш за все дипломатія, а тому безумовно і надзвичайно важливо, що ця поїздка відбулася. «Звісно є за що критикувати, бо якщо порівняти це з фігурним катанням, то це була технічна частина, яку президент відкатав добре. Але є креативна частина, художня, де мали б пролунати певні родзинки та знахідки, але не пролунали», — зазначив політолог ([Суспільне](#)).

Огляд зарубіжних ЗМІ

([Bloomberg](#))

Міністерство закордонних справ Угорщини викликало посла України на знак протесту проти прохання уряду Києва до Європейського Союзу переглянути нову довгострокову угоду з Газпромом про природний газ.

Угорщина та «Газпром» у понеділок підписали 15-річну угоду, яка дозволить відправляти поставки газу з Росії через Балкани та Австрію, переважно або повністю обходячи Україну, яка до цього часу була основним маршрутом для палива. Україна заявила, що попросить Європейську Комісію, виконавчу владу ЄС, оцінити, чи ця угода порушує європейські правила енергетики.

«Ми глибоко обурені рішенням українського уряду порушити угоду», – сказав міністр закордонних справ Угорщини Петер Сіярто у своєму дописі у Facebook у вівторок. «Ми викликали сьогодні посла України в МЗС на знак протесту проти спроби порушити наш суверенітет».

Україна в понеділок заявила, що угода зумовлена політичними мотивами, а не економічними інтересами. Угода Угорщини з російським енергетичним гігантом «Газпромом» «завдає шкоди національним інтересам України» і була зроблена для «задоволення Кремля», – йдеться у заяві МЗС Києва в понеділок.

([Atlantic Council](#))

Наприкінці вересня Європейський суд аудиторів опублікував жахливий звіт, у якому критикується неефективність антикорупційних ініціатив Європейського Союзу в Україні. Щоб досягти справжнього прогресу, у доповіді робиться висновок, що Європейська Комісія повинна співпрацювати з країнами-членами ЄС, щоб запобігти українським олігархам та іншим, підозрюваним у грандіозній корупції, подорожувати або користуватися своїми активами в межах ЄС.

(...) Здатність українських корумпованих діячів подорожувати, набувати активи та вільно інвестувати по всьому Європейському Союзу є ключовим мотивом для них продовжувати свою шкідливу практику, а також працювати над запобіганням будь-якого прогресу до верховенства права у своїй країні. Зрозуміло, втрата цього доступу до ЄС – це кошмарний сценарій для них, який загрожує підірвати розкішний спосіб життя та почуття безкарності, до яких вони та їхні родини давно звикли.

Нещодавній звіт ЄСА вказує на США як на приклад того, як заборони на в'їзд можна використовувати для боротьби з корупцією. На початку цього року держсекретар США Ентоні Блінкен публічно заборонив українському олігарху Ігорю Коломойському в'їзд до США за нібито корупційну поведінку та підлив демократичного прогресу в Україні. Ця заборона

поширювалася також на його дружину, доньку та сина. Однак Коломойський все ще має вільний доступ до ЄС.

На відміну від США, у Брюсселі наразі немає гнучкої та швидкої процедури, яка б запобігала тим, хто звинувачується у серйозній корупції, або членам їх сімей їхати до ЄС або здійснювати там економічну діяльність. Деякі можуть стверджувати, що нещодавно прийнятий Закон Магнітського потенційно може бути використаний ЄС для введення особистих санкцій. Однак Закон Магнітського наразі не передбачає корупції як підстави для запровадження санкцій.

Крім того, процедура введення ЄС персональних санкцій, як відомо, є громіздкою і на неї може накладати вето будь-яка з 27 країн-членів ЄС. Враховуючи багатство та вплив ключових діячів, що сприяють корупції в Україні, цілком ймовірно, що їм вдасться знайти окремих членів ЄС, готових блокувати санкції.

Маючи це на увазі, необхідний більш інноваційний підхід, який не вимагає одностайності для введення заборон на в'їзд та низки інших обмежень. Відповідь може бути кваліфікованою більшістю голосів, як пропонує парламент ЄС. Зараз завданням Європейської Комісії є визначення найбільш підходящої правової бази.(...)

Закривши лазівки за брудні гроші та встановивши обмеження для олігархів та посадових осіб, відповідальних за корупцію в Україні, ЄС може зіграти ключову роль у сприянні триваючому переходу країни до верховенства права та подальшій євроатлантичній інтеграції.

Такі заходи також значно зменшили б уразливість Європи щодо використання Росією корупції як зброї в гібридній війні Кремля проти Заходу. У червні 2021 року президент США Джо Байден оголосив корупцію загрозою національній безпеці. Тепер черга ЄС зробити те саме і почати ставитися до корупції з такою серйозністю, якої вона заслуговує.

На даний момент мало що свідчить про те, що ЄС серйозно ставиться до вирішення своєї сприяючої ролі у величезній кількості корупційних схем, що виникають за його межами. Хто, наприклад, у Єврокомісії відповідає за досягнення результатів у боротьбі з корупцією? Можливо, настав час призначити уповноваженого ЄС з питань боротьби з корупцією, так само як вже є комісари, які відповідають за боротьбу з дезінформацією та зміною клімату.

Майбутній саміт демократії президента Байдена у грудні може стати гарною можливістю просунути розмову про корупцію вперед та розробити комплексні трансатлантичні рішення. Нещодавні документи Pandora підкреслюють критичну роль, яку західні країни продовжують відігравати у сприянні корупції в усьому світі. В Україні це відповідає дійсності більше ніж деінде. Якщо ЄС хоче допомогти країні досягти рішучого прориву від інституційної корупції пострадянської доби, він також повинен припинити служити майданчиком для корумпованих українських олігархів та чиновників.

Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку – 2030»

Офіційна інформація

Президент Володимир Зеленський затвердив Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2026 роки ([Укрінформ](#)).

Документ прийнято з метою створення сприятливих умов для розвитку в суспільстві громадської ініціативи та самоорганізації, формування та діяльності інститутів громадянського суспільства, налагодження партнерської взаємодії між ними та органами державної влади, органами місцевого самоврядування.

Уряду доручено забезпечити розроблення та затвердження трирічних планів заходів з реалізації Стратегії й підготовку та оприлюднення щоквартальних та щорічних звітів про їх виконання.

Окрім того, Кабінет Міністрів має опрацювати питання створення ефективних механізмів фінансової підтримки реалізації Стратегії (...).

Президент Володимир Зеленський переконаний, що трагедія Бабиного Яру ніколи не повинна повторитися ні в Україні, ні у світі, а збереження пам'яті про неї є обов'язком перед майбутніми поколіннями ([Укрінформ](#)).

Він нагадав, що 29 вересня в усіх українських школах відбудеться національний урок, присвячений 80-м роковинам великої трагедії Бабиного Яру, і додав, що, залежно від віку та виховання, хтось вкотре, а хтось вперше почує ці два страшних слова й ці страшні цифри.

Глава держави зауважив, що загалом жертвами Голокосту в Європі стало щонайменше 6 мільйонів євреїв, півтора мільйона з яких, тобто кожен четвертий убитий, були з України.

Президент переконаний, що майбутнім поколінням необхідно знати ці страшні цифри про страшні злочини нацизму для неповторення цих страшних помилок і страшних трагедій в історії людства (...).

Виступ Президента України Володимира Зеленського на 76-й сесії Генеральної асамблеї ООН був одним з найочікуваніших і мав потужний ефект ([Укрінформ](#)).

Зеленський у виступі наголошував на необхідності реформування ООН з метою підвищення її ефективності, адже це питання давно назріло.

Керівник Офісу Президента зауважив, що для жителів окупованого Криму було дуже важливим почути з трибуни Генасамблеї ООН слова

Зеленського про необхідність деокупації півострова. Єрмак наголосив, що Україна очікує на підписання Організацією Об'єднаних Націй декларації саміту Кримської платформи (...).

Президент Володимир Зеленський бере участь у дискусіях, які тривають у групах в рамках дводенного виїзного засідання парламентської фракції партії «Слуга народу» в Трускавці ([Укрінформ](#)).

Учасники розділилися на 8 груп та почали брейншторм. Відповідно до Плану трансформації, напрацьовують порядок денний реформ на 2021-2023 рр у різних сферах. У кожній такій групі – керівник напряму, експерт, представник Верховної Ради, Кабінету Міністрів та Офісу Президента.

Президент ознайомлюється з роботою груп, які напрацьовують план реформ на найближчі два роки, та спілкується з народними депутатами.

Робота Президента Володимира Зеленського на Генеральній асамблеї ООН засвідчила активну роль України на міжнародній арені ([Укрінформ](#)).

За словами Кулеби, Зеленський на Генасамблеї ООН представив Україну як сильну, демократичну європейську державу, яка визначилася зі своїми зовнішніми пріоритетами, формує систему безпеки для себе та регіону, пропонує дієві рішення глобальних проблем, які не на словах, а у дійсності «оживляють ООН».

Кулеба звернув увагу на принципову позицію Президента щодо повернення Криму та звільнення політв'язнів, яких Кремль утримує на тимчасово окупованих територіях України та в РФ.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба розповів про зустрічі Президента України з лідерами Великої Британії, Туреччини, керівництвом ООН, ЄС і НАТО ([Урядовий портал](#)).

У ході візиту до США для участі у високому сегменті Генеральної Асамблеї ООН, Президент України Володимир Зеленський проводить низку важливих зустрічей із лідерами ключових держав-партнерів України та керівництвом ООН, ЄС і НАТО.

Дмитро Кулеба розповів про ґрунтовні переговори Президента України із Президентом Туреччини Реджепом Таїпом Ердоганом, Президентом Європейської Комісії Урсулою фон дер Ляєн та Генеральним секретарем ООН Антоніу Гутеррешем, які відбулися у вівторок.

У ході зустрічі з Генеральним секретарем ООН Президент порушив питання Криму та, зокрема відсутності представників ООН на установчому саміті Кримської платформи.

Між лідерами України та Великої Британії ще з минулого року встановилися дуже добрі відносини та близький особистий контакт. У середу вони говоритимуть про взаємодію Києва та Лондона у сфері безпеки, а також

стан виконання домовленостей, які були досягнуті восени минулого року під час візиту Президента України до Лондона.

На переговорах йтиметься про реалізацію програми розвитку Військово-Морських Сил Збройних Сил України за підтримки Великої Британії та шляхи зміцнення безпеки у Чорноморському регіоні.

Подолання наслідків пандемії COVID-19

Станом на 6 жовтня у помаранчевій зоні епідемічної небезпеки перебувають 11 регіонів ([Укрінформ](#)).

До помаранчевої зони епідемічної небезпеки віднесено Вінницьку, Дніпропетровську, Донецьку, Житомирську, Запорізьку, Рівненську, Сумську, Харківську, Херсонську, Хмельницьку та Чернівецьку області.

Рівень захворюваності на COVID-19, при визначеному показнику 75 на 100 тис. населення, по країні становить 315 на 100 тис. населення. В Києві рівень захворюваності – 210 на 100 тис. населення (...).

В Україну доставлено 20 тис. флаконів Бамланівімабу (Bamlanivimab) та 40 тис. флаконів Етесевімабу (Etesevimab). Це інноваційні ліки прямої дії на коронавірус ([Укрінформ](#)).

(...) Ліки діють безпосередньо на вірус, запобігаючи проникненню у клітину, прискорюють одужання хворих з коронавірусною хворобою та запобігають виникненню ускладнень.

Ліки доставлені в Україну за сприяння Посольства України в США як гуманітарний вантаж, наданий американською благодійною організацією Direct Relief.

В Івано-Франківську щодня розгортають додаткові ліжка для хворих на коронавірусну інфекцію ([Укрінформ](#)).

Минулого тижня у Центральній міській лікарні №1 додатково розгорнули 100 COVID-ліжок, ще 170 ліжок, а це два відділення, розгорнули у Центральній міській клінічній лікарні (ЦМКЛ).

Вона наголосила, що хворих з коронавірусною інфекцією в Івано-Франківську госпіталізують до трьох медзакладів: дві комунальні лікарні та в обласну клінічну інфекційну лікарню.

Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) доставив в Україну 159 600 доз вакцини CoronaVac від COVID-19 у рамках COVAX ([Укрінформ](#)).

Поставки триватимуть, і до кінця 2021 року в рамках ініціативи Україна, як очікується, отримає достатню кількість вакцин різних виробників, щоб захистити від COVID-19 до 20% населення.

Як і інші вакцини та товари в рамках COVAX, Україна отримує цю партію безкоштовно (...).

У Чернівецькій області через зростання кількості госпіталізацій цього тижня ще дві лікарні почали приймати хворих із COVID-19 ([Укрінформ](#)).

Обласний перинатальний центр зможе приймати вагітних жінок та породіль із підозрою чи підтвердженим COVID-19. А Глибоцька лікарня обслуговуватиме пацієнтів із громад колишнього Глибоцького району, а при погіршенні ситуації у Чернівцях зможе приймати хворих з обласного центру.

У Чернівецькій обласній клінічній лікарні наразі зайнято близько 70% ліжок, а міська лікарня №1 заповнена на 90%.

На Харківщині через стрімке збільшення кількості хворих на COVID-19 почали виводити з резерву медичні заклади ([Укрінформ](#)).

МОЗ дозволив відкрити з 1 жовтня обласну «чорнобильську» лікарню та Харківський міський пологовий будинок №2. Наразі заклади готуються до відкриття, зокрема, формуються медичні бригади для лікування хворих (...).

У регіони доставили 2 тис. 784 флакони препарату Тоцилізумаб для пацієнтів із тяжким перебігом COVID-19 ([Укрінформ](#)).

Йдеться про госпіталізованих дорослих та дітей від 2 років, які отримують кортикостероїди та потребують додаткового кисню, неінвазивної або інвазивної штучної вентиляції легень або екстракорпоральної мембранної оксигенації (ЕКМО).

Лікування Тоцилізумабом знижує летальність та зменшує час перебування пацієнтів в лікарнях.

Сума закупівлі склала 25,8 млн грн. Таким чином, вартість одного флакону становить 9269,75 грн.

На Львівщині у стаціонарах медичних закладів розгорнуть 400 додаткових ліжкомісць для хворих на COVID-19 ([Укрінформ](#)).

Пріоритет у визначенні «ковідних» надається тим закладам, які забезпечені централізованою поставкою кисню.

Станом на сьогодні на Львівщині функціонує 14 стаціонарів, де госпіталізують хворих на коронавірусну інфекцію, один із них – лікарня «Охматдит», де надають медичну допомогу дітям. Наразі до переліку «ковідних» закладів охорони здоров'я області внесли Львівський обласний перинатальний центр, де госпіталізуватимуть вагітних з COVID-19, та міську клінічну лікарню №8 у Львові.

На Прикарпатті до переліку лікарень, які прийматимуть хворих на коронавірус, увійшли ще два медзаклади - обласний фізіопульмологічний центр та Надвірнянська ЦРЛ ([Укрінформ](#)).

У них розгорнули 282 ліжка. Наступним закладом, який зможе приймати пацієнтів з коронавірусом, стане Бурштинська міська лікарня.

Наразі в області для COVID-хворих створені 1558 ліжко-місць у 14 лікарнях, їх завантаженість складає 60% (...).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль: Дитячі садочки та початкові класи в школах продовжать працювати в «червоній» зоні у звичайному режимі ([Урядовий портал](#)).

Найближчими днями декілька областей можуть потрапити до «червоної» зони.

Це означає, що кінотеатри, кафе, ресторани, спортзали, театри та інші громадські місця зможуть працювати, лише якщо 100 % працівників закладу і 100 % відвідувачів повністю вакциновані. Бізнес має сам перевіряти наявність відповідних сертифікатів про вакцинацію. І ми просимо підприємців поставитися до цього відповідально.

У працівників поліції та інших повноважних органів є відповідні технічні можливості, завдяки яким вони перевірятимуть у відвідувачів наявність ковід-сертифікатів.

В «червоній» зоні карантину заклади освіти працюватимуть офлайн, лише якщо 100 % працівників пройшли повний курс вакцинації.

Дитячі садочки та 1–4 класи школи продовжать працювати у звичайному, очному форматі.

На початок цього тижня майже 81 % працівників шкіл щепилися принаймні однією дозою. Це дозволяє більшості таких закладів освіти працювати у звичайному режимі в «жовтій» зоні.

Українці, які отримали різні вакцини, можуть згенерувати COVID-сертифікат у Дії ([Урядовий портал](#)).

Від сьогодні в застосунку Дія та на порталі можна згенерувати COVID-сертифікат про вакцинацію людям, які отримали різні вакцини.

Першою дозою може бути вакцина AstraZeneca/CoviShield, Moderna або Comirnaty/Pfizer-BioNTech. Другою дозою – Moderna або Comirnaty/Pfizer-BioNTech.

Зараз існують декілька видів COVID-сертифікатів:

- «Жовтий» внутрішній, що генерується після щеплення першою дозою дводозної вакцини. Він діє 120 днів та доступний у застосунку Дія на iOS. Згодом буде і на Android.
- «Зелений» внутрішній, що генерується після повного курсу вакцинації. Він діє 365 днів.
- Міжнародний COVID-сертифікат, що також генерується після повного курсу вакцинації на 365 днів. Але у кожній країні є свої терміни дії сертифікатів, то ж радимо заздалегідь перевіряти цю інформацію перед подорожжю на сайті МЗС.

Міжнародний сертифікат можна також згенерувати і роздрукувати на порталі Дія. (...) Міжнародні COVID-сертифікати в Дії офіційно визнані в ЄС, а українці можуть вільно подорожувати до щонайменше 43 країн. Список розширюється щомісяця.

Із 23 вересня в Україні встановлено «жовтий» рівень епіднебезпеки: у МОН розпочато нараду з керівниками обласних департаментів освіти ([Міністерство освіти і науки України](#)).

Сьогодні відбулося позачергове засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. За результатами засідання Комісія вирішила, зокрема, встановити з 00 год 00 хв 23 вересня 2021 року «жовтий» рівень епідемічної небезпеки поширення COVID-19 на території всіх регіонів України. У зв'язку з цим у закладах освіти запроваджуються карантинні обмеження, які визначені постановою Уряду № 1236 від 9 грудня 2020 року (зі змінами).

При «жовтому» рівні епідемічної небезпеки відвідування закладів освіти здобувачами освіти дозволено за умови наявності не менш ніж у 80 % працівників закладу освіти одного з документів:

- жовтого COVID-сертифіката, який підтверджує щеплення однією дозою дводозної вакцини (генерується через портал «Дія»);
- зеленого COVID-сертифіката, який підтверджує повний курс одnodозної чи дводозної вакцини (генерується через портал «Дія»);
- міжнародного свідоцтва про вакцинацію (видається сімейним лікарем після отримання повного курсу щеплення від COVID-19);
- довідки 063 (видається сімейним лікарем після щеплення однією дозою дводозної вакцини);
- COVID-сертифіката про одужання особи від зазначеної хвороби (сертифікати генеруватимуться після настання відповідної технічної можливості).

З урахуванням дати введення дози вакцини строк чинності жовтих COVID-сертифікатів становить 120 днів, зелених сертифікатів – 365 днів. COVID-сертифікати, видані на підставі щеплення дводозною вакциною, набувають чинності з дня вакцинації, одnodозною вакциною – з 14-го дня після вакцинації. Термін дії сертифіката про одужання від COVID-19 становитиме 180 днів із врахуванням дати підтвердження захворювання тестом.

Міжнародна підтримка України

Президент України Володимир Зеленський під час зустрічі у Нью-Йорку обговорив з прем'єр-міністром Великої Британії Борисом Джонсоном співпрацю двох країн у низці сфер ([Укрінформ](#)).

Окрему увагу під час зустрічі було приділено подальшій взаємодії з Великою Британією щодо розвитку оборонних спроможностей України та зміцнення українського флоту.

Крім того, Зеленський передав прем'єр-міністру Великої Британії список з майже 450 українців, яких незаконно утримують на тимчасово непідконтрольних територіях і в РФ.

Під час зустрічі співрозмовники обговорили також взаємодію у сфері енергетики, зокрема атомної, та виклики для європейського регіону у зв'язку з реалізацією проекту «Північний потік – 2». Президент України наголосив, що цей проект є геополітичною зброєю Росії тощо.

Президент України Володимир Зеленський зустрівся з президентом Єврокомісії Урсулою фон дер Ляєн, а також з американськими інвесторами ([Укрінформ](#)).

Сторони обговорили питання економічної співпраці України та ЄС. За словами речника Президента Сергія Никифорова, Зеленський порушив питання енергетичної безпеки, зокрема у контексті газопроводу «Північний потік-2», інтеграції української та європейської енергосистем систем, переходу на зелену енергетику, лібералізації транспортних перевезень.

Президент порушив питання про надання сприяння у звільненні майже 450 українців, яких утримують на тимчасово окупованих територіях та в Росії (...).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Президентом Арабської Республіки Єгипет Абделем Фаттахом Ас-Сісі ([Укрінформ](#)).

Зеленський відзначив важливість подальшої співпраці з Єгиптом, який є головним торговельним партнером України в Африці, та підтвердив готовність розвивати двосторонні відносини та нарощувати постачання вітчизняної продукції на ринок Арабської Республіки Єгипет.

Зі свого боку Абдель Фаттах Ас-Сісі наголосив, що його країна зацікавлена у розширенні відносин з Україною в усіх сферах, зокрема у створенні хабу українських компаній та їхній участі в єгипетських індустріальних зонах.

З метою інтенсифікації двосторонньої співпраці лідери держав домовились про проведення найближчим часом засідання Міжурядової спільної комісії з економічного та науково-технічного співробітництва між Україною та АРЕ, а також переговорів на рівні міністрів закордонних справ.

Володимир Зеленський на зустрічі з Реджепом Тайїпом Ердоганом обговорив питання допомоги, яку може надати Туреччина у визволенні затриманих окупантами кримських активістів, зокрема Нарімана Джелялова ([Укрінформ](#)).

Сторони обговорили гуманітарну ситуацію в окупованому Криму й те, «яким чином Туреччина може сприяти звільненню утримуваних осіб, зокрема кримських татар».

Президенти також торкнулися низки економічних питань, підкреслили необхідність завершення підготовки та підписання угоди про зону вільної торгівлі між двома країнами. У цьому контексті для України актуальним залишається питання постачання скрапленого газу з Близького Сходу за сприяння Туреччини.

Крім того, на переговорах Зеленського й Ердогана порушувалися питання військового співробітництва, зокрема у військово-морській сфері.

Кабінет Міністрів України та уряд Сполучених Штатів Америки уклали «Додаткову угоду до угоди про виконання завдання у сфері розвитку» на загальну суму 9 млн доларів ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Життя та здоров'я людей завжди є пріоритетом держави. Завдяки цій угоді Україна зможе спрямувати додатковий фінансовий ресурс на посилення спроможності медичної системи та підвищення ефективності лікування хвороб. Вдячний нашим міжнародним партнерам за послідовну підтримку й допомогу у відновленні в період пандемії.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба провів телефонну розмову з федеральним міністром закордонних справ Німеччини Гайко Маасом ([Укрінформ](#)).

Глави української та німецької дипломатії обговорили подальший розвиток двосторонніх відносин України та ФРН.

Кулеба висловив переконання, що Німеччина залишиться надійним партнером України у питаннях європейської та євроатлантичної інтеграції нашої держави, розвитку економічної співпраці.

Президент Володимир Зеленський обговорив з президентом Ізраїлю Іцхаком Герцогом безпекові виклики, які стоять перед Україною у зв'язку з війною на сході та окупацією Росією Криму ([Укрінформ](#)).

Він запевнив, що Ізраїль є «великим другом» і партнером України в регіоні Близького Сходу як з політичної і безпекової, так із торговельно-економічної та гуманітарної точок зору.

Президент Держави Ізраїль Іцхак Герцог перебуває в Україні з державним візитом.

Президент Володимир Зеленський зустрівся з Федеральним президентом Німеччини Франком-Вальтером Штайнмаєром і подякував за підтримку України на найвищому рівні ([Укрінформ](#)).

Окрему увагу під час переговорів було приділено питанню мирного врегулювання на Донбасі. Зеленський наголосив, що Україна намагається активізувати роботу всіх переговорних форматів задля досягнення миру на Сході та відновлення суверенітету й територіальної цілісності.

На зустрічі йшлося і про підтримку європейської та євроатлантичної інтеграції України. Президент України привернув увагу німецького колеги до очікувань нашої держави у контексті подальшої інтеграції з ЄС і НАТО та висловив сподівання на підтримку з боку ФРН.

Естонія закликає світову спільноту не забувати про російську окупацію Криму та агресію на сході України ([Укрінформ](#)).

Президент Естонії Керсті Кальюлайд:

Не можна забувати про окупований Кримський півострів та ситуацію на сході України. Україна може розраховувати на нашу тверду й непохитну підтримку свого суверенітету й територіальної цілісності, а також на політику невизнання незаконної анексії Криму Росією.

Як обраний член Ради безпеки ООН ми продовжуємо підтримувати у її порядку денному питання російської агресії на Донбасі та незаконної анексії Криму.

Вашингтон підтримує право України на власний вибір у сфері колективної оборони ([Укрінформ](#)).

Речник Державного департаменту США Нед Прайс:

У кожній країні є суверенне право визначати власний вибір колективної оборони. Ми підтверджуємо нашу незмінну підтримку суверенітету, територіальної цілісності та євроатлантичних прагнень України.

Окрім самої України, ще три європейські країни приєдналися до санкцій Євросоюзу проти Росії за дії проти територіальної цілісності, суверенітету та незалежності України ([Укрінформ](#)).

Про це йдеться у Декларації високого представника ЄС щодо приєднання третіх країн до рішень Євросоюзу, яка оприлюднена на сайті Європейської Ради.

Згадані треті країни забезпечать відповідність національної політики до цього рішення ради ЄС. Європейський Союз взяв до уваги такі зобов'язання та привітав їх (...).

Україна, протистоячи військовій агресії РФ, захищає безпеку всіх європейських націй ([Укрінформ](#)).

Про це заявив посол Швеції в Україні Тобіас Тибберг у зверненні до учасників першої молодіжної зустрічі Київського безпекового форуму «Захід-Схід, Північ-Південь».

Він зазначив, що Україна зараз проходить важливий етап реформ, і це «zasлугує повної підтримки міжнародних партнерів», а також потребує підтримки активних українців.

Водночас посол Німеччини в Україні Анка Фельдгузен у відеозверненні висловила переконання, що попри перешкоди та виклики Україна досягне успіху, про який мріяли попередні покоління.

Євросоюз ніколи не визнаватиме результати російських виборів у Криму, який є територією України, і занепокоєний цілеспрямованими діями влади РФ, яка напередодні виборів до Держдуми роздала російські паспорти українським громадянам на тимчасово окупованих територіях ([Укрінформ](#)).

Речник ЄС Пітер Стано:

Ми ніколи не визнаватимемо вибори у незаконно анексованому Криму, тому що Крим, – це Україна. Ми також занепокоєні тим фактом, що громадяни України та населення територій України на Сході, які поки зараз знаходяться поза контролем законної влади України, отримували (від Росії - ред.) паспорти з метою участі в цих російських виборах. Це суперечить духу Мінських угод, це суперечить цілям Мінських домовленостей. Ми закликаємо Росію, та очікуємо, що Росія утримуватиметься від дій, які йдуть всупереч зобов'язанням, що виходять з Мінських угод.

Європейський Союз не визнав так звані вибори, які були проведені наприкінці минулого тижня на тимчасово окупованих територіях України, і взяв до уваги достовірну інформацію про численні та серйозні порушення демократичного права волевиявлення людей у самій РФ ([Укрінформ](#)).

Про це йдеться у Декларації Високого представника ЄС щодо виборів до Державної Думи, регіональних та місцевих виборів в Російській Федерації, що відбулися 17-19 вересня поточного року.

Високий представник ЄС від імені 27 країн Євросоюзу висловив жаль з приводу рішення Росії значно обмежити розмір та формат міжнародної спостережної місії ОБСЄ/БДПЛ, що фактично упередило розгортання цієї місії під час російських виборів.

Водночас ЄС взяв до уваги повідомлення від незалежних та надійних джерел про серйозні виборчі порушення у Росії. Зокрема, перед виборами влада країни посилила репресії проти опозиційних політиків, громадських організацій та незалежних медіа-видань, а також проти журналістів. Як йдеться у документі, це спричинило обмеження простору російських виборців у власному виборі, позбавило їх можливості отримати повну й точну інформацію про кандидатів (...).

Німеччина не визнає проведення виборів у Державну думу РФ на території окупованого Криму і вважає протизаконною участь у них жителів ОРДЛО ([Укрінформ](#)).

Представниця федерального уряду Ульріке Деммер заявила, що видача російських паспортів жителям окупованих районів Донецької та Луганської областей, що уможливила їхню участь у російських виборах, є порушенням міжнародного права.

Деммер зазначила, що федеральний уряд дуже серйозно сприймає зауваження спостерігачів і російських опозиційних політиків щодо численних порушень під час голосування та підрахунку голосів. За словами речниці, німецький уряд із занепокоєнням спостерігав, як Росія напередодні виборів посилила тиск на опозицію та суспільство загалом, тож було втрачено принцип демократичної участі у виборах (...).

Євроінтеграційний курс України

56% громадян України наразі підтримують економічну інтеграцію України з Європейським Союзом ([Укрінформ](#)).

Про це свідчать результати опитування, проведеного Соціологічною групою «Рейтинг» від імені Центру аналізу та соціологічних досліджень Міжнародного республіканського інституту.

Так, загалом 56% опитаних українців висловили схвальне ставлення до євроінтеграції України. Порівняно з минулим роком кількість людей, які підтримують такий курс держави, збільшилася на 4% (2020 рік — 52%).

Окрім цього, 51% українців підтримують вступ України до НАТО. Торік цей показник становив 49% (...).

Позиція щодо вступу України в ЄС і НАТО у прив'язці до несприйняття цих процесів з боку Росії, яку висловив експерт канцлера ФРН Кристоф Гойзген, не підкріплена аргументами ([Укрінформ](#)).

Про це заявила віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина на зустрічі з пресою у Брюсселі.

За її словами, така позиція викликає подив особливо у період, коли Україна виконала майже половину зобов'язань за Угодою про асоціацію з ЄС, коли Європейський Союз є основним торговельним партнером України (...).

У Нью-Йорку Президент України Володимир Зеленський провів переговори з Генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом ([Укрінформ](#)).

Глава держави висловив переконання, що без такої держави, як Україна, Альянс буде слабкішим, а Україна не перебуває в глухому куті в питанні членства в НАТО.

Президент України Володимир Зеленський:

Відносини з Альянсом розвиваються, і Україна не знаходиться в глухому куті в питанні НАТО.

Це питання до них, чи хочуть вони мати потужний Альянс і захищати, особливо маленькі країни, які, вступаючи в НАТО, вірили в захист.

Генеральний секретар Північноатлантичного альянсу Єнс Столтенберг вважає, що країни НАТО повинні посилити співпрацю з країнами-аспірантами, які хочуть приєднатися до Альянсу, в тому числі Україною і Грузією ([Укрінформ](#)).

За його словами, Альянс повинен поглибити таку взаємодію, в тому числі шляхом проведення навчань, забезпечення більшої підтримки, а також допомоги в імплементації реформ, боротьбі з корупцією та зміцненні оборонних інституцій.

Що стосується перспектив розширення Альянсу, й зокрема, приєднання до нього України й Грузії, Столтенберг зауважив, що це, скоріше за все, «відбудеться не завтра». Однак, він розкритикував позицію, у тому числі окремих західних політиків, що це, мовляв, роздратує Росію.

На його думку, провокацію чинить саме російська сторона, коли акцентує увагу на цьому.

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Ольга Стефанішина: Україна та ЄС можуть посилити потенціал Угоди про асоціацію ([Урядовий портал](#)).

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Ольга Стефанішина провела в Брюсселі зустріч з Генеральним секретарем Європейської Служби зовнішньої діяльності (ЄСЗД) Стефано Санніно щодо підготовки Саміту Україна-ЄС, який відбудеться 12 жовтня у Києві.

(...) Урядовиця відзначила суттєвий прогрес щодо наближення українського законодавства до норм права Європейського Союзу. Зокрема, окреслила пріоритетні євроінтеграційні законодавчі ініціативи, нещодавно узгоджені та ухвалені Урядом для прискорення секторальної інтеграції.

Крім того, сторони обговорили можливість посилення співпраці між Україною та ЄС у сфері безпеки, серед іншого, долучення України до ініціатив Спільної політики безпеки і оборони ЄС, насамперед Постійного структурованого співробітництва (PESCO).

Ольга Стефанішина узгодила зі Стефано Санніно подальші кроки щодо спільного огляду Угоди після презентації внутрішніх оцінок на полях прийдешнього Саміту. Також було погоджено окремі політичні позиції щодо невизнання виборів до Держдуми Російської Федерації в Криму,

продовження режиму санкцій проти Росії та спільні дії в рамках Кримської платформи.

Зі свого боку Генеральний секретар ЄСЗД високо оцінив українську презентацію оцінки Угоди та запевнив Віце-прем'єр-міністра в подальшій тісній співпраці та підтримці євроінтеграційних реформ в Україні.

Промисловий безвіз: Розпочато другу фазу попередньої оціночної місії ЄС щодо підготовки до підписання Угоди ([Міністерство економіки України](#)).

20 вересня 2021 року розпочато другу фазу попередньої оціночної місії ЄС щодо готовності інституцій інфраструктури якості України функціонувати за оновленим законодавством на основі європейських норм і правил, успішне завершення якої відкриває шлях до наступного кроку – Оціночної місії, яка передувє укладенню Угоди АСАА (Agreements on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Goods).

30 вересня завершено оцінювання європейськими експертами системи стандартизації та перший етап оцінювання системи метрології України. Європейськими експертами оцінено формування та реалізацію державної політики Мінекономіки у сфері стандартизації та метрології, а також діяльність національного органу стандартизації, технічних комітетів стандартизації, бізнесу, що бере участь у європейських технічних комітетах та провадить діяльність у 3-х пріоритетних секторах промислової продукції.

Перший заступник Міністра економіки України Володимир Гринюк:

Укладання Угоди АСАА сприятиме зростанню конкурентоспроможності та інноваційності української промислової продукції як на внутрішньому, так й зовнішніх ринках; залученню інвестицій, а також отриманню споживачем якісної та безпечної продукції, виробленої за сучасними технологіями.

Дерегуляція та розвиток підприємництва

Мінфін: За програмою «Доступна іпотека 7 %» підписано 871 кредитний договір на 746,43 млн грн ([Міністерство фінансів України](#)).

Станом на 27 вересня поточного року уповноваженими банками з виконання Державної програми «Доступна іпотека 7%» підписано 871 кредитний договір на загальну суму 746,43 млн грн, при чому як на первинному (24,1 %), так і вторинному (відповідно – 75,9 %) ринках.

Загалом до уповноважених банків надійшло 1254 заявок на участь у програмі на загальну суму 1092,05 млрд грн, з яких 23,3 % становить первинний ринок і 76,7 % – вторинний.

У Програмі задіяно 23 регіони, у тому числі м. Київ. Приріст у порівнянні з даними початку минулого тижня становить:

+4 % – кількості кредитів та +5 % – суми кредитів;
+3 % – кількості заявок та +4 % – суми заявок.
Загалом у програмі беруть участь 17 уповноважених банків.

Мінфін: За програмою «Доступна іпотека 7 %» підписано 903 кредитні договори на 776,6 млн грн ([Міністерство фінансів України](#)).

Станом на 4 жовтня поточного року уповноваженими банками з виконання Державної програми «Доступна іпотека 7%» підписано 903 кредитних договорів на загальну суму 776,59 млн грн, при чому як на первинному (24,27 %), так і вторинному (відповідно – 75,73 %) ринках.

Загалом до уповноважених банків надійшло 1287 заявок на участь у програмі на загальну суму 1112,21 млн грн, з яких 23,89 % становить первинний ринок і 76,11 % – вторинний.

Децентралізація та реформа державного управління

Мінфін: Бюджети місцевого самоврядування отримають 2,6 млрд грн акцизного податку для розвитку регіонів ([Урядовий портал](#)).

Кабінет Міністрів України ухвалив постанову про «Про внесення змін до Порядку зарахування частини акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального до загального фонду відповідних бюджетів місцевого самоврядування».

Рішення Уряду забезпечить щоденний розподіл частини акцизного податку з пального між бюджетами місцевого самоврядування у другому півріччі 2021 року, а також дозволить розподілити між місцевими бюджетами 2,6 млрд грн податку, які станом на 28 вересня 2021 року вже накопичились на казначейському рахунку.

Реалізація цього документу позитивно вплине на розвиток регіонів та надасть можливість для їх належного фінансового забезпечення.

Україна та Угорщина посилять співпрацю у сфері регіонального розвитку ([Міністерство розвитку громад та територій України](#)).

Міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Угорщини в Україні Іштваном Ійдярто. Сторони обговорили питання транскордонного співробітництва та економічного посилення регіонів, зокрема, через розбудову індустріальних парків.

Під час зустрічі сторони обговорили також питання щодо реформи децентралізації, методів поводження з побутовими відходами та результати Програми Президента «Велике будівництво». Зокрема, минулого року у Закарпатській області було побудовано або реконструйовано 5 дитячих садочків, 5 спортивних об'єктів та 4 школи. Також Олексій Чернишов наголосив на важливості розбудови інфраструктури індустріальних парків, у

тому числі на Закарпатті, це створить нові робочі місця та підвищить інвестиційну привабливість регіону.

Надзвичайний і Повноважний Посол Угорщини в Україні Іштван Ійдярто:

Я дуже радий цій зустрічі. Перекоаний, обговорення питання розвитку інфраструктури, зокрема, на Закарпатті – дотичному до Угорщини регіоні – відкрис нові можливості для транскордонного співробітництва між Угорщиною та Україною.

Міністр розвитку громад і територій України Олексій Чернишов заявляє, що регіонам і країні потрібен швидкий економічний розвиток ([Укрінформ](#)).

Міністр розвитку громад і територій України Олексій Чернишов:

За два роки програми Президента Володимира Зеленського «Велике будівництво» вдалося дійсно чимало – реанімувати транспортну і соціальну інфраструктуру, активізувати медичну, спортивну й освітню. Побудовано і реконструйовано 135 шкіл та 117 садочків, 124 спортивних об'єкти та понад 180 приймальних відділень. Реалізовано низку спеціалізованих об'єктів: водну арену у Тернополі, спорткомплекс «Здоров'я» для тренувань з паралімпійських видів спорту у Вінниці та багато інших. Програма відроджує країну, це робить нас сильнішими щодня (...).

Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності

Під час засідання Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України 30 вересня відбулося підписання Меморандуму про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері постачання теплової енергії та гарячої води в опалювальному періоді 2021/2022 рр. ([Урядовий портал](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Підготовка до опалювального сезону є одним з найважливіших питань у порядку денному засідання, адже цьогоріч у світі спостерігається рекордне зростання ціни на газ.

Питання не в Україні – питання у європейських цінах на газ. У Європі вона вперше перетнула позначку в тисячу доларів за тисячу кубометрів. Для нашої країни питання тарифів кожного року важливе, але цього року є дуже-дуже непростим і може набути гострого, складного значення.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

В основі цього Меморандуму домовленість про те, що місцева влада не буде підвищувати тарифи на тепло та гарячу воду в цьому опалювальному сезоні.

Кабінет Міністрів стоїть на позиції, що співпраця та робота як єдиного механізму всіх органів державної та місцевої влади – це фундамент для успішної реалізації будь-якої стратегії, реформи чи меморандуму. Тому особисто від себе наголошую, що ми завжди відкриті до конструктивного діалогу. Впевнений, що більшість місцевих керівників стоїть на таких самих позиціях.

Серед ключових пунктів Меморандуму також домовленість про безперебійність поставок газу та фінансова підтримка громад з боку держави для безперебійної роботи теплокомуненерго та незмінності тарифів.

Ми розуміємо, що бюджети деяких громад не зможуть повною мірою самостійно покривати частину витрат підприємств тепlopостачання для забезпечення їх безперебійної роботи та незмінності тарифів. Тому з боку держави передбачається субвенція громадам з незадовільним індексом податкоспроможності вже з четвертого кварталу 2021 року.

Також, за словами очільника Уряду, у Меморандумі чітко визначено, що для незмінності тарифів у 2022 році держава передасть і спрямує до місцевих бюджетів ПДФО у розмірі 4 %, тобто додатково не менше 11 млрд грн.

Важливе питання Меморандуму – це питання постачання газу для бюджетних установ. Домовленість щодо ціни також досягнуто. «Нафтогаз» буде здійснювати відповідні поставки — нам вдалося знайти розумний компроміс, який забезпечить і стабільні тарифи, і безперебійність поставок.

Крім того, акциз з пального у розмірі 13,44 % так само буде залишено для місцевих бюджетів у 2022 році, аби вони могли підтримати комунальних виробників тепла і забезпечити спокійне проходження опалювального сезону.

МОН та Держенергоефективності започаткували співпрацю для підвищення енергоефективності у сфері освіти ([Урядовий портал](#)).

17 вересня 2021 року, відбулося укладання Меморандуму про взаєморозуміння та співробітництво між Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України та Міністерством освіти і науки України.

Міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет:

За сприяння Президента України та Уряду МОН активно впроваджує реформи у сфері освіти і науки країни. Важливою складовою трансформації є підвищення ефективності використання державного майна, що перебуває у підпорядкуванні МОН. Сьогоднішня зустріч – ще один важливий крок до оновлення закладів, зокрема професійної (професійно-технічної) та вищої освіти.

У результаті співробітництва сторони очікують наступні результати:

- зменшення видатків на оплату енергоносіїв та комунальних послуг закладами освіти;

- покращення інвестиційної привабливості заходів та проектів з підвищення енергоефективності;
- збільшення кількості енергоефективних будівель у сфері освіти.

За даними реєстру об'єктів державної власності, у сфері управління МОН на балансах закладів освіти перебуває понад 1 тис. будівель гуртожитків загальною площею понад 5 млн кв. м та близько 2,5 тис. навчальних корпусів загальною площею понад 8 млн кв. м.

Співпраця у цьому питанні з Держенергоефективності відкриває для закладів освіти нові можливості, що сприятимуть покращенню якості освітнього процесу, зниженню витрат на енергоносії та інші комунальні послуги.

Сторонами також домовлено співпрацювати у питаннях впровадження енергоефективних проектів, що дозволять залучати висококваліфікованих фахівців до планування та здійснення заходів, які безпосередньо підвищуватимуть енергоефективність у сфері освіти.

Кабінет Міністрів на засіданні 22 вересня затвердив порядок обов'язкового продажу електроенергії виробниками на електронних аукціонах ([Укрінформ](#)).

Відтепер виробники електричної енергії, незалежно від форми власності (окрім тих виробників, яким встановлено «зелений» тариф та виробників електричної енергії, які за результатами аукціону набули право на підтримку), здійснюють продаж електричної енергії за двосторонніми договорами виключно на електронних аукціонах.

У Міненерго зазначають, що таким чином створюються рівні умови для торгівлі електричною енергією на ринку двосторонніх договорів для всіх категорій виробників електричної енергії.

Програма розвитку українського експорту

На платформі Дія.Бізнес запрацювала міжнародна версія Єдиного експортного вебпорталу — онлайн-платформи для імпортерів та закордонних компаній, зацікавлених в експорті ([Укрінформ](#)).

Презентація міжнародної версії веб-порталу відбулася 21 вересня.

Міжнародна версія порталу розповідає, чому саме Україну варто обрати як країну для торгівлі та містить: огляди перспективних секторів економіки, бренд-матеріали експертного бренду України, календар бізнес-подій, каталог українських експортерів, контакти державних установ та органів, які пов'язані з бізнесом та торгівлею.

Міжнародна версія порталу стане певним засобом контакту імпортерів та закордонних компаній з Україною у цифровому середовищі. Крім цього, портал допоможе українському бізнесу шукати партнерів за кордоном.

Сумарний експорт електроенергії за 13-19 вересня 2021 року становив 40 млн кВт-год., що на 35% менше порівняно з попереднім тижнем, 6-12 вересня ([Укрінформ](#)).

Середньодобовий експорт з «острова Бурштинської ТЕС» порівняно з 6-12 вересня зменшився на 45,7%, до 27,3 млн кВт-год., а з об'єднаної енергосистеми (ОЕС) України збільшився на 13,4%, до 12,7 млн кВт-год.

Просування продукції українського сільгоспмашинобудування на експорт, збалансування експортних позицій України у країнах СНД та близькому зарубіжжі – пріоритетні завдання для команди Президента ([Укрінформ](#)).

Міністр аграрної політики та продовольства Роман Лещенко:

Десятки тисяч аграріїв та потужна експозиція с/г техніки нового покоління від 510 компаній – усе це «АгроЕкспо–2021». (...) І якість нашої продукції дуже прогресує (...).

Тому, безумовно, опрацьовуємо додаткові програми підтримки. Щоб наші виробники с/г техніки на кожному етапі виробництва могли створювати і робочі місця, і більш інноваційні високотехнологічні зразки с/г машинобудування.

Станом на 6 жовтня експорт зернових, зернобобових та борошна у 2021/2022 маркетинговому році сягнув 15 002 тис. тонн, що на 2 252 тис. тонн більше, ніж за аналогічний період минулого року ([Укрінформ](#)).

З 1 липня по 6 жовтня 2021 року було експортовано 9 410 тис. тонн пшениці (на 451 тис. тонн більше, ніж за аналогічний період 2020/2021 МР), 3 891 тис. тонн ячменю (на 902 тис. тонн більше), 43,7 тис. тонн жита (на 42,0 тис. тонн більше), 1 431 тис. тонн кукурудзи (на 743 тис. тонн більше). Також за цей період було експортовано 37,5 тис. тонн борошна (на 14,3 тис. тонн менше).

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба: За півтора року МЗС сприяло виходу 137 українських компаній на іноземні ринки ([Міністерство закордонних справ України](#)).

Дмитро Кулеба повідомив про підписання документа, який затвердив масштабні внутрішні зміни в МЗС на напрямі допомоги бізнесу, розвитку торгівлі та залучення інвестицій – «Порядку діяльності відділів з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ».

Документ визначає критерії оцінки дипломатів на економічному напрямі за конкретними показниками та з чітким визначенням ролі конкретної дипломатичної установи. Йдеться про кількість відкритих ринків для груп українських товарів, організації зустрічей українських компаній з іноземними партнерами, назви компаній, які вийшли на ринок іноземної країни, обсяг залучених інвестицій тощо.

За півтора року роботи Уряду 137 українських компаній розпочали роботу на іноземних ринках за сприяння МЗС і закордонних дипломатичних установ України. Для 59 товарних груп у 18 країнах світу відкриті ринки або відновлений доступ на ринки у співпраці з Держпродспоживслужбою. Серед останніх досягнень – відкриття ринків меду та продукції бджільництва в Катарі, молочної продукції в Туреччині, м'яса птиці в Ліберії, м'яса птиці та яєць в Японії.

Результати говорять самі за себе. Приємно, що МЗС отримує позитивні оцінки від бізнесу. Бізнес відчуває у дипломатах надійних партнерів. Саме тому кількість компаній в нашій Раді експортерів та інвесторів при МЗС України за рік зросла майже в чотири рази. Рік тому їх було близько ста. Нині до неї входять вже 370 компаній та бізнес-асоціацій. Бізнес йде туди, де допомагають не на словах, а у дійсності.

Економіка та фінанси

Перший віце-прем'єр-міністр – Міністр економіки України Олексій Любченко: Зростання мінімальної зарплати та збільшення споживання державного сектору – фактори зростання ВВП на 5,7 % в II кварталі 2021 року ([Урядовий портал](#)).

Зростання ВВП за підсумками другого кварталу 2021 року склало 5,7 % проти відповідного періоду 2020 року. За оцінками Мінекономіки за перше півріччя поточного року загальне зростання ВВП склало 1,8 %. Динаміка ВВП в II кварталі 2021 року сформувалася за рахунок прискореного зростання у галузях будівництва, переробній, добувній промисловості та майже всіх видів сфери послуг.

Одним з вагомих факторів, який забезпечує зростання ВВП, є розширення споживчого попиту населення, яке пов'язане з підвищенням рівня оплати праці та покращенням споживчих настроїв. Таким фактором безперечно стало підвищення мінімальної зарплати з 1 січня цього року до 6 тис. грн, яке було здійснено за ініціативи Президента України Володимира Зеленського. Це своєю чергою, стимулювало зростання реальної зарплати у другому кварталі 2021 року на 16,5 %.

Зростанню ВВП сприяло збільшення споживання сектору загального державного управління на 2,9 %: Були суттєво збільшені обсяги бюджетних видатків для забезпечення медичних потреб, фінансування галузі освіти та оборони. За даними Держказначейства в другому кварталі 2021 року видатки Зведеного бюджету, проти відповідного періоду минулого року були збільшені: на охорону здоров'я на 44,8 %, освіту – 33,9 %, оборону – 21,2 %.

Слід зазначити, що у II кв. 2021 року також відбулося нарощення бюджетних витрат на розвиток дорожньої інфраструктури – за розрахунками Мінекономіки обсяги фінансування Дорожнього фонду за цей період зросли у 2,3 рази.

Окрім того, спостерігається тенденція до нарощування обсягів інвестицій та виходу з інвестиційної кризи на тлі загальної стабілізації та зростання економіки. Так, зростання основної інвестиційної складової ВВП – валового нагромадження основного капіталу (ВНОКу) – становило 14,8 %. У той час як у II кварталі минулого року відбулося його падіння на 23 %.

Стан оборонної галузі

Заборгованість Міністерства оборони із обов’язкових виплат військовослужбовцям Збройних сил України становить 1 млрд 465,8 млн гривень ([Укрінформ](#)).

Також, за інформацією Офісу, було припинене фінансування «бойових виплат» військовослужбовцям, які виконують завдання в зоні проведення операції Об’єднаних сил (...).

В Одесі завершилися спільні з НАТО командно-штабні навчання «Непорушна стійкість (Coherent Resilience) — 2021», у яких протягом тижня брали участь представники Військово-Морських Сил Збройних Сил України разом з іншими державними силовими відомствами ([Укрінформ](#)).

В процесі навчання обговорювалась концепція системи стійкості країни з метою вдосконалення механізмів запобігання та реагування на можливі загрози. Навчання було спрямовано на підвищення здатності України до захисту об’єктів критичної інфраструктури, морської безпеки, кіберпростору та енергосистем. Увага приділялася ефективній міжвідомчій співпраці, координації між цивільними й військовими структурами, плануванню, готовності та рівню співпраці між державними та приватним секторами.

У Збройних силах України вже запроваджено 303 нормативних документи НАТО ([Укрінформ](#)).

Запроваджені стандарти НАТО застосовуються у таких галузях, як воєнна політика, безпека та стратегічне планування, операції та бойові дії, розвідка, інформаційні та психологічні операції, зв’язок, розроблення, поставлення на виробництво та прийняття на озброєння зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, стратегічні комунікації та гендерні перспективи.

Впровадження практик, принципів та стандартів НАТО складає значну частку роботи у рамках процесу євроатлантичної інтеграції (...).

Президент Володимир Зеленський увів у дію рішення РНБО «Про пропозиції до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» по статтях, пов’язаних із забезпеченням національної безпеки і оборони України» ([Укрінформ](#)).

Контроль за виконанням рішення РНБО покладено на секретаря Ради національної безпеки і оборони України.

Нарощування Росією воєнного потенціалу навколо України та відпрацювання навчань з наступальною тематикою засвідчують, що загрози повномасштабного вторгнення на територію України зберігаються ([Укрінформ](#)).

Про це заявив командувач Об'єднаних сил ЗСУ генерал-лейтенант Сергій Наєв. На його думку, у найближчій перспективі Росія продовжить вживати гібридні заходи впливу на нашу державу, зосереджуючи зусилля на підтриманні керованої нестабільної ситуації на сході України, дестабілізації суспільно-політичної ситуації в середині України та завоювання переваги в інформаційному просторі.

Командувач запевнив, що органами української розвідки постійно аналізується обстановка, а військове командування готове до змін рівня загроз та адекватного реагування на них (...).

В рамках багатонаціональних навчань Rapid Trident - 2021 відбулося спільне десантування десантно-штурмових військ Збройних сил України, військовослужбовців США та інших підрозділів країн-партнерів ([Укрінформ](#)).

Особовий склад, який вже має чималий досвід десантування з вітчизняних десантних парашутних систем і різних типів літальних апаратів Збройних Сил України, пройшов відповідну допідготовку під керівництвом інструкторів ЗС США.

Президент Володимир Зеленський вніс низку змін до положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах ([Укрінформ](#)).

Документом уточнено норму про укладення першого контракту курсантами. Визначено, що відтепер з курсантами вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти і слухачами курсів військової підготовки офіцерського складу в зазначених закладах, які не мають військових звань офіцерського складу, після успішного закінчення навчання (підготовки) на посадах осіб сержантського, старшинського та офіцерського складу — строком на 5 років, а за спеціальностями льотного складу осіб офіцерського складу авіації — строком на 10 років (...).

Президент України Володимир Зеленський увів у дію рішення Ради національної безпеки й оборони «Про запровадження національної системи стійкості» ([Укрінформ](#)).

Також затверджується Концепція забезпечення національної системи стійкості.

Концепція забезпечення національної системи стійкості визначає мету, основні принципи, напрями, механізми і строки запровадження та функціонування національної системи стійкості, спрямованої на забезпечення здатності держави і суспільства своєчасно ідентифікувати загрози, виявляти вразливості та оцінювати ризики національній безпеці, запобігати або мінімізувати їх негативні впливи, ефективно реагувати та швидко і повномасштабно відновлюватися після виникнення загроз або настання надзвичайних та кризових ситуацій усіх видів, включаючи загрози гібридного типу, але не обмежуючись ними (...).

На Львівщині закінчилися українсько-американські військові навчання «Rapid Trident – 2021», у яких брала участь прикордонна комендатура швидкого реагування Ізмаїльського загону ([Укрінформ](#)).

Протягом навчань прикордонники у взаємодії з силами сектору оборони та безпеки України та іноземними підрозділами відпрацьовували низку навчально-бойових задач з відбиття нападу противника та зайняття визначених рубежів.

Завершальним етапом для спецпризначенців стало взяття ділянки державного кордону під контроль та розгортання системи контрольних та режимних заходів. Усього до навчань було залучено понад 100 військовослужбовців та 20 одиниць техніки (...).

1 жовтня в акваторії ріки Дунай проведено церемонію закриття українсько-румунських військово-морських навчань «Riverine-2021» ([Укрінформ](#)).

Цього року завершальну зустріч керівників навчання проведено на борту одного з кораблів Морських сил Румунії, яка є приймаючою стороною.

Під час зустрічі представники української та румунської делегації домовилися щодо продовження серії навчань в наступному році.

Навчання серії «Riverine» є не тільки міжнародними, а й міжвідомчими, що дає змогу проводити їх у практичній площині – боротися з сучасними викликами у регіоні та підтримувати відповідний рівень безпеки у прикордонній зоні. План навчання включає спільні дії у складі багатонаціональних корабельних тактичних груп, заходи із захисту вільного судноплавства, підтримки прикордонної безпеки, тактичне маневрування, пошукові операції, універсальну оборону кораблів, патрулювання берегової смуги, висадку морського та повітряного десанту тощо.

Президент України Володимир Зеленський підписав закон про реформу ДК «Укроборонпром», що є крапкою у довгому та непростому процесі формування нового законодавчого фундаменту для розвитку українського державного ОПК ([Укрінформ](#)).

Такий крок дозволить посилити обороноздатність України, структурно переавантаживши 118 розрізнених підприємств Укроборонпрому, 21 з яких

– поки що знаходиться на тимчасово окупованих територіях. Також дозволить запровадити сучасні підходи корпоративного управління, які убезпечать їх від корупційних ризиків, конфлікту інтересів та прямого політичного впливу, дозволить створювати спільні підприємства з вітчизняними та іноземними партнерами. А також здійснювати трансфер технологій та залучати прямі (у т.ч. іноземні) інвестиції з метою виготовлення сучасних зразків озброєння та військової техніки передусім для потреб Збройних сил України.

Державний концерн «Укроборонпром» презентував стратегію суднобудівної промисловості України на період до 2030 року ([Укрінформ](#)).

Стратегія була розроблена Укроборонпромом спільно з Асоціацією суднобудівників України (АСУ) «Укрсудпром».

Менеджер проєктів управління стратегії та розвитку ДК «Укроборонпром» Віктор Плахута, презентуючи стратегію, розповів, що станом на сьогодні у складі військово-морського флоту України налічується 18 суден. Відповідно до рішення РНБО щодо розвитку Військово-морських сил Збройних сил України до 2031 року, в Україні планується будівництво патрульних та артилерійських катерів, ракетних катерів, корветів та фрегату.

Зміцнення системи національної безпеки

Служба безпеки України затримала у Борисполі проросійського пропагандиста, який більше року переховувався від слідства за заклики до поділу України ([Укрінформ](#)).

Зловмисник агітував за порушення державних кордонів та створення на території окремих областей України псевдодержавних утворень. Він брав участь у маніпулятивних сюжетах на російських пропагандистських телеканалах, що знімали на замовлення окремих політсил та громадських організацій РФ відверто антиукраїнського спрямування.

Група пропагандистів, членом якої був затриманий, готувала та поширювала в інтернеті матеріали, які сприяли розпалюванню міжнародної ворожнечі (...).

Співробітники Служби безпеки України затримали військовослужбовця Збройних сил України, який збував арсенал, що зберігався на складах однієї з військових частин у Миколаєві ([Укрінформ](#)).

За даними слідства, організатором «схеми» став начальник складу ракетно-артилерійського озброєння. Він зберігав викрадену зброю у новозбудованому приміщенні, розташованому неподалік від військової частини.

Викрадений «арсенал» зловмисник реалізовував зацікавленим особам, у тому числі місцевому криміналітету (...).

Фахівці Ситуаційного центру забезпечення кібербезпеки СБУ у вересні зупинили та нейтралізували 53 кібератаки на інформаційні системи органів влади ([Укрінформ](#)).

Як наголосили у спецслужбі, «це відбулося через безпосередній аналіз понад 33 000 критичних подій інформаційної безпеки, виявлених у поточному місяці».

В СБУ додали, що основними типами виявлених кіберзагроз (хакерських атак) були: з'єднання з командно-контрольними серверами (C&C Server); спроби отримання несанкціонованого доступу (Brute Force Attack); атаки на вебдодатки (Web App Attack); шкідливе програмне забезпечення (Malware).

Оновлення влади та антикорупційна реформа

Перший віце-прем'єр-міністр – Міністр економіки України Олексій Любченко: Наша мета – за наступні три роки зменшити частку тіньової економіки України до 25 % ([Урядовий портал](#)).

Трирічний план заходів щодо зменшення тінізації економіки до 25 % буде розроблений вже найближчим часом. У цьому напрямку працює потужна команда з представників Уряду, науковців, професійних та громадських організацій.

Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року, яка введена в дію Указом Президента, чітко вказує на нагальну необхідність розв'язання проблем тінізації економіки. Сьогодні, за попередніми розрахунками Мінекономіки, рівень тіньової економіки становить 30 % від офіційного ВВП. Наразі ми зібралися для напрацювання пропозицій з детінізації економіки у всіх секторах, маємо розробити окремі точкові заходи, вийти на системні рішення, навіть до запровадження інституціональних змін.

(...) У порядок денний засідання було включено три питання: оцінка тенденцій тіньової економіки в Україні, роль фінансового сектору в процесах тінізації економіки України та протидія тінізації тютюнової галузі України.

(...) Учасники засідання обговорили роль фінансового сектору в процесах тінізації економіки України. Було зазначено, що в цьому секторі зафіксована тенденція збільшення рівня тіньової економіки до 37 % від обсягу валової доданої вартості продукту. Отже, було прийняте рішення узагальнити запропоновані пропозиції для мінімізації тіньового сектору. Зокрема, запропоновані зміни до чинного законодавства, запровадження додаткових вимог щодо регуляції діяльності страхових компаній, посилення фінансового контролю та моніторингу тощо.

Під час обговорення питання щодо протидії тінізації тютюнової галузі України прийняті рішення посилити контроль за діяльністю суб'єктів господарювання, що здійснюють операції з підакцизними товарами, активізувати заходи з виявлення фактів незаконного виготовлення, реалізації тютюнових виробів, налагодити механізми отримання інформації каналами міжнародного співробітництва від компетентних органів іноземних держав тощо.

Перший віце-прем'єр-міністр – Міністр економіки України Олексій Любченко:

Сьогодні за результатами роботи будуть сформовані протокольні рішення з усіх питань, упродовж наступних кількох тижнів опрацюємо їх з причетними та визначимо відповідальних виконавців, терміни виконання та ключові показники ефективності (КРІ). Наша мета – структурувати усі сектори, де спостерігаємо значні втрати для бюджету України через тіншову економіку та долати цей негатив. Ми зібрали потужну команду для досягнення зазначених цілей.

АРМА реалізувало арештоване майно більш як на 200 млн грн ([Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів](#)).

За 4 роки діяльності АРМА дохід від реалізації арештованого майна склав понад 200 мільйонів гривень.

При цьому на кошти від реалізації, розміщені на депозитному рахунку АРМА у державному банку, за цей час нараховано понад 37 мільйонів гривень у вигляді відсотків. Найбільшу суму від реалізації отримано у 2019 році – 175 млн грн, тоді як протягом двох останніх років сукупно від продажу надійшло близько 25 млн грн. Таким чином, наразі переважним способом управління арештованими активами є їх передача компаніям для комерційного використання.

Зазначені кошти разом із відсотками є потенційним доходом державного бюджету у разі винесення вироків про конфіскацію. Водночас у випадку скасування арештів або виправдувальних вироків капіталізовані грошові активи повертаються законним власникам. Таким чином, реалізація майна є ефективним способом збереження вартості активів під час дії арешту.

Серед реалізованого на торгах майна – транспортні засоби, земельні ділянки, корпоративні права, зерно, пісок, добрива, тканини тощо.

Важливо наголосити, що управління майном шляхом його реалізації на торгах не є відчуженням активів у фізичних та юридичних осіб – до завершення кримінального провадження кошти від продажу є їх законною власністю.

Разом з тим, 1 листопада набирають чинності зміни до Закону про АРМА, якими передбачено низку важливих новацій у сфері реалізації активів. По-перше, прерогатива визначення способу управління – передача

підприємцям або реалізація – належатиме тільки суду. По-друге, відповідно до законодавчих змін, реалізації підлягатиме лише рухоме майно, яке швидко псується, швидко втрачає вартість або витрати на зберігання якого протягом року перевищують половину його вартості. Водночас продаж об'єктів нерухомості буде можливим тільки зі згоди власника або після обвинувального вироку суду та конфіскації активу.

Національне агентство з питань запобігання корупції презентувало Антикорупційний портал, який допомагатиме виявляти корупційні ризики у діяльності органів влади ([Укрінформ](#)).

Представляючи Антикорупційний портал, голова НАЗК Олександр Новіков розповів, що він насамперед для антикорупційних уповноважених, а також органів влади, громадських активістів та журналістів.

Портал має полегшити роботу антикорупційних уповноважених і налагодити їхню співпрацю з НАЗК, водночас надасть громадськості широкі можливості контролю за антикорупційною роботою органів влади.

Розробники Антикорупційного порталу керувалися оцінками Світового банку про те, що всі організації державного й приватного сектору, де вибудовано системи управління корупційними ризиками, в разі ефективніші у своїй діяльності, наголосив голова НАЗК (...).

Україна дещо випередила висновки Суду аудиторів ЄС, який у спеціальному звіті дав критичну оцінку щодо ефективності зусиль ЄС з підтримки України у боротьбі з корупцією, і почала виконувати рекомендації європейських аудиторів ще до того, як згаданий документ був оприлюднений ([Укрінформ](#)).

Віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина:

Я думаю, що цей звіт реалістичний, він має право на життя. Але сьогодні ми вже рухаємося по тому напрямку, який відображений в рекомендаціях цього звіту.

Висновки (доповіді, – ред.) лише підтверджують те, що ми сьогодні на вірному шляху. Для нас, в першу чергу, є важливим політична підтримка зусиль президента, який відданий курсу на реформи в системі правосуддя, який рішуче підтримував зміни до законодавства, що стосується (надання - ред.) переважаючої ролі міжнародним експертам. Тепер ці експерти, за політичної підтримки міжнародних партнерів, мають допомогти нам просунути у цьому напрямку.

Інфраструктура та транспорт

Державне агентство автомобільних доріг України (Укравтодор) у рамках Національної програми з відновлення мостів вже

відремонтувало 83,6% із запланованих на 2021 рік штучних споруд (Укрінформ).

За словами координатора Національної програми відновлення мостів, заступника голови Державного агентства автомобільних доріг України (Укравтодор) Андрія Івка, з огляду на темпи відновлення, Укравтодор планує у 2021 році відновити понад 200 штучних споруд на дорогах України. На це буде витрачено 4 млрд грн.

Івко зазначив, що на сьогодні в Україні вже обстежено 73% штучних споруд (мостів та мостових переходів) на дорогах державного значення та 25% – на дорогах місцевого. Щонайменше половина з цих об'єктів не відповідають нормативним нормам.

Міністерство інфраструктури презентувало плани з реформування Державної служби з безпеки на транспорті (Уктрансбезпеки) (Укрінформ).

Заступник міністра інфраструктури Мустафа Найєм:

Завдання, які стоять перед нашою командою на найближчі пів року доволі чіткі: максимальна автоматизація державних сервісів, нова кадрова політика та тісна робота з нашими міжнародними партнерами... Є досвід розвинутих країн, конкретні рішення та ініціативи, які вже продемонстрували свою ефективність. Саме їх ми і впроваджуємо в Україні.

Ми розширюємо штат на основі відкритого та прозорого конкурсу. Основні критерії до кандидатів — готовність навчатися, розвиватися разом з нами та працювати на спільний результат. Єдиний суттєвий критерій — наявність вищої освіти. Наразі ми докладаємо всіх зусиль, щоб сформувати для нових інспекторів максимально комфортні умови. Зокрема, і в питанні заробітної плати, яка має бути не нижче 15 тис. грн.

Українська делегація представила інвестиційні можливості країни в рамках щорічного міжнародного інвестиційного форуму інфраструктурної галузі «ParisInfraWeek» (Укрінформ).

В перший день форуму міністр інфраструктури України Олександр Кубраков (...) зазначив, що загальний об'єм інвестицій у транспортну, соціальну та спортивну інфраструктуру України у 2020-2021 роках наразі оцінюється в 10 млрд дол. США.

Він також розповів про старт президентської програми «Велике будівництво», а також поділився планами щодо втілення цього курсу в наступні два роки.

(...) Центральною темою переговорів з представниками французького машинобудівного гіганта Alstom було узгодження зусиль для фіналізації проекту постачання локомотивів для українського залізничного сектора, а також розвиток нових спільних проєктів тощо.

Програма популяризації України в світі

У Канаді видали французькою й англійською мовами та виклали у вільний доступ на сайті *Livres Canada Books* путівник «Український книжковий ринок: перспективи та можливості» ([Укрінформ](#)).

Путівник підготували у межах співпраці Українського інституту книги з Посольством Канади в Україні за фінансової підтримки Посольства Канади в Україні.

У збірнику оприлюднили результати усіх основних досліджень УІКу, найновіших опитувань видавців і все те, що повинно допомогти канадським видавцям краще зрозуміти український ринок і налагодити партнерства з українськими видавцями. Путівник містить детальний огляд книжкового ринку, зокрема таку інформацію: звички читання та покупок; ціни на друковані та електронні книжки; найважливіші книжкові ярмарки та події тощо.

Організації Конгресу українців Естонії гідно представили українську культуру на Етноярмарку (*Etnolaat*) та Форумі народів, що відбулися 18-19 вересня в Таллінні з нагоди Дня народів Естонії, який відзначається 24 вересня ([Укрінформ](#)).

Господині з Союзу українок Естонії приготували страви української кухні, які мають неабиякий попит відвідувачів. У них також можна було придбати українські вироби. В куточку Центру української культури (У+ЦУК) відвідувачі купували унікальні листівки з «живим» насінням, які виготовляються в ЦУК. В українському куточку ярмарку була також представлена косметична продукція української компанії DUSHKA (...).

У пекінському кінотеатрі *Huaxia Cinemas* 22 вересня успішно стартували «Дні українського кіно» – свято українського фільму розпочалося показом стрічки «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова ([Укрінформ](#)).

Культурний захід проводить XI Пекінський міжнародний кінофестиваль за сприяння Посольства України в КНР і підтримки Державного підприємства «Національна кіностудія художніх фільмів імені Олександра Довженка» та Національного центру Олександра Довженка.

До програмної добірки «Днів українського кіно» також увійшли визнані шедеври українського поетичного кіно – кінофільми «Камінний хрест» (реж. Леонід Осика), «Вечір на Івана Купала» та «Білий птах з чорною ознакою» (реж. Юрій Іллєнко).

У Гаазі проходить виставка картин української художниці Ольги Оттенгейм під назвою «Неможливе – можливо» ([Укрінформ](#)).

Казкові, фантастичні, добрі полотна українки можна побачити у Посольстві України в Нідерландах. Загалом представлено вісім творів, написаних цього року в Нідерландах (...).

У рамках фестивалю «Дні світла» у французькому містечку Сен-Сатурнн в регіоні Овернь-Рона-Альпи, який відбудеться 24-26 вересня, у категорії «Обличчя-пейзажі в оптичних ілюзіях» покажуть 13 картин видатного українського художника Олега Шупляка ([Укрінформ](#)).

Фестиваль, присвячений сучасному мистецтву і духовності, проводиться раз на два роки та цьогорічний захід зібрав близько 500 робіт приблизно тридцяти відомих художників, які будуть презентувати свої роботи протягом трьох днів фестивалю.

Після тривалої перерви, пов'язаної з пандемією Covid-19, Міжнародний український культурний центр відновлює концертну діяльність у Фінляндії – новий сезон відкриває концертний тур тріо бандуристок «Оріана» з Тернополя ([Укрінформ](#)).

Початок концертного туру «Оріани» видався дуже вдалим на вдячного фінського слухача, який зустрічає артистів квітами та теплими оплесками. Відчувається також підтримка українців, які проживають на фінській землі.

В американському містечку Віпен, штат Нью-Джерсі, 25 вересня пройшов Український фестиваль, який відбувається щороку у вересні вже впродовж 12 років ([Укрінформ](#)).

Цього року захід зібрав понад 2500 українців. Під час фестивалю працювало більше ніж сто волонтерів. У рамках заходу відбувалися концерт, ярмарки, майстер-класи та різноманітні мистецькі презентації (...).

Самоврядування українців міста Сегед, Посольство України в Угорщині, Культурне товариство українців області Чонград-Чонад і Почесний Генеральний консул України у Сегеді презентували на майданчику 92-ої книжкової ярмарки книжки українських авторів ([Укрінформ](#)).

Було презентовано книжку С.Асеєва «Світлий Шлях»: історія одного концтабору» та її переклад англійською мовою, переклад англійською книжки О.Мимрука «Олег Сенцов», переклад англійською книжки, виданої Інститутом історії України Національної академії наук України та Міністерством закордонних справ України, «Голодомор в Україні 1932-1933 рр.» , а також книжку міжнародного редактора угорського телеканалу ATV І. Епер'єші та українського репортера О. Качури «Уривки війни: Книга про долі з фронту» угорською мовою (...).

У словацькому місті Кошице пройшли «Дні України», до яких вперше долучилися ветерани російсько-української війни ([Укрінформ](#)).

Під час «Дні України в Кошице» ветерани російсько-української війни демонстрували фотовиставку про бої в ДАП, а також був презентований документальний фільм «Життя післявчора». Стрічка розповідає про двох ветеранів бойових дій на Донбасі – Олександра Терещенка та Вадима Свириденка, які попри серйозні травми не зневірилися й надихають своїм прикладом тисячі людей (...).

У Гаазі й Утрехті відбулася презентація книжки «Несподіваний іслам. Історія про Аладдіна: те, чого ми не бачимо», яку написав український дослідник Роман Назаренко ([Укрінформ](#)).

Презентація книги відбулася не лише в Нідерландах, а й у Франції, у Парижі.

У своїй книзі автор говорить про хибне сприйняття інших, навіювання через кіно, літературу, мультфільми певного уявлення, зокрема, щодо понять «Сходу», «Близького Сходу», «Арабського світу», «Мусульманського світу», які не мають нічого спільного з реальністю (...).

Українське культурне товариство «Просвіта» в Аргентині організувало віртуальну конференцію «30 років незалежності України: Минуле, Сучасне і Майбутнє» доктора Євгена Чолія – експрезидента Світового конгресу українців, почесного консула України в канадському Монреалі та президента Громадської організації «Україна – 2050» ([Укрінформ](#)).

Під час заходу Євген Чолій запропонував важливі дані щодо ролі діаспори щодо України та їхніх поглядів щодо політичних цілей, які керували діяльністю громади. Територіальна цілісність, суверенітет та незалежність України в перші 30 років існування нинішньої Української держави, час та умови вступу до Європейського Союзу та НАТО, були центральними аспектами коментарів та питань піднятих відвідувачами.

У Нідерландах гурт Тріо SonCe, який виконує українські фольклорні пісні, популяризує українську мову й традиції, презентував альбом «П'ять сезонів» українських календарно-обрядових пісень ([Укрінформ](#)).

У гурті лише одна українка – вокалістка Мар'яна Головченко. Звучання духових й електронних інструментів у виконанні нідерландця турецького походження Ченгіза Арсланпая та віолончелі у виконанні каталонця Пау Сола Масафретса. Разом вони народжують нове, оригінальне звучання української пісні (...).

У болгарському місті Пловдив у рамках заходів з відзначення 30-ї річниці відновлення незалежності України відкрилася виставка унікальних офортів з найвідоміших тематичних циклів української художниці Оксани Стратійчук ([Укрінформ](#)).

Експозицію відкрили посол Віталій Москаленко та почесний консул у Пловдиві Дімітр Георгієв. Роботи представляють період від відновлення Незалежності нашої держави та до цього часу (...).

Вокальні колективи організацій Союзу українців Румунії взяли участь у фольклорно-гастрономічному фестивалі «Задунайські гармонії RoUa» у селі Кілія Веке (Стара Кілія) ([Укрінформ](#)).

Фестиваль був організований у рамках проекту «Підвищення цінності культурної ідентичності та спільної історії для розвитку туризму в прикордонній зоні Нижнього Дунаю», що впроваджується Асоціацією сталого розвитку дельти Дунаю (Румунія) у співпраці з молодіжною громадською організацією «Нове покоління Європи» (Україна) та мерією с. Кілія Веке (...).

Об'єднання українців Ізміра оголосило про відкриття Українського книжкового клубу ([Укрінформ](#)).

Об'єднання щиро подякувало всім, хто приєднався до обговорення бестселеру «Молоко з кров'ю» сучасної української письменниці Люко Дашвар.

Організація «Об'єднання українців Ізміра» створена з метою об'єднання та розвитку громади українців Ізміру, формування позитивного іміджу України в Туреччині.

Політика цифрової трансформації

Україна повністю перейшла на електронний лікарняний з 1 жовтня: як це працює ([Міністерство цифрової трансформації України](#)).

В Україні з 1 жовтня всі заклади охорони здоров'я видаватимуть електронні лікарняні. Про це повідомили під час спільного брифінгу представники Мінцифри, МОЗ, Мінсоцполітики та ПФУ. У червні цього року стартував перехідний етап запуску е-лікарняних по всій Україні. До єдиної інформаційної медичної системи за цей час вдалось підключити майже всі українські лікарні, а це близько 3 тисяч. Загалом сформували майже мільйон е-лікарняних.

Віце-прем'єр-міністр – Міністр цифрової трансформації України Михайло Федоров:

Електронні лікарняні – один із найважливіших кроків до режиму без паперів у сфері охорони здоров'я. Цифровізація допомагає зменшити навантаження на лікарів та спростити отримання страхових виплат для пацієнтів. Адже лікарняні – одна з найпопулярніших послуг в Україні. Реформувати їх намагалися майже 10 років. Завдяки спільній роботі це стало можливим – лише за 4 місяці електронні лікарняні почали видавати майже в кожній лікарні України.

Для ефективного запуску електронних лікарняних Мінцифра, МОЗ, НСЗУ та представники МІС зробили декілька тренінгів та вебінарів для лікарів про те, як правильно формувати медичні висновки і листки непрацездатності в електронному форматі та працювати з ними.

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

Електронні лікарняні – це прозорий, зручний для пацієнта і підзвітний для лікаря процес фіксації надання медичних послуг та подальших страхових виплат. Пацієнту більше не доведеться витратити свій час на паперову тяганину. На сьогодні уже створено більше 1,1 мільйона електронних медичних висновків про тимчасову непрацездатність у 2 991 закладі 47 тисячами лікарів.

Е-лікарняні будуть розділятися на дві частини. Медичний висновок – це документ після обстеження лікаря, у якому міститься загальний діагноз. Лікар створює його у Реєстрі та завіряє його електронним підписом. Ви отримаєте про це смс-повідомлення. Звідти за кілька секунд лікарняний потрапляє до Реєстру Пенсійного фонду. І там формується електронний листок непрацездатності – це саме той документ, за яким нараховуються виплати. Про це ви також отримаєте повідомлення на телефон, вже від ПФУ. Роботодавець зможе побачити ваш лікарняний на портал ПФУ.

Міністр соціальної політики Марина Лазебна:

Е-лікарняні — це крок назустріч людям. Якщо до сьогодні треба було збирати купу довідок та печаток, то нова система усуває всі складнощі для людини. Реєстри обмінюються інформацією між собою без паперів. Відтепер лікарі лікують, люди одужують, роботодавці бачать, що працівники на лікарняному від першого дня, документи обробляються автоматизовано, і людина отримує виплати без зайвих затримок.

Інформацію, яка міститься в медичному висновку, підписує лікар особисто електронним підписом. Це означає, що медпрацівник несе повну відповідальність за дані, які він туди вносить. Спроба їх підробити – наприклад, видати лікарняний людині, що не хворіла, – може призвести до позбавлення лікаря і навіть закладу медичної ліцензії. За цим стежитимуть робітники Фонду соціального страхування.

Мінцифри: На платформі Дія.Бізнес запущена міжнародна версія Єдиного експортного веб-порталу ([Урядовий портал](#)).

Державна установа «Офіс з розвитку підприємництва та експорту» запустила міжнародну версію Єдиного експортного веб-порталу на платформі Дія.Бізнес, який вже працює в тестовому режимі.

Метою запуску міжнародної версії веб-порталу є промоція українських пріоритетних секторів, вітчизняних та міжнародних заходів, які організовуються на території України, а також допомога в налагодженні двосторонньої співпраці між українськими компаніями та потенційними закордонними партнерами.

Англомовна версія веб-порталу передбачає такі функції та можливості:

- аналітична інформація щодо фокусних для експорту секторів України;
- календар бізнес-подій, запланованих в Україні: перелік та описи всіх виставок, торговельних місій, форумів тощо;
- актуальні новини щодо зовнішньоекономічної діяльності та розвитку українського бізнес-середовища;
- доступ до Каталогу українських експортерів – верифікованої бази контактів українських компаній, які бажають знайти партнерів за кордоном;
- кейси – історії успіху підприємців, які успішно вийшли на міжнародні ринки.

Виконавач обов'язків директора ДУ «Офіс з розвитку підприємництва та експорту» Андрій Литвин:

Єдиний експортний веб-портал створений для консолідації та об'єднання усієї наявної інформації для експортерів та іноземних компаній, що зацікавлені в імпорті товарів і послуг з України. Подібні ресурси є ефективними інструментами, які використовують світові уряди та організації зі сприяння торгівлі з метою підвищення рівня національного експорту та надання підтримки підприємствам для виходу на нові ринки.

Міжнародна версія єдиного експортного веб-порталу розміщена в захищеному дата-центрі та відповідає світовим стандартам захисту від кіберзагроз. Інформація користувачів зберігається в зашифрованому вигляді, щоб унеможливити їх перехоплення або викрадення.

Пенсійна реформа

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль: Мінімальна пенсія в Україні зросте до 2600 грн ([Урядовий портал](#)).

Кабінет Міністрів збільшив дохідну та витратну частини Пенсійного фонду України на більш ніж 18 мільярдів гривень.

Збільшення ресурсу Пенсійного фонду дасть можливість планово підвищити пенсії з 1 грудня до 2600 грн. Підвищення відбудеться у зв'язку зі зростанням мінімальної заробітної плати до 6500 грн. Це лише частина заходів із реалізації комплексного плану щодо підвищення соціальних стандартів для українців.

Міністр соціальної політики України Марина Лазебна: У 2022 році Уряд планує продовжити підвищення пенсій ([Міністерство соціальної політики України](#)).

У наступному році мінімальна пенсійна виплата у людини віком від 70 років при наявності страхового стажу 35 років у чоловіка та 30 років у жінки буде не меншою, ніж три тисячі гривень. По-перше, з 1 березня пройде індексація пенсій. І я сподіваюсь, що у 2022 році вона відбудеться для всіх без виключення пенсіонерів за однаковими правилами. По-друге, реалізація

президентської програми вікових доплат до пенсій, якою ми послідовно охоплюємо людей від 70 років, дає нам змогу вийти на нову мінімальну пенсійну гарантію.

Разом з тим, вона підкреслила, що наразі основні зусилля всіх гілок влади мають бути спрямовані на три ключові позиції: відновити справедливість в солідарній системі; запровадити обов'язкові пенсійні накопичення та стимулювати розвиток добровільних; забезпечити для кожної людини поважного віку доступність необхідних соціальних послуг гарантованого обсягу та якості відповідно до її індивідуальних потреб. Готується законопроект про реформу системи державних гарантій підтримки доходів непрацездатних осіб.

На часі справжня, а не параметрична пенсійна реформа.

«Велике будівництво»

В Одеській області за програмою Президента «Велике будівництво» відремонтували ділянку дороги Р-33 Вінниця – Турбів – Гайсин – Балта – Велика Михайлівка – М-16 ([Укрінформ](#)).

На відремонтованій ділянці були укладені два вирівнюючі шари асфальтобетонного покриття товщиною 6 см і 12 см, а також верхній шар завтовшки 5 см. Крім цього, дорожники на всій протяжності відрізка зміцнили узбіччя щебенево-піщаною сумішшю, нанесли розмітку і встановили дорожні знаки. Наразі на дорозі ведеться влаштування автобусних зупинок, з'їздів і посадкових майданчиків.

У селі Лимани Галичинівської ОТГ на Миколаївщині за програмою Президента «Велике будівництво» споруджено амбулаторію сімейної медицини ([Укрінформ](#)).

У новій амбулаторії облаштовані кабінети для сімейних лікарів, кімнати для персоналу, стерилізаційні тощо.

В лікувальному закладі встановлено сучасне обладнання, облаштовано санітарні кімнати для медиків та пацієнтів, у тому числі з інвалідністю.

На Львівщині за програмою Президента Володимира Зеленського «Велике будівництво» завершили капітальний ремонт вже третього мосту через річку Ретичин на автомобільній дорозі Т-14-20 Яворів – Грушів ([Укрінформ](#)).

Автошлях Т-14-20 став першим готовим об'єктом у рамках проєкту «Розбудова прикордонної дорожньої інфраструктури на підходах до українсько-польського кордону».

У ході відновлення на штучних спорудах демонтували пошкоджені елементи, провели влаштування прогонової будови та берегових опор, уклали дорожній одяг та встановили перильне та бар'єрне огородження.

Робітники з підрядної організації ТзОВ «Дрог-Буд» також влаштували тротуари.

На Харківщині за програмою Президента «Велике будівництво» завершили ремонт шляхопроводу на дорозі Харків – Щербаківка ([Укрінформ](#)).

Проведено ремонт правого та лівого проїзду, а саме: заміна мостового полотна з влаштуванням монолітної накладної плити, гідроізоляції, влаштуванням двох шарів асфальтобетонного покриття, виконано ремонт опор та прогонових будов, встановлено нове перильне та бар'єрне огороження, влаштовано водовідведення, нанесена розмітка та виконано роботи з заміни підферменників.

У Чернівецькій області за програмою Президента Володимира Зеленського «Велике будівництво» завершився капітальний ремонт 5-кілометрової ділянки дороги Т-04-26, що веде до контрольно-пропускного пункту (КПП) «Дяківці» ([Укрінформ](#)).

В ході капітального ремонту дорога до кордону з Румунією була практично побудована наново. Роботи проводилися в цілодобовому режимі, на об'єкті були задіяні десятки одиниць техніки.

Державне агентство автомобільних доріг України (Укравтодор) за програмою Президента Володимира Зеленського «Велике будівництво» відновлює дороги до сорока природних парків та заповідників ([Укрінформ](#)).

Вже відремонтовані або перебувають на стадії ремонту дороги до 17 національних парків, 11 заповідників, 4 природних парків, 2 ландшафтних парків та 6 пам'яток природи.

В Укравтодорі додали, що вперше за пів століття відремонтували близько 50 км доріг до Шацького національного природного парку, на території якого розташовано 23 озера, серед яких найглибше в Україні – Світязь.

У роботі також шляхи до Національного природного парку «Залісся», у межах Київської області ремонтують 43 км траси М-01, а також Верховинського природного парку і парку «Гуцульщина», на Івано-Франківщині на під'їздах укладають нове покриття.

Також оновлюють дороги до дендропарку «Веселі Боковеньки» на Кіровоградщині та заповідника «Розточчя» у Львівській області (...).

У селі Опришени на Буковині відкрили дитячий садочок на 180 місць, який збудували за програмою Президента «Велике будівництво» ([Укрінформ](#)).

На фінальний етап будівництва Державний фонд регіонального розвитку виділив громаді 11 млн грн. В обласній адміністрації зазначають,

що приміщення дитячого садка має унікальне внутрішнє оформлення. Усі 20 кімнат закладу прикрашені ексклюзивними малюнками.

Будівля також є інклюзивною, тут облаштували пандуси, ліфт та спеціальну вбиральню для дітей з інвалідністю. Крім того, споруда утеплена, має енергоощадні вікна.

У Харківській області запрацював новий корпус Зміївського дитячого садочка №2, збудований за програмою Президента Зеленського «Велике будівництво» ([Укрінформ](#)).

Заступник голови Харківської ОДА Михайло Харнам:

Завдяки відкриттю корпусу ми на 90% вирішуємо соціальну проблему – уникаємо черг у садочок. У закладі роботи проводилися комплексно: були виконані роботи з енергозбереження, реконструкції фундаменту, крівлі, внутрішні роботи тощо. Заклад повністю відповідає вимогам інклюзії.

На Харківщині за програмою Президента «Велике будівництво» завершили ремонт мосту поблизу с. Височинівка Чугуївського району ([Укрінформ](#)).

Протягом ремонту на об'єкті були виконані роботи з армування та бетонування накладної плити, влаштування асфальтобетонного покриття, ремонту опор, ремонту прогонових будов, влаштування водовідних лотків, влаштування узбіч на підходах і нанесення розмітки.

За програмою Президента «Велике будівництво» у Каневі Черкаської області завершують ремонт Шевченківського культурного центру та розбивку сучасного парку ([Укрінформ](#)).

На території майбутнього парку кладуть тротуарну плитку та висаджують декоративні дерева. Тут буде найбільший у місті дитячий майданчик. А ще – функціональні спортивні локації, у тому числі й для людей з інвалідністю. Парк будують за принципами безбар'єрності та інклюзії.

У Маріуполі за президентською програмою «Велике будівництво» реконструювали ясла-садок №106 «Горобинка» ([Укрінформ](#)).

У ході реконструкції було посилено тримальні конструкції будівлі, замінено покрівлю, вікна і двері, прокладено нові внутрішні комунікації.

Також дитсадок оснащено якісними меблями та всім необхідним приладдям, у музичній та спортивній залах укладено травмобезпечне покриття.

У селі Колінківці Чернівецької області за програмою Президента «Велике будівництво» реконструювали школу-інтернат, переобладнавши її на дитячий садок на 120 місць ([Укрінформ](#)).

Будівельники капітально відремонтували саму споруду і дах, замінили системи опалення та вентиляції. Крім того, утепили фасад, встановили енергоощадні вікна і двері.

Будівля відповідатиме вимогам безбар'єрності – тут немає порогів, зате є пандуси, облаштовано спеціальну вбиральню для дітей з інвалідністю.

На Сумщині за програмою Президента «Велике будівництво» капітально відремонтували дорогу місцевого значення О 191112 Охтирка – Курган Слави – Мирне ([Укрінформ](#)).

Роботи на дорозі завершені, незабаром її офіційно введуть в експлуатацію.

На Вінниччині у селищі Ямпіль відкрили оновлене приймальне відділення районної лікарні, реконструйоване в межах програми президента «Велике будівництво» ([Укрінформ](#)).

Це сьоме із 10 оновлених приймальних відділень в опорних лікарнях Вінницької області, які планується відкрити цього року.

В лікарню закупили комп'ютерний 32-зрізовий томограф вартістю 11,9 млн грн, апарат УЗД за 800 тис. грн і рентген-апарат, який коштує 4,8 млн грн.

За програмою Президента України «Велике будівництво» у чернівецькій лікарні швидкої медичної допомоги оновили приймальне відділення ([Укрінформ](#)).

Окрім діагностичного обладнання, у відділенні є реанімація зі стаціонарними точками доступу до кисню. Тут також можуть проводити нескладні хірургічні втручання.

У приймальному відділенні є лабораторія, апарат ультразвукової діагностики, цифровий рентген. Також лікарня отримала потужний 64-зрізовий комп'ютерний томограф вартістю 18 млн грн.

Приймальне відділення лікарні швидкої медичної допомоги доступне для людей з інвалідністю та маломобільних груп населення. Тут зручний вхід, є поручні, обладнано спеціальну вбиральню.

У селі Сурсько-Литовському на Дніпропетровщині за програмою «Велике будівництво» модернізували корпус школи, який побудували понад 100 років тому ([Укрінформ](#)).

За словами директора навчального закладу Наталії Лапініс, за понад столітню історію школа бачила тільки косметичні ремонти. Зараз тут відремонтували стіни, які руйнувалися, зробили нові системи опалення та освітлення. А ще облаштували санвузли, яких у цьому корпусі не було взагалі. Окремий – для дітей з інвалідністю.

Підрядники привели до ладу й класи на першому та другому поверхах корпусу. Загалом у Сурсько-Литовській школі навчаються 350 учнів.

У селі Богданівка на Дніпропетровщині за програмою «Велике будівництво» звели ще один малий груповий будинок для дітей-сиріт ([Укрінформ](#)).

Першими жителями малого групового будинку у Богданівці стали два рідні братики й сестричка: восьмирічний Ярослав – першокласник, чотирирічна Валерія і трирічний Кирило ходять до дитсадка. Загалом в оселі мешкатиме 10 вихованців. Для них у будинку підготовлено 5 спалень, простора ігрова-вітальня з теплою підлогою, яскрава обідня зона. На подвір'ї - дитячий майданчик з гойдалками, каруселями, турніками, тренажерами.

П'ять вихователів працюють позмінно, перебуваючи поруч із дітьми цілодобово. Є кухар, медсестра.

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

Корюківська дитячо-юнацька спортивна школа (Чернігівська обл.) налічує п'ять секцій: з легкої атлетики, футболу, волейболу, баскетболу та вільної боротьби. Цьогоріч вихованців – 323 ([Децентралізація](#)).

ДЮСШ поки що розміщується у підвальному приміщенні школи №4. Упродовж останніх років на території лише цього навчального закладу громади з'явилися аж три сучасні спортивні майданчики з міні-футболу, футболу, баскетболу, волейболу та великого тенісу. Шкільна спортивна інфраструктура у цілковитому користуванні спортивного закладу, тобто тут дозволено тренерам, а їх у штаті – шість, ще чотири працюють за сумісництвом, займатися з вихованцями у будь-який зручний час. Умови – позаздрить і столиця.

Також тренування відбуваються на центральному фабричному стадіоні, де є бігові доріжки, у спортзалах та на спортивних майданчиках інших корюківських шкіл.

Директорка Корюківської ДЮСШ Тетяна Тищенко:

Ми поки власного приміщення не маємо, але дуже сподіваємося, що і його нам у майбутньому надасть громада, яка з часу свого утворення суттєво стала підтримувати нашу школу і взагалі дбати про розвиток спорту. У нас тут можна будь-кому прийти, взяти м'ячики, ракетки і пограти у великий теніс, наприклад. Уявляєте, зовсім безкоштовно! Люди приїжджають навіть з інших громад. Такий тенісний корт, який має Корюківка, спробуйте ще знайти в області!

Найважчими були роки до старту в Корюківці реформи децентралізації – у 2015-2016-му. Тоді не завжди навіть була можливість повезти дітей на змагання, не вистачало ні автобусів, ні коштів на це.

А тепер нам усього вистачає! Коли утворилася громада і взяла нас під своє крило міська рада, позитивні зрушення відчули всі. Котрий рік поспіль без проблем користуємося шкільним транспортом, закупаємо потрібний інвентар. На ці цілі щороку громада виділяє понад сто тисяч гривень. Відтепер у нас є вкрай потрібні тренажери (бігові доріжки, орбітреки), бар'єри для бігу та парашути, м'ячі для різних видів спорту, форма. У найближчий час очікуємо на каркас для стрибків у висоту, мати, ядра для штовхання, списи для метання...

А наша футбольна команда торік на чемпіонаті області (перша ліга) виборола срібло! Як не радіти?! (...) Коли на всеукраїнських змаганнях звучить наше місто – розпирає від гордості груди!

Наші тренери – справжні молодці! Це підтверджують досягнення їхніх вихованців. 2019-2020 навчальний рік приніс нашій школі 38 призових місць на рівні області. 2020-2021 – 41 призове місце і 3 – на всеукраїнських змаганнях! Наразі шість наших вихованців – у збірній області з легкої атлетики.

Чудово, що голова Корюківської громади Ратан Ахмедов нас у цьому підтримує. Нам би ще путівки організувати у спортивні табори на море, де діти набралися б здоров'я та сили і ще б швидше пробігли дистанції, метали спис, штовхали ядро, грали у футбол, баскетбол, волейбол... А ще я б хотіла з наступного навчального року відкрити групу для дітей з інвалідністю. Вона нашій громаді дуже потрібна.

Тренер Андрій Сахута:

Цьогоріч Ліза привезла із Всеукраїнської спартакіади «Повір у себе» з легкої атлетики серед дітей з інвалідністю різних нозологій, що відбувалася в Кропивницькому, аж три золоті медалі! Неймовірний результат! Дуже швидко, чудово долає спринтерські дистанції 60 м, 100 м та 200 м.

Першого пацієнта з COVID=19 в Україні прийняла Кіцманська центральна районна лікарня (Чернівецька обл.) (Децентралізація).

До пандемії у лікарні було лише шість точок доступу до кисню у відділенні інтенсивної терапії. Кисень возили балонами з Чернівців, а одного балону вистачало на пів години кисневої дотації. Якщо у «реанімації» було одночасно 5-6 пацієнтів, які потребували додаткового «дихання», газ із балонів закінчувався за кілька годин.

У палатах, де хворі потребували оксигенотерапії, використовували переносні кисневі концентратори. Адаже практично кожен пацієнт, який потрапляв на лікування у стаціонар, потребував кисневої дотації. Потужний апарат штучної вентиляції легень (ШВЛ) купили для лікарні підприємці-благодійники.

Разом із цим спершу закупили і встановили кріоциліндри — ємності для зберігання та транспортування кисню. Загалом придбали три кріоциліндри по 190 літрів біля центрального корпусу і два — біля інфекційного відділення, один такий один резервуар замінює 22 балони

кисню. Розширили мережу постачання із під'єднанням всіх відділень до централізованої системи подачі кисню. Зараз у лікарні обладнано 105 точок доступу до кисню. А у квітні 2021 року тут також встановили потужну автономну станцію генерації кисню, що генерує кисень із повітря.

Навантаження на лікарню збільшувалося, тож адміністрація медзакладу розробила так звані «маршрути» — розподіл потоків хворих, щоб у стінах лікарні не поширювалася інфекція. Пристосовували для лікування хворих на COVID-19 не лише інфекційне на 30 ліжок, а й інші відділення лікарні: спершу — терапію, далі кардіологію, хірургію, травматологію... У періоди найбільшого навантаження, у Кіцманській лікарні одночасно перебувало понад 160 пацієнтів із коронавірусною інфекцією та різними ускладненнями. Медики працювали на межі виснаження, мобілізувавши свої і моральні, і фізичні резерви.

Головний лікар Кіцманської лікарні Володимир Хромюк:

Я намагаюся прорахувати дії на кілька кроків наперед, адже в час реформування і пандемії, все змінюється дуже швидко і ми маємо бути готовими до нових умов. Під час щорічних візитів у Польщу на змагання з Зимових медичних ралі ми бачили рівень і вимоги до медицини в Європі, тож стараємося ці стандарти втілити у нас. Професійні медики, якісне сучасне обладнання, комфортні умови для пацієнтів — і лікарня буде конкурентоздатною та зможе працювати в нових умовах.

Ми зараз витрачаємо величезні кошти на оновлення медичних апаратів, адже вимоги НСЗУ досить жорсткі: щоб підписати пакет послуг, треба мати певну кількість кваліфікованих лікарів, медичних бригад, відповідне сучасне обладнання. Тому ми плануємо свою роботу на кілька кроків вперед. Завдячуючи такому підходу ми маємо найбільше серед інших лікарень області підписаних пакетів послуг із НСЗУ — 15. І завдяки коштам, отриманим від них, виплачуємо зарплати та оновлюємо обладнання.

(...) Протягом березня-квітня 2021 року в лікарні було одночасно 100-160 пацієнтів з коронавірусом, більшість з них потребували кисневої підтримки. Один пацієнт на апараті штучної вентиляції легень потребує близько 10 балонів кисню на добу. Завдяки тому, що киснева станція самостійно виробляє і подає кисень, нам стало легше забезпечити всі відділення. Адже навіть збільшених потужностей подачі кисню з кріоциліндів не вистачало. Станція виробляє 152 літри кисню на хвилину. Її вартість — 8,7 мільйона гривень, з яких близько 2 мільйонів — кошти лікарні, а решту профінансували з держбюджету.

До реформи децентралізації засновником і власником приміщень «Кіцманської центральної районної лікарні» була Кіцманська районна рада, а з кінця 2020 року засновником вже «Кіцманської багатопрофільної лікарні інтенсивної терапії» стала Кіцманська територіальна громада.

Змінилося і фінансування лікарень. Замість субвенцій з бюджету, медзаклади вторинної ланки фінансує тепер Національна Служба здоров'я України (НСЗУ), відповідно до підписаних пакетів медичних послуг і

кількості пацієнтів, яким ці послуги надали — по суті, де людина отримала послугу, та лікарня і має кошти. А за комунпослуги сплачує місцева громада.

За останні два роки у Кіцманській лікарні з'явилися, зокрема, потужний рентген апарат, сучасний апарат для ультразвукової діагностики експертного класу, нове операційне освітлення, ШВЛ для немовлят і неонатальний комплекс у пологове відділення.

Новини з соціальних мереж

([Володимир Зеленський](#))

Президент України Володимир Зеленський:

Конституція визначає, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Але фактом життя в нашій державі протягом багатьох років було існування також олігархічної гілки влади – групи людей, які вважали, що вони важливіші, ніж законодавці, урядовці чи судді...

Завдяки антиолігархічному закону Україна отримує історичний шанс на побудову цивілізованих і чистих відносин між великим бізнесом і державою. Так, це багатьом політикам не подобається. Так, вони хочуть жити, як раніше, працюючи на олігархів. Так, було дуже багато тиску на наших депутатів, дуже багато інтриг і навіть шантажу. Але закон ухвалено.

Я вдячний кожному депутату, який підтримав цей закон. 229 «за» від «Слуги Народу» та 279 «за» в цілому в парламенті – це правильний сигнал. Олігархічної гілки влади в Україні більше не буде. Законодавча, виконавча та судова – так. А для олігархів шлях єдиний – стати чистим бізнесом.

([Олена Зеленська](#))

Дружина Президента України Олена Зеленська:

Цьогорічна тема Міжнародного дня людей похилого віку – цифрова рівність, а отже – цифрова безбар'єрність для кожного. Сьогодні в Україні вже реалізується Національна стратегія безбар'єрності, і ми маємо помітні результати. Один із них, про який сьогодні важливо згадати, – електронний гід пенсійними послугами, який запустило Міністерство цифрової трансформації України. Він допомагає отримати державні послуги через застосунок або сайт Дія...

([Денис Шмигаль](#))

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Тарифи на гарячу воду й тепло в цьому опалювальному сезоні підвищуватись не будуть. Таку домовленість скріпили меморандумом Уряд, НАК «Нафтогаз» та очільники міст під час Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентіві України...

Крім того, з 1 жовтня для 80% домогосподарств знизилася ціна на електроенергію — тепер вона складає 1,44 кВт·год. Це частина з 5 кроків Уряду, які ми розробили за ініціативою Президента для врегулювання тарифного питання та сталого проходження опалювального сезону.

2,6 млрд грн акцизного податку додатково отримають цього річ місцеві бюджети. Уряд на засіданні цього тижня ухвалив рішення про розподіл надходжень акцизу. Завдяки цьому регіони отримають додатковий фінансовий ресурс.

Крім того, згідно з підписаним Меморандумом, місцевим бюджетам наступного року також буде залишено 13,44% акцизу з пального, щоб вони могли підтримати комунальних виробників теплоенергії.

З 1 жовтня Україна повністю перейшла на електронні лікарняні. Це ще один важливий крок до режиму paperless. Лікарняні є однією з найпопулярніших медичних послуг, тож її цифровізація допоможе не лише зняти навантаження з лікарів, але й усунути корупційну складову. Адже вся інформація тепер буде доступна на вебпорталі ПФУ, і працівники Фонду соціального страхування зможуть легко її перевірити...

Пенсіонери віком 75-80 років з 1 жовтня почали отримувати додаткові щомісячні виплати в розмірі 400 грн. Доплати стосуватимуться майже 1 мільйона українців.

Такі ж виплати у сумі 500 грн вже діють для пенсіонерів віком від 80 років. А з 1 жовтня 2022 року додаткові 300 грн отримуватимуть українці у віці 70-75 років.

[\(Денис Шмигаль\)](#)

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

У першому півріччі 2021 року прямі іноземні інвестиції в Україну склали 2,83 млрд доларів. З них 2,33 млрд доларів надійшло з країн Європейського Союзу. Зростання інвестицій у першому півріччі - на рекордному рівні за останні 4 роки. Запроваджені цього річ додаткові стимули для підприємців сприятимуть подальшому збільшенню інвестиційної активності.

У серпні 2021 року Індекс виробництва базових галузей (ІВБГ) зріс на 6,4% р/р. Це значно вище, ніж у липні (2,3%). Індекс включає інформацію про основні галузі економіки й демонструє позитивні аспекти її динаміки. Краще відновлення економічної активності відбулося завдяки зростанню сільського господарства (+25% р/р), сталому споживчому попиту та зростанню роздрібною торгівлі (+10% р/р), збільшенню інвестицій, а також зростанню будівельного сектору та окремих важливих галузей промисловості (металургії, машинобудування).

Важливим аспектом також залишається зростання заробітних плат (+22% р/р у номінальному вимірі та +11% р/р у реальному вимірі)...

Будівельний сектор у серпні зріс на 9% у порівнянні із серпнем минулого року. Таке збільшення відбувається і по групі житлових будівель, і

по групі інженерних споруд (дороги, комунікації, промислові об'єкти). Державні інвестиції в галузь дають додатковий поштовх до подальшого зростання.

Експорт української продукції за кордон продовжує зростати. У вересні він збільшився вже на 38%, і за 9 місяців склав 48,5 млрд доларів, що на 13,4 млрд більше, ніж торік. Для збільшення нашого експорту ми активно працюємо над отриманням «промислового безвізу» з ЄС, а також над декількома угодами про зону вільної торгівлі.

[\(Денис Шмигаль\)](#)

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Україна та США розширюють співпрацю.

Обговорили з Адміністратором USAID Самантою Пауер поглиблення двосторонньої співпраці, впровадження реформ та реалізацію спільних проєктів.

Налаштовані продовжувати нашу тісну взаємодію в межах стратегічного партнерства між Україною та США.

Зокрема, сьогодні за участі Тимчасово повіреної у справах США в Україні Крістін Квін і директора місії USAID в Україні Джеймса Хоупа відкрили проєкт «ГОВЕРЛА». Його мета — підвищити ефективність роботи органів місцевого самоврядування в межах реформи децентралізації.

Також уклали з USAID додаткову угоду у сфері розвитку на суму \$9 млн. Вона передбачає надання підтримки на посилення спроможності системи охорони здоров'я — \$7 млн; забезпечення зростання економіки України — \$2 млн.

[\(Денис Шмигаль\)](#)

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Оформити житлові субсидії, отримати пенсію або державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям можна буде онлайн на порталі Дія. Цього тижня Уряд підтримав розширення пілотного проєкту Єдиної інформаційної системи соціальної сфери...

Ще більше українців зможуть отримати доступне житло. Уряд цього тижня підтримав рішення про збільшення статутного капіталу Укрфінжитла на 20 млрд грн. Ці кошти будуть спрямовані на реалізацію програми Президента «Доступна іпотека» із забезпечення громадян житлом на умовах іпотечного кредитування та фінансового лізингу...

[\(Денис Шмигаль\)](#)

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Уряд схвалив проєкт держбюджету на 2022 рік: документ вже зареєстрований у Верховній Раді

Розмитнення авто через Дію: Уряд дав старт реалізації експериментального проєкту

Україна отримає 411 млн доларів від МБРР та 600 млн євро макрофіну від Євросоюзу...

([Дмитро Гордон](#))

Журналіст Дмитро Гордон:

Україна столкнулась з чрезвычайно сложным газовим кризисом, но к отопительному сезону страна готова на 90%, считает премьер-министр Украины Денис Шмыгаль...

([Олексій Петров](#))

Голова Закарпатської обласної адміністрації Олексій Петров:

Взяв участь у роботі Конгресу місцевих та регіональних рад під головуванням Президента України.

Проблеми підготовки до опалювального сезону, проблеми сміття та питної води стали ключовими на цьому засіданні.

Щодо поводження зі сміттям, то вже найближчим часом Верховна рада має прийняти Проект Закону №2207-Д Про управління відходами...

Близько 28,5 млрд. грн. заплановано для наповнення нової загальнонаціональної програми «Питна вода», яку розробив Мінрегіон України...

Експертний погляд

([Радіо Свобода](#))

1 жовтня завершилися міжнародні українсько-американські навчання «Rapid Trident 2021» («Швидкий Тризуб»). За 25 років «Rapid Trident» щогорічний вишкіл був наймасштабніший – за участі 6 тисяч військовослужбовців із 15 країн світу, з яких 11 – держави НАТО.

Керівник міжнародних навчань від української сторони, бригадний генерал Збройних сил України Владислав Ключков:

Головне у навчаннях було дотримуватися процесів планування, які є у країн-партнерів. Ми здійснили спільне десантування українсько-американсько-польського підрозділу, перший раз застосували українсько-польсько-литовську бригаду. У ході навчань відбувалось оцінювання підрозділів за стандартами НАТО. Надається оцінка взаємосумісності, чи військовослужбовці можуть виконувати спільні задачі з країнами-партнерами чи ні. Тобто, чи сумісні процедури, підходи, чи здатні виконувати ті ж задачі, що й підрозділи НАТО. Рівень оцінювання визначається колективно, долучається до цього програмне забезпечення.

Країни-партнери брали участь у конфліктних процесах, які відбувалися у світі. Мають досвід. А ми маємо свій. Українська армія за майже 8 років війни навчилася та організувала бойову підготовку і процес по-іншому. Нам є що розказати. Ми восьмий рік перебуваємо в активній фазі бойових дій, у постійній готовності і маємо унікальний досвід. Представники НАТО вчать нас зрозуміти тактику дій в урбанізованій місцевості, тому що для них завжди це питання на високому рівні. Це складніший етап, інша тактика дій,

яка відрізняється від тієї, що застосовується у чистому полі. Під час цього річних навчань головні акценти були – взаємосумісність, спільні процедури, дії, урбанізована місцевість, штурм.

(...) Знання англійської мови. Це ключове і основне питання. Все починається і закінчується з мови, спілкування. Можемо готувати військовослужбовців, проводити міжнародні навчання, а управляти як? Ми ж не можемо кожного солдата забезпечити перекладачем. Мовний бар'єр мусимо подолати. Я теж його відчуваю. Самостійно вивчаю мову протягом року. Канадська сторона надала мені викладача і о 20 годині сідаю вчити англійську.

Однозначно, все починається з мотивації, якби не опрацьовував стратегію, без мотивації нічого не буде. Потрібно пройти курс мови, а ще певний час пробути в середовищі. Без середовища доброго результату не буде. Це соромно, що я чотири навчальні заклади закінчив, скрізь вчив англійську мову, доріс до звання бригадного генерала і зараз мені треба перекладача. Ми ж вибороли свою незалежність у 1991 році, коли я закінчив 8-й клас, ми вже були націлені на НАТО та євроінтеграцію. Відтоді мали б покращувати навчання англійської у школах і вищах. На жаль, у Збройних силах не зважали на питання вивчення мови. Система підготовки була побудована неправильно. Я під час цих навчань потрапив в англомовне середовище і тепер надолужую те, що було втрачено.

(...) Перебуваючи на «Rapid Trident», я відкрив очі на багато речей: процес планування, підхід до справи, виконання. Дуже мені сподобалося, як відбувається планування, саме ставлення до роботи. Цей досвід потрібно переймати. Таким країнам, як Україна, країн Балтії, з огляду на співвідношення з нашим ворогом, розраховувати необхідно тільки на підтримку наших партнерів НАТО. Бо один у полі – не воїн, якщо подивитись на співвідношення сил і засобів. Щоби ми один одного розуміли, маємо до цього готуватися і ці навчання дають таку можливість – спланувати спільні дії, організувати їх, провести і забезпечити. Все дуже просто. У цьому році це другі навчання, на яких я присутній. Перші були «Козацька булава» за участі британського підрозділу. А на Львівщині – багатонаціональний комплект.

Суспільство повинно розуміти, що ми будемо себе захищати, але ефективність набагато вища за підтримки країн-НАТО. Політичне рішення це друга складова, тому що ми можемо прагнути, але є підходи, порядок, інтегрування, готовність Збройних Сил ЗС. У цьому році «Rapid Trident» – 6 українських підрозділів і це дуже серйозний посил. На всіх рівнях має бути усвідомлення питання щодо членства в НАТО. Це дуже складний процес і не так просто зробити, я це побачив на рівні військового. Мають включитись усі інституції. В армії є багато розумних людей. Це 250 тисяч, серйозний інститут. Через мобілізацію пройшли і добробати. Зустрічав і зустрічаю багато розумних людей. Спілкуючись з представниками НАТО, можу сказати, що ми, напевно, найбільш боєготова армія в Європі, не за

показником матеріально-технічного забезпечення, а тому що зараз виконуємо задачу, діємо. Так, матеріальні засоби у них кращі, структура. Партнери НАТО це розуміють і теж вчаться у нас.

Добровольці, які захищали Україну, волонтери, які допомагали армії з перших днів, показали світові, що ми будемо боротися і зробили багато. У 2014 році я був начальником штабу 92-ої бригади. У березні задача була вийти на прикриття ділянки державного кордону. Ні спальних мішків не було, ні бронежилетів, ні касок. Все привозили волонтери. Волонтерський і добровольчий рухи зірвали стратегічні плани Путіна. Не Збройні сили, які виконували планову задачу, а волонтери і добровольці. Всередині країни почався процес, який пішов у розріз тим планам, які, напевно, опрацьовувалися у Москві.

[\(Радіо Свобода\)](#)

З першого жовтня 2021 року Угорщина купуватиме російський газ в обхід України. Відповідну угоду підписали на початку тижня у Будапешті.

Керівник енергетичних програм «Українського інституту майбутнього» Андріан Прокіп:

Як заявила угорська сторона, цей контракт дасть можливість отримувати дешевший газ для споживачів Угорщини. Не виключено, що росіяни запропонували їм контракт, який економічно вигідніший. Але для обох сторін, я думаю, для Угорщини і для Росії, є тут ще і політичні складові. Для Росії, зрозуміло, політична складова – це намагання завантажити обхідні маршрути для того, щоб зменшити в майбутньому, після 2024 року (дія чинної угоди «Нафтогазу» та «Газпрому» про транзит газу через Україну закінчується 31 грудня 2024 року – ред.) попит на потребу в українських потужностях. Тому що ця потреба визначатиме, яким буде транзитний договір наступний, якщо він буде взагалі. Рівень завантаження української ГТС – це теж інструмент тиску зі сторони Росії на Україну, тому що є дуже багато економічних, технічних, політичних наслідків, які витікають, залежно від того, які будуть обсяги транзиту, який буде режим транзиту.

Президент Центру глобалістики «Стратегія XXI» Михайло Гончар:

Угода – елемент певної системної гри «Газпрому», спрямований не тільки на те, щоби обійти Україну, але і пересварити країни Центрально-Східної Європи, спровокувати конфлікт, боротьбу за російський транзит. По газопроводу «Ямал-Європа» «Газпром» теж зараз мінімізував обсяги постачання до Європи, там практично на одну третину потужності використовується. І намагається спровокувати конфлікт з Україною та Польщею – як боротьба за російський транзит. Тому в цьому випадку підписання контракту між «Газпром» і угорською компанією – це один із таких пазлів загальної картини.

Цей угорський контракт, мінімізація транзиту через польський напрямок і паралельно «Газпром» пропонує Україні поновити прямі постачання газу – з одного боку, ми бачимо угорський батіг, з іншого боку,

ми бачимо гру проти Польщі (яка заявила, що з 2023 року відмовляється від російського газу – ред.), а також і посварити Україну і Польщу (...) – це спроба додатково внести хаос в газові відносини в Центрально-Східній Європі і, відповідно, поставити Україну особливо ще в більш скрутне становище.

(...) Треба вжити заходів, щоб оцей випадок став не просто медіабулькою в кінцевому підсумку, а щоб запрацювали механізми, пов'язані з Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, підкреслюю, і країнами-членами, Угорщина – така країна-член ЄС, і договір енергетичного співтовариства потрібно використати. І той факт що у нас є і двосторонній договір з Угорщиною, про який вже забули всі, то потрібно також нагадати. МЗС України нагадало про це. Тут потрібно задіяти європейські механізми, бо ми – хоча й не країна-член ЄС, але маємо Угоду про асоціацію. Тому потрібно на практичному цьому випадку угорсько-російського контракту провести тестовий режим, як працюють всі ці механізми, які там у нас є з Європейським союзом.

Не секрет, що у Брюсселя і Будапешта зараз дуже напружені відносини, і вони не сьогодні склалися. Тому, я думаю, не випадково Брюссель доволі оперативно зреагував, що вони взяли до вивчення цей кейс.

Директор «Інституту центральноєвропейської стратегії» Дмитро Тужанський:

Велике питання – чому Угорщина і чи справді в її інтересах підписувати такий довготерміновий контракт – аж на 10+5 років з фіксованою ціною і на поставки фактично 50% об'ємів свого споживання, тобто 4,5 мільярди газу... Я думаю, що Угорщина просто не могла відмовити росіянам, відмовити в тому числі на вимогу росіян обійти Україну. Оце їхня ціль – позбавити Україну заробітків від транзиту, спровокувати кризу, зіштовхнути угорців і українців лобами.

Справді ситуація з одного боку очевидна: Угорщина – суверенна держава, підписала контракт, який вона захотіла. Але такий контракт, яка там ціна, а вона, очевидно, дуже низька. Бо розумієте, від зміни логістики транспортування газу Угорщина також втрачає гроші. Бо газ ішов через Україну, через Угорщину – і Угорщина заробляла на транзиті російського газу, який потім йшов у Хорватію і на Балкани, там в Сербію. Зараз Угорщина на цьому заробляти не буде. Очевидно, «Газпром» це компенсував. Але для «Газпрому» це гра. Тобто показати – ага, дивіться, давайте з нами не об'єднана Європа веде перемовини, з «Газпромом», і якимось це все узгоджується, колективний Захід, і щоб це був баланс, щоб була колективна безпека, а домовляйтеся, як Німеччина, як Угорщина. Ми готові, зробимо вам круту ціну тощо, тобто нехтуйте цими поняттями колективних зобов'язань, колективної безпеки. Тобто це ціль Росії очевидна – підірвати єдність Заходу. Угорщина вкотре цьому підіграє. Але тут питання, чи могли вони не відмовитись.

Речник МЗС України Олег Ніколенко:

Ми вважаємо, що ця угода є політичним кроком. Ми не заперечуємо права Угорщини укладати комерційні угоди, але ми розуміємо, що виключення України із системи транзиту газу в цій угоді було ключовою вимогою російської сторони, і на цю вимогу угорська сторона пристала. Тому, звичайно, ми будемо вживати подальші кроки саме в площині захисту національних інтересів. Україна ухвалила рішення відтермінувати засідання спільної комісії, яка мала відбутися цього тижня. Ми вважаємо, що зараз принципово важливо, щоб дві наші країни сіли і прагматично подивилися, яким чином ми можемо рухатися далі в сфері співпраці в енергетичній галузі. І, власне, щоб підійти до того, щоб виробити оптимальні рішення для нейтралізації загроз цієї угоди. Якщо ця загроза не буде мінімізована і нейтралізована, звичайно, ми будемо змушені вживати кроки у відповідь для захисту своїх інтересів.

[\(Радіо Свобода\)](#)

З 1 жовтня оформлення усіх лікарняних в Україні буде відбуватися винятково зі внесенням даних до електронної системи охорони здоров'я, повідомив

Голова комітету Верховної Ради з охорони здоров'я Михайло Радущький:

На виплату лікарняних Фонд соціального страхування України витрачає величезні кошти. За вісім місяців цього року отримано для виплат листків непрацездатності на суму майже 10 млрд грн. Співробітники Фонду фізично здатні перевірити не більше ніж 10% лікарняних. Тому «індустрія» продажу фіктивних листків в Україні традиційно доволі масштабна.

Впровадження е-лікарняних дозволить більш ефективно боротися з корупцією. Електронна система дозволяє перевірити, скільки та кому той чи інший лікар листів непрацездатності. Адже кожен документ має бути затверджений власним електронним підписом медпрацівника.

Станом на 27 вересня 137 тисяч медичних працівників пройшли онлайн навчання, 2,9 тисячі медзакладів вже оформлюють е-лікарняні, з початку роботи системи створено майже мільйон медичних висновків про непрацездатність.

Лише 100 лікарень поки що не змогли налаштуватися на роботу в нових умовах, але до 1 жовтня є час, щоб «підключити» ці заклади до електронної системи.

[\(Радіо Свобода\)](#)

В Україні створюється Бюро економічної безпеки (БЕБ).

Керівник аналітичного центру «Реформатор» Роман Портянко:

В останні роки серед державних органів існувало забагато «відповідальних» за економічну безпеку – СБУ, Національна поліція,

податкова міліція Державної фіскальної служби. При цьому, підслідність і відповідальність в даних органах не була жодним чином диверсифікована.

Спеціалізація кожної окремої структури була умовною та іноді полягала в «обгортці» – підставі, за якою проявляв активність певний правоохоронний орган. Тобто, узагальнюючи, СБУ проводила діяльність по захисту економіки в рамках питань національної безпеки, Національна поліція – в рамках боротьби з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом, а податкова міліція – в рамках запобігання порушенням в бюджетній сфері і сфері оподаткування. В найгіршого випадку слідчі дії органів паралізували роботу комерційних структур, які не мали чітких «правил гри» та перебували в очікуванні «удару» з усіх боків, з різними підставами.

Така ситуація триватиме доти, доки не розпочне роботу БЕБ. Відтермінування його запуску пов'язано з доволі об'єктивними та зрозумілими причинами, – це кадрові та законодавчі питання.

Так, на порядку денному гостро стоїть кадрове питання, яке полягає в необхідності оперативно сформувати конкурсну комісію. Вона складатиметься з трьох осіб від Ради громадського контролю, яких було обрано на початку тижня, а також від осіб від міністерств та центральних органів виконавчої влади, які мають подати кандидатури до комісії директору БЕБ Вадиму Мельнику вже найближчим часом. Далі розпочнеться конкурсний відбір, який, за законом, триватиме щонайменше 45 днів.

Законодавчі питання ще важливіші, адже новоствореному БЕБ мають надати повноваження для здійснення своєї роботи. Парламент має ухвалити законопроект №3959-1, а також ухвалити зміни до діючого Кримінального процесуального кодексу щодо порядку внесення відомостей до ЄРДР.

Одночасно уряд має ухвалити понад 20 розпоряджень та постанов, більшість з яких ще до початку конкурсних процедур.

Відповідно до міжнародної практики, в світі існує дві основні і типові моделі організації розслідування економічної злочинності – завдання покладаються або на поліцію, або на органи економічного (податкового) контролю і виділяються від загального об'єму боротьби зі злочинністю.

Бюро економічної безпеки – має стати єдиним органом, який зосередить на собі боротьбу з економічною злочинністю. Законопроект №3959-1 має передати повноваження підслідності злочинів до Бюро економічної безпеки, та забрати ці функції в Державної фіскальної служби (ДФС), що ліквідується, Національної поліції та СБУ.

Важливе питання, яким стурбовані представники бізнесу, в чому різниця між ДФС і БЕБ? Зрозуміло, що всі повноваження передаються одному єдиному органу, а ДФС ліквідується, але чим принципово буде відрізнятися БЕБ?

Тут потрібно розглянути засади, передбачені в самому Законі «Про Бюро економічної безпеки». БЕБ створюється як аналітичний орган, а не силовий, хоча він матиме й правоохоронну функцію.

Так, в штаті БЕБ є і оперативники і детективи, а за специфікою своїх завдань окремі відповідальні особи будуть мати зброю. Так, не виключено, що для забезпечення проведення слідчих дій і доступу до інформації, потрібно буде використовувати силовий тиск.

Проте, якщо дивитися на ситуацію, з огляду на те, що в попередні роки, коли про ліквідацію ДФС і реформу податкових органів навіть не йшла мова, не рідкими були випадки, коли для проведення слідчих дій потрібно було залучати силовиків з інших відомств, зокрема СБУ.

За таких спільних операцій, як існував ризик витоку інформації так і була ймовірність порушення процесуальних норм, що в подальшому могло призводити, до визнання доказів в суді такими, що зібрані незаконно.

Основною функцією БЕБ стане аналітична, яка дозволяє боротися з системними проявами тіньової економіки на загальнодержавному рівні. Передбачені законом відділи стратегічних та тактичних аналітиків мають працювати в тому числі над загальним моніторингом економіки, що трансформуються в рекомендації і висновки, які директор БЕБ надаватиме Верховній Раді та урядові.

Так, наприклад, потрібно проаналізувати, наскільки в умовах відкритості актуальною є декриміналізація фіктивного підприємництва. Зважаючи на те, що БЕБ працюватиме по-новому та не вчинятиме жодного тиску на бізнес, використовуючи цю статтю, можна використати її як інструмент боротьби з фірмами «одноденками» та конвертаційними центрами. Насамкінець, ціль не у покаранні «фунта», а в тому, щоб мати запобіжник.

До того ж, аналітичний відділ, працюючи з інформацією та розуміючи, в яких сферах, регіонах чи напрямках є ризики, дає напрямок роботи детективам, які можуть зосередити свою увагу на оперативній діяльності в цій області.

Крім цього, зміниться механіка досудового розслідування. За чинним КПК заяву про злочин необхідно невідкладно зареєструвати в ЄРДР. Після цього аналітик, дослідивши інформацію, буде давати рекомендації щодо оперативно-розшукових чи слідчих дій. Стратегічні та оперативні аналітичні відділи, обмінюючись інформацією між собою, будуть формувати Big Data, що допоможе подолати прояви тіньової економіки. В чинних правоохоронних органах такого немає і ніколи не було.

([Радіо Свобода](#))

Директор естонсько-українського проєкту «Стіжка Україна», генеральний директор Міжнародного центру оборони та безпеки (Естонія) Дмитро Теперік:

У порівнянні з 2015 роком ми бачимо, що Україна як нація стала стійкішою. Це стосується військової сфери, громадського сектору та усвідомлення прав людей. В інших сферах стійкість зменшилася, наприклад, у медійному ландшафті спостерігаємо проблеми дезінформації. Серед молоді

бачення світлішого майбутнього залишається на високому рівні, але серед старшого покоління, особливо в південних та східних областях, присутній фактор розчарування. Люди не вірять у реформи, обіцянки політиків і це сильно знижує довіру до влади, а довіра до влади – один із важливих компонентів у посиленні емоційної стійкості.

За останні шість років в Україні відбулося багато позитивних змін, але в деяких людей завищені очікування щодо швидкості цих процесів. Досвід Естонії, який ми хочемо передати, свідчить про те, що чудеса не відбуваються за один день, це результат скоординованої, кропіткої роботи. Результати того, що ми робимо сьогодні, будуть видимі через 10-15 років. Про ті позитивні зміни, які вже є, потрібно більше писати й пояснювати людям, що багато чого буде видиме через роки. Поняття стійкості – це зокрема і ясне бачення перспективного майбутнього.

(...)Наближеність до окупованих територій або лінії фронту дає людям реалістичніше відчуття загрози й це робить людей обізнанішими, але з огляду на тривожність, жителі стають менш стійкими.(...)

Режим Кремля використовує слабкості країн, і якщо говорити про агресивність Росії щодо Естонії, вона не припинялася з 1991 року, але набувала різних форм: економічних, інформаційних, кібератаки у 2007 році. Кремль чітко прорахував слабкості України у 2014 році й ухвалив рішення, що витрачені кошти виправдають мету. І зараз загроза тільки наростає, єдине, що нам залишається зробити – координувати свої дії та бути союзниками проти такої агресії, і, можу сказати, в Україні це виходить. Україна рухається шляхом євроінтеграції. Наше завдання – доносити до світової спільноти, що окупація Криму – це проблема не лише України. Це міжнародна проблема, яка дестабілізувала Чорноморський регіон, та має наслідки для безпеки в Середземному морі й на Близькому Сході. Якщо говорити про порушення міжнародного права, це стосується будь-якої країни в цьому світі. Саміт «Кримська платформа», на мій погляд, – дуже правильний і практичний крок. Досвід країн Балтії свідчить, що невизнання окупації – дуже важливий фактор.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

12 жовтня має відбутися саміт Україна-ЄС

Директор Європейської програми Міжнародного фонду «Відродження» Дмитро Шульга:

Вимоги з «дорожньої карти» Великої сімки критично виконати до саміту Україна-ЄС наступного року. На кону стоїть питання спільного прикордонного контролю – який вже стимулюватиме розвиток транспортної інфраструктури та банально призведе до подолання вічних черг на польському кордоні. Також бажаним є ухвалення окремого юридичного додатку до Угоди про асоціацію (аналогічні додатки є в Грузії та Молдови, але він досі не ухвалений для України).

Заступник керівника Офісу президента України Ігор Жовква:

Спільна підсумкова заява саміту в цьому році має унікальний алгоритм підготовки. Україна вперше запропонувала свій «нульовий варіант», який і поляже в основу майбутньої заяви – це було погоджене на літній зустрічі президента Володимира Зеленського з головою Єврокомісії Шарлем Мішелем. До документу будуть обов'язково включені положення про визнання європейських прагнень України та чітко закріплено здатність нашої країни інтегруватися до внутрішнього ринку ЄС. Також сторони працюють над виробленням спільних оцінок виконання Україною Угоди про асоціацію. Також заява обов'язково міститиме «політичний блок» – підтримку територіальної цілісності, засудження Росії як країни-агресора, заклики до неї забезпечити виконання Мінських угод з боку сепаратистів, а також заяву про продовження політики санкцій.

**Голова комітету Верховної Ради з питань інтеграції України до ЄС
Іванна Климпуш-Цинцадзе:**

Виконання Україною Угоди про асоціацію відбувається не так гладко, як про це звітує влада. Для прикладу, у сфері юстиції та безпеці заявлено про формальне виконання 87% вимог. Однак мають місце очевидні відкати, не відображені у цих звітах. Так, реформа корпоративного управління, за тими ж звітами, здійснена на 100%, але на практиці незалежність державних компаній після останніх перестановок в керівництві “Нафтогазу України” викликає сумніви. Климпуш-Цинцадзе вказала на кадрову та інституційну непослідовність євроінтеграційних потуг влади. “Візьмемо скорочення штатних одиниць у профільному урядовому офісі – а вони дуже важко збиралися! Через постійні непродумані реорганізації в держапараті втрачаються експертність та фахівці.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

Чи спроможний Захід стримати апетити Кремля?

**Голова правління Мережі захисту національних інтересів «АНТС»
Ганна Гопко:**

Створення альянсу AURUS та саміт Четвірки США-Індія-Японія-Австралія показали, що Вашингтон наразі зосередився на захист Індотихоокеанського регіону від Китаю. В цей же час питання допомоги Україні у відновленні територіальної цілісності відійшло на другий план. З огляду на це, Україні варто вибудувувати стратегію задіяння Заходу до активнішого стримання Росії.

Експерт Інституту стратегічних досліджень Микола Белєсков:

У своїй агресивній політиці Російська Федерація робить ставку на військовий чинник – інші («м'яка сила», економічний вплив тощо) працюють гірше. Найбільше ризиків це створює саме для України – уздовж нашого кордону дислоковано понад однієї п'ятої усіх батальйонно-тактичних груп Збройних сил РФ та військової інфраструктури Росії. Втім, основна ставка зроблена саме на демонстрацію сили і готовності до агресії та стратегію «вмотування України». Основними складовими цієї стратегії є постійна

загроза подальшої агресії, періодичне збільшення інтенсивності обстрілів на Донбасі, демонстрація нових озброєнь. А також – створення проблем для свободи мореплавства в Азово-Чорноморському басейні. Для нас важливо не підірвати свою економічну базу. Ми вже витрачаємо на оборону 6% ВВП, і збільшувати видатки на це без економічного зростання не зможемо. Треба більше працювати з Конгресом США – він має «владу гаманця» і може збільшити фінансову безпекову допомогу для України. Україна вже робить великий внесок в європейську безпеку, приволикаючи до себе 1/5 складу Збройних сил РФ.

Керівник дослідних проєктів Центру соціального інжинірингу «Ранд» Дмитро Громаков:

У жовтні відбудеться два важливих заходи у цій сфері – комісія стратегічного партнерства Україна-США та саміт Україна-ЄС. Необхідно збалансувати військовий та дипломатичний шляхи захисту національних інтересів – підвищити якість позицій в оборонному секторі та забезпечити дипломатичну підтримку.

Президент Центру глобалістики «Стратегія XXI» Михайло Гончар:

Росія активно здійснює політику “прощупування Європи штиком”, і наразі це відбувається саме в енергетичному вимірі. Наразі саме Німеччина – незалежно від особи канцлера – є своєрідним агентом Росії на континенті через енергетичну та, ширше, економічну залежність від неї. Запуск нового газогону може призвести до серйозної дисфункції Євросоюзу. І відбити ці спроби може тільки консолідована політика Заходу з диверсифікації поставок енергоносіїв до Західної Європи.

[\(\[Парламент.УА\]\(http://parliament.ua\)\)](http://parliament.ua)

Директор військових програм «Центру Разумкова» Микола Сунгуровський:

«Залізний купол» призначений для стрільби по неманеврувальних цілях, тобто по некерованих ракетах, які запускаються з Сектору Гази. І в цьому сенсі так, він дуже ефективний — до 90%, а це досить високо. Тобто, якби у нас насправді був конфлікт між Україною і «Л/ДНР», то, в принципі, так, цей комплекс міг би себе виправдати. Тому що в незвідомих республік немає авіації. Чекати звіди обстрілу якимись маневрувальними цілями в польотах авіації поки не варто.

Двох батарей було б достатньо для оборони території операції Об'єднаних сил. Але «Залізний купол» повинен бути вбудований у загальну систему управління, прикриття і розвідки. Тобто, він має стати елементом великої системи, і лише тоді буде показувати свою ефективність. Якщо якихось елементів буде бракувати, його ефективність одразу знижуватиметься.

«Залізний купол» не зможе стати системою протиповітряної оборони, спрямованою на протидію авіації. У такому випадку краще приглянутися до американської системи Patriot і на власні розробки.

Але, на жаль, власні розробки якщо навіть і з'являться, то не скоро. У найближчі 7 років ми власних розробок у військах не отримаємо. А в цей час потрібно забезпечити повітряну оборону.

([Новое время](#))

Майже півтора року Україна веде переговори з Міжнародним валютним фондом (МВФ) про отримання чергового траншу. На шляху України до отримання чергового траншу МВФ стоїть вирішення питання з незалежністю НБУ і НАБУ.

Головний менеджер з макроекономічного аналізу Райффайзен Банку Сергій Колодій:

Україна не отримала черговий транш МВФ, тому що, по-перше, станом на зиму 2020–2021 рр. не були виконані всі структурні «маяки», передбачені чинною програмою (головний — запуск ринку природного газу без жорсткого регулювання ціни), а по-друге, виникли істотні ризики „відкату реформ“, зокрема, забезпечення незалежності НБУ та функціонування антикорупційних органів.

Крім того, настрої влади на той момент був не таким конструктивним, як зараз. Також відчувалося, що були сформовані дещо завищені очікування того, що МВФ все одно надасть транш на тлі погіршення епідеміологічної обстановки.

Основним чинником тут, швидше, виступає не сам факт отримання траншу і відкриття доступу до інших джерел фінансування, хоча це також не завадить. А важливий сигнал іноземним інвесторам: Україна виконує свої зобов'язання, а влада налаштована конструктивно і відкрита до співпраці. Суверенний кредитний рейтинг України як і раніше залишається досить низьким, на «спекулятивному» рівні («В», за оцінками S&P і Fitch), що не сприяє підвищенню інвестиційної привабливості та обмежує іноземні інвестиції і не дає можливості отримувати дешеве фінансування на міжнародних ринках.

Виконання бюджету в поточному році, з точки зору фінансування дефіциту бюджету, сповнене позитивних тенденцій: перевиконання плану за доходами; традиційне неповне фінансування витрат через, здебільшого, невиконання чітких бюджетних процедур; розподіл SDR від МВФ як потенційне «аварійне джерело» коштів для латання «бюджетних дірок».

Дефіцит загального фонду держбюджету за підсумками січня-серпня становить всього 6 млрд грн, що набагато нижче планового значення в бюджетному розписі на цей період (близько 150 млрд грн). Тому фактичний дефіцит держбюджету буде істотно нижче планового, навіть незважаючи на заплановане підвищення витрат на 40 млрд грн. За нашими оцінками, він не перевищить 170 млрд грн, а, можливо, буде близький до планових витрат на обслуговування держборгу в 2021 р. (близько 150 млрд грн.) В разі «провалу» місії МВФ основним джерелом його покриття можуть стати

кошти від ОВДП і, можливо, частина отриманих коштів від МВФ у вигляді розподілу SDR.

Ми очікуємо отримання траншу до кінця року. На заваді цьому можуть стати тільки якісь неузгоджені рішення з боку української влади, що знаходяться в протиріччі до чинної програми, як-то: різке підвищення витрат бюджету або жорстке регулювання цін на газ.

\$2,7 млрд, отримані від МВФ у серпні, виявилися дуже доречні. Вже було анонсовано, що \$1 млрд з цієї суми може бути спрямований на погашення євробондів 29 вересня. «Інакше Мінфіну, ймовірно, довелося б здійснювати нову емісію євробондів. Сума, що залишилася, також за негативного сценарію може бути спрямована на бюджетні цілі. Таким чином істотних бюджетних ризиків відсутність траншу не несе. Однак це може ускладнити доступ до фінансування в майбутньому і підвищити ставки за потенційним розміщенням паперів. Також негативний вплив буде на сальдо фінансового рахунку, що негативно відіб'ється на обсягах золотовалютних резервів і буде мати обмежений негативний вплив на курс.

**Керівник інвестиційного бізнесу UKRSIBBANK BNP Paribas Group
Сергій Ягнич:**

Разом з тим критично важливо повернутися в програму з Фондом для забезпечення доступу до дешевого фінансування від інших міжнародних організацій, а також з метою збереження можливості в разі потреби позичати на зовнішніх ринках.

Місія МВФ важлива насамперед для того, щоб забезпечувати стабільність економічного зростання через послідовне поліпшення якості державних інститутів. Суть не в тому, щоб отримати якусь суму коштів для покриття дефіциту бюджету, а в тому, щоб створити сприятливі умови для прискорення економічного розвитку — те, що ми бачимо в країнах Східної Європи, які вже увійшли до Євросоюзу. Другорядний ефект від продовження програми з МВФ — це позитивний сигнал для іноземних інвесторів.

Старший фінансовий аналітик групи ІСУ Тарас Котович:

Дефіцит бюджету буде формуватися залежно від того, як буде виконуватися бюджет за доходами. Особливий вплив матимуть квартальні податкові платежі в листопаді. Але, Україні потрібно продовжувати реалізацію програми МВФ і максимально вживати заходів для отримання офіційного фінансування. Це дозволить як зменшити потребу в ринкових позиках, так і знизити вартість обслуговування боргу.

[\(Новое время\)](#)

Політолог Петро Олещук:

Останнім часом дуже люблю читати представників ЄС і НАТО, які коментують питання про вступ до цих поважних структур України

Усі вони говорять приблизно таке. Ми вас дуже сильно любимо і обов'язково колись приймемо, але не сьогодні і не завтра, а колись. Ну а ви там поки щось зробіть. Ну і там потім...

Насправді, все дуже просто. Ми живемо у епоху, яка настала після так званої «Холодної війни», і у якій інерційна сила цієї самої «війни» була досить сильною.

Холодна війна — це було протистояння не просто СРСР та США із союзниками, це було протистояння двох суспільних моделей, двох ідеологій, двох візій майбутнього людства. Держави, включені у конфлікт, відрізнялися не лише за геополітичними інтересами, вони мали принципово відмінні політичні та економічні моделі. Головне, вони прагнули зробити саме свої моделі домінуючими у світі.

СРСР скрізь намагався насаджати комунізм, включаючи нові і нові країни до сфери свого впливу. США діяли за такою ж логікою. При цьому, будь-яка країна, що залишалася поза впливом однієї зі світових сил, могла опинитися під впливом іншої.

Тому у НАТО брали усіх, кого могли, аби висунути редути «Заходу» якомога далі на Схід. Навіть якщо йшлося про таких «економічних гігантів» як Греція, або таких «демократів» як Туреччина.

Потім Холодна війна скінчилася. Переміг Захід. Переможці деякий час діяли за інерцією. Приймали у НАТО купу східноєвропейських країн. Тоді це виглядало не дуже обтяжливим рішенням. Росія була «складним партнером», але партнером, тож очікувати нападу на Східну Європу з її боку не сильно хотілося. Можна було цілком потішити різні країни зі Сходу, які раніше були під контролем СРСР.

Далі ситуація змінилася. Росія почала прагнути реваншу, але вже не як СРСР, не висуваючи альтернативних економічних моделей. Путінська Росія — це не виклик Заходу. У них навіть ідеологія підкреслено локальна та провінційна.

Та й загалом, хто у сучасному світі серйозно опонує капіталістичній моделі? Ніхто. З усіма можна торгувати. Протистояння знову не глобальні та системні, тож і потреба у мегаоб'єднаннях країн зменшується.

Але назвати речі своїми іменами публічно все ще важко. Важко визнати, що більше немає сенсу боротися за контроль кожної віддаленої країни просто для того, аби вона дісталася «конкуренту». Що не треба будувати «вітрини» і можна зосередитися на інших, більш актуальних саме для тебе справах. Бо у суспільній свідомості все ще живуть старі уявлення про «успіх» чи «неуспіх» зовнішньої політики.

За таких умов єдина нормальна реакція представників НАТО на бажання України до них приєднатися: «Йдіть до дідька, тут своїх проблем повно». Але публічно так сказати не можна, через низку внутрішніх та зовнішніх аспектів.

Тому говорять: «Йдіть краще... реформуйтеся. Все там добре зробіть, але не поспішайте і повертайтеся... Років через 20!» Перевага цифри у 20 років полягає у тому, що через 20 років нікого з нинішніх людей, які займають якісь посади, на цих посадах уже не буде.

([Новое время](#))

Голова ГО «Центр нових рішень» Костянтин Єлісєєв:

Від Мінська та його самопроголошеного лідера іншого можна було і не очікувати, він міцно включений в обійму Москви на правах сурогату. Навряд чи іншого розвитку варто було очікувати і від Будапешта, там авторитарні уподобання почалися задовго до газового контракту з Газпромом. Не відстають від них і прихильники діалогу з РФ у країнах ЄС, від яких багато в чому залежить пошук миру для України — Німеччині і Франції. Тренд не надихаючий, а надто на фоні самозакоханості та віри у власну виключність Банкової та навколобанкових кіл.

На межі президентського екватору дипломатії Зеленського хизуватися нема чим. Перспектива миру здається ще більш віддаленою, ніж у березні 2019 року. Кордон з агресором ще менш захищений, особливо після відмови РФ продовжити мандат спостережної місії ОБСЄ на кордоні з Росією. Не наблизив момент деокупації окупованих територій і саміт Кримської платформи, кількість підтримки під Київською декларацією виглядає замороженою на рівні кількості учасників зустрічі в серпні. Українська боротьба повільно, але впевнено ховається під килим інших світових проблем.

Погана новина ще й в тому, що кількість нових викликів і загроз безпеці у перспективі не зменшуватиметься. Навпаки. З'являтимуться чергові гарячі точки, які немов спеціально забирають на себе увагу, яка колись акумулювалась Києвом. Чим цих проблем більше, тим менше шансів для України, і більше можливостей у Кремля маніпулювати слабкостями колективного Заходу.

Наприклад, загострення безпекової ситуації на сербсько-косовському кордоні вочевидь є цілеспрямованою провокацією Кремля і черговим викликом Росії на адресу Західного світу. Кремль прагне скористатись переорієнтацією безпекових пріоритетів Вашингтону після виведення американських військ з Афганістану та відсутнім браком політичної волі адміністрації Байдена та американського суспільства до активних військових дій, а також післявиборчою дезорієнтацією у Берліні як ключовому гравці на європейському континенті на балканському напрямі.

Зрозуміло, що ключовими цілями Росії залишаються підризування іміджу Заходу на міжнародній арені як гаранта безпеки та світової потуги, враховуючи, що Албанія є членом НАТО; підвищення ставок через ескалацію конфлікту та прагнення змусити Захід домовлятися з Москвою про врегулювання ситуації; відновлення напруження в регіоні Західних Балкан і тим самим спротив процесу європейської інтеграції регіону.

Ближчим часом Росія знову розіграє свої гібридні козири на безпековому фронті, а Україна ризикує знову спуститись ще нижче у міжнародному порядку денному.

([Новое время](#))

Особливої актуальності набуває питання державного бюджету України на 2022 рік.

Керівник з економічних реформ Офісу простих рішень і результатів Ярослав Романчук:

Для оцінки довгострокової стійкості бюджетно-податкової політики необхідно ретельно вивчити внутрішні й зовнішні чинники зростання, джерела розвитку. Критично важливе питання про стійкість нинішнього бурхливого зростання доларового ВВП, експорту та доходів населення. Зовсім недавно, у 2013 році ВВП України був \$183,3 млрд, щоб у 2014 році впасти до \$133,1 млрд, а у 2015-му до \$90,9 млрд. У 2008-му ВВП теж був \$183 млрд, щоб у 2009 році впасти до \$117 млрд. Такі ось гойдалки — результат не тільки російської агресії або Великої рецесії. Відкритим залишається питання про те, чи є в українській економіці достатньо капіталу в необхідних формах й обсязі для стійкого зростання продуктивності праці хоча б понад \$20 тисяч на рік на одного працівника. Своєю чергою, зростання продуктивності є наслідком залучення інвестицій, поліпшення якості інститутів розвитку, регуляторного середовища, системи держуправління та зниження витрат від нього.

Ні статистика, ні оцінки українського бізнесу, ні думки міжнародних організацій не фіксують такого штибу стійкі позитивні зміни. Значить, доларовий ВВП 2021 (\$185 млрд) при зміні зовнішнього середовища загрожує знову хитнутися назад. Благі наміри уряду щедро профінансувати соціальні, інвестиційні, військові витрати можуть розбитися об дефіцит грошей у бюджеті.

Другий фактор для оцінки якості бюджету-2022 — розмір доходів і витрат органів держуправління, включно з пенсійними й соціальними зобов'язаннями. За оцінкою уряду, витрати заплановано на рівні 41,8% ВВП при доходах 38,1% ВВП. В умовах сприятливого наповнення бюджету 2021, з урахуванням високого податкового навантаження логічно було б очікувати сміливої ревізії розміру держави, розширення сфери ринкових відносин. Для країни набагато легше проводити бюджетно-податкову реформу в умовах сприятливої ринкової кон'юнктури, ніж під час стагнації або рецесії. На жаль, у проекті бюджету-2022 ознак значущих, давно назрілих реформ дохідної й видаткової частини державного бюджету немає. Значить, немає реальних шансів домогтися виходу економіки з тіні, як і шансів на розкріпачення підприємництва.

Доречно нагадати, що оптимальний розмір держави для забезпечення швидкого (6 — 9%), довгострокового економічного зростання — до 20% ВВП. З урахуванням військових витрат України та її боргового навантаження цей показник не може перевищувати 25 — 27% ВВП. У довгостроковій перспективі він повинен бути близько 20% ВВП. Консервація хронічно великого місця держави в економіці, істотне скобочення в бік державних

інвестицій і витрат — це серйозний інституційний дефект проєкту бюджету-2022р.

Третя проблема бюджету-2022 — збереження високого дефіциту бюджету в 3,7% ВВП. Після дефіциту 2020 року в 5,2% ВВП і прогнозованого на 2021-й у 3% ВВП, показник на наступний рік начебто не здається аномально високим. Однак тут слід урахувати саме період надзвичайно сприятливої економічної кон'юнктури. Саме час було б звести кінці з кінцями бюджетні фінанси, але в політиків домінує бажання стимулювати економіку грошима платників податків. Застрягання економіки в зоні високих показників дефіциту бюджету так само небезпечно, як і в зоні високої інфляції. Саме таким є стан нинішньої української економіки. Бюджет-2022 є занадто традиційним й інерційним. Виробники та споживачі чекають інноваційності й фіскальної свободи. Рано чи пізно їй потрібно буде проявити, якщо Україна претендує на статус економічного дива.

[\(Главком\)](#)

Президент України (2005–2010), голова Національного банку України (1993–2000) Віктор Ющенко:

Зараз в історії Нацбанку найкращі часи з точки зору суверенності. Коли я проводив реформи банку – тоді виклики щодо політичного впливу ніяк не регулювалися. Зараз культура відносин до автономії Нацбанку радикально змінилася. Зараз ніхто не дозволить публічно показати голові Нацбанку чи правлінню, як треба діяти у питаннях іпотеки, кредитних ліній, ціни на гроші тощо. Таких речей давно немає.

На сьогодні ми маємо 7 десятків комерційних банків, плюс 150 фінансових організацій, які в різних частинах освоюють фінансовий ринок. З хорошою ліквідністю, математикою. Це все дає відповідь на те, чому ми маємо найкращу динаміку розвитку цього ринку, ніж будь-хто в Європі чи серед наших сусідів. Це говорить про те, що ми маємо високу школу, а з іншої – що ми маємо найбільшу у світі інтенсивність розвитку, що є куди цю школу прикласти.

На мою думку, цифровий платіжний ринок чекають іспити. Для Нацбанку найближчі років 5 одним із найглобальніших завдань буде навчитися механізму контролю фінансових установ. Це інтелектуальний виклик, який за 5 років освоюють всі фінансові системи та інституції. Їм доведеться із комфорту, в якому вони працюють, вийти до серйозних обмежень.

Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи

Офіційна інформація

Загальна міжнародна допомога Україні для подолання наслідків збройної агресії РФ протягом 2016-2025 становитиме 8 млрд гривень ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Про це розповів перший заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ростислав Замлинський під час Форуму «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень».

Перший заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ростислав Замлинський:

Ми порахували усі проекти, які впроваджено за рахунок міжнародної технічної допомоги Україні з початку збройної агресії РФ. Майже 8 мільярдів гривень – це сумарна вартість усіх цих проектів, які були реалізовані з 2016 року, реалізуються зараз, або будуть завершені до 2025 року. Це дуже суттєво, це майже в 10 разів більше, ніж бюджет міністерства на поточний рік.

Йдеться, зокрема, про проекти з ремонту чи капітального ремонту житла для внутрішньо переміщених осіб, які реалізуються за фінансування Уряду Німеччини. Також проекти зі спорудження житла, що реалізуються Міжнародною організацією з міграції та проект Уряду США через USAID для підтримки мікро- і малого підприємництва на Сході України.

Замлинський наголосив, що ця сума не враховує кредитні проекти, які реалізуються через міжнародні фінансові організації. Наприклад, проект у співпраці з Урядом Франції для модернізації системи водопостачання у Маріуполі та Попасній. А також про спільний проект зі Світовим банком для розбудови дорожньої інфраструктури і розвитку аграрного сектору на Луганщині.

Перший заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ростислав Замлинський:

Ми дякуємо нашим партнерам за постійну підтримку в контексті подолання наслідків збройної агресії РФ. Ми сподіваємося, що разом із вами ми перейдемо від гуманітарних до розвиваючих проектів, які би створювали більше можливостей для наших ВПО та громадян, які проживають на ТОТ та поблизу лінії дотику, аби вони відчували себе комфортно та захищено.

Речник Державного департаменту США Нед Прайс знову висловив «глибокий жаль» через рішення Росії заблокувати продовження мандату

спостережної місії ОБСЄ на пунктах пропуску «Гуково» і «Донецьк» та закликав відновити її діяльність ([Укрінформ](#)).

Речник Державного департаменту США Нед Прайс:

Спостережна місія ОБСЄ на кордоні відіграє цінну роль у прозорості щодо пересування людей та постачань між Російською Федерацією та регіонами східної України, які контролюються керованими Росією силами.

Заперечення Росії щодо продовження мандату Місії прикордонних спостерігачів викликає глибоку стурбованість щодо її намірів виконувати свої міжнародні зобов'язання та конструктивно взаємодіяти з Україною.

Кабінет Міністрів затвердив план заходів з реалізації Стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Скажу про план заходів щодо виконання Стратегії деокупації Криму. Цей документ сьогодні на уряд винесений, він затверджений. Разом із відповідною стратегією він буде нашої комплексною дорожньою картою, завдяки якій ми повернемо український Крим.

Ми документуємо усі злочини країни-агресора і змусимо Росію платити за це у міжнародних судах. Ми працюємо із нашими країнами-партнерами та у рамках міжнародних організацій, в рамках міжнародних домовленостей, щоб тема Криму постійно була у світовому порядку денному.

На окуповані території Донецької та Луганської областей завезли понад 5 тис. тонн пального, нові партії озброєння і боєприпасів, у тому числі протитанкові керовані ракети і снаряди для ракетних систем залпового вогню ([Укрінформ](#)).

Про це у Фейсбуці повідомляє Головне управління розвідки Міністерства оборони України.

Уповноважена Верховної Ради з прав людини Людмила Денісова передала головному омбудсмену Туреччини Шерефу Малкочу список кримських татар - політ'в'язнів Кремля ([Укрінформ](#)).

Уповноважена Верховної Ради з прав людини Людмила Денісова:

Поінформувала турецького омбудсмена про проблеми, які існують на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, - масштабну інформаційну пропаганду РФ, політизацію та мілітаризацію дітей, систематичні порушення соціальних та економічних прав людини. 296 осіб перебувають у в'язницях ОРДЛО і 258 громадян – зникли безвісти.

У свою чергу, Шереф Малкоч пообіцяв посилити співпрацю й допомогу в боротьбі за повернення українських громадян та територій (...).

Кримська платформа

Перша заступниця міністра закордонних справ України Еміне Джапарова обговорила подальші кроки в рамках «Кримської платформи» з послом Великої Британії Меліндою Сіммонс ([Укрінформ](#)).

Перша заступниця міністра закордонних справ України Еміне Джапарова:

Обговорили подальші кроки в рамках ініціативи «Кримської платформи». Зазначила, що зараз ми працюємо над запуском її діяльності, зокрема щорічної Конференції з питань безпеки в Чорному морі.

Голова Комісії Світового конгресу українців з прав людини Борис Вжесневський за участі представників офісів СКУ у Торонто, Києві та Брюсселі зустрівся з Постійним представником Президента України в Автономній Республіці Крим та керівником офісу Кримської Платформи Антоном Кориневичем ([Укрінформ](#)).

Учасники зустрічі обговорили активізацію співпраці та координацію зусиль між СКУ і Постійним представництвом на міжнародному рівні у напрямку реалізації Кримської платформи, головно – у напрямку зусиль із захисту прав людини в окупованому Росією Криму. Сторони також обговорили нинішню загальну ситуацію на півострові, зокрема останню хвилю репресій, розгорнутих Російською Федерацією проти кримських татар.

Президент України Володимир Зеленський закликав країни - члени ООН приєднатися до спільної Декларації учасниць Кримської платформи ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Участь 46 держав та міжнародних організацій у першому саміті Кримської платформи - ось це відданість основним принципам ООН. А те, що ООН проігнорувала майданчик для вирішення проблем міжнародного права та окупації – це якісь нові, ніким не схвалені принципи.

І я запрошую приєднатись їх до спільної Декларації учасниць Кримської платформи, засудивши окупацію і показавши, що ви проти силової зміни кордонів у світі.

Підтримка внутрішньо переміщених осіб, учасників бойових дій та жителів Сходу України

З початку року Уряд виділив понад 100 млн грн громадянам, які постраждали в антитерористичній операції ([Урядовий портал](#)).

На черговому засіданні Кабінету Міністрів України було прийняте рішення щодо виділення Міністерству у справах ветеранів України 22,3 млн грн для надання одноразової грошової допомоги особам, постраждалим в

антитерористичній операції. Відповідний проект постанови був розроблений та наданий до розгляду КМУ Міністерством економіки України.

З цієї суми передбачено надати допомогу членам сімей 2 осіб, які загинули, та 33 особам, які отримали інвалідність під час участі в антитерористичній операції. Кошти будуть виділені з резервного фонду державного бюджету.

Заступник Міністра економіки України Михайло Лев:

Держава продовжує надавати фінансову підтримку громадянам, які постраждали під час антитерористичної операції, та членам їх сімей. З початку року на ці цілі вже спрямовано понад 100 млн гривень.

В Україні з початку року 34 сімей загиблих учасників АТО/ООС та 150 осіб, які отримали інвалідність внаслідок війни отримали грошову допомогу на понад 127 мільйонів гривень ([Укрінформ](#)).

Окрім цього, від початку 2021 року Кабмін ухвалив шість розпоряджень «Про виділення коштів для надання одноразової грошової допомоги членам сімей осіб, які загинули (померли) під час участі в антитерористичній операції, та особам, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час участі в зазначеній операції» на загальну суму 92 мільйони 691 тисяч 300 гривень.

АТ «Ощадбанк» починаючи із 1 січня 2022 року припинить автоматичне продовження терміну дії платіжних карток внутрішньо переміщених осіб (ВПО) ([Укрінформ](#)).

Картки Ощадбанку внутрішньо переміщених осіб, що обслуговуються за тарифним пакетом «Мій рахунок», термін дії яких спливає під час карантину (до 31.12.2021), не будуть блокуватись до 1 січня 2022 року.

В Ощадбанку нагадують, що банк перевипускає картки за графіком та доставляє їх до своїх відділень. Якщо клієнт отримав SMS від Ощадбанку, то перевипущена картка вже у відділенні. Дату та час, коли її потрібно забрати, зазначено в тексті SMS.

Держбюджет-2022 – що чекає переселенців ([Телеканал «Дом»](#)).

У проекті державного бюджету на 2022 року є статті, які стосуються переселенців. Яке фінансування передбачено на статті щодо внутрішньо переміщених осіб (ВПО), повідомив голова Всеукраїнської асоціації переселенців Руслан Калінін на своїй сторінці у Facebook.

Міністерство у справах ветеранів, за словами Калініна, наступного року планує істотно збільшити фінансування житлових програм для ветеранів. Найбільша стаття в бюджеті передбачена на фінансування покупки житла для учасників АТО/ООС і ВПО – 3 млрд 263 тис. грн.

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій – профільне відомство для переселенців. Калінін наводить усі статті бюджету:

- на виплати політв'язням передбачено майже 48 млн грн;
- протимінну діяльність – 15 млн грн;
- компенсацію за зруйноване житло – 80,8 млн грн;
- забезпечення інформаційного суверенітету України, розвиток мов корінних народів, які проживають на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, і фінансову підтримку системи державного іномовлення України – 362,6 млн грн;
- забезпечення умов в'їзду осіб на тимчасово окуповані території України та виїзду – 192,7 млн грн;
- заходи щодо створення систем і баз даних з питань реінтеграції – 5 млн грн;
- забезпечення реінтеграції молоді з тимчасово окупованих територій – 93,78 млн грн;
- субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України, – 125 млн грн.

Мінсоцполітики – у бюджеті закладено фінансування програми соціальних виплат переселенцям на компенсацію оренди житла і комунальних послуг в сумі 3,051 млрд грн.

У Міністерстві реінтеграції тимчасово окупованих територій схвалили заявки органів місцевого самоврядування на придбання житла для внутрішньо переміщених осіб. Буде куплено 65 житлових об'єктів на суму 22 млн грн.

Житлові приміщення для ВПО: є сотий договір! (Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву).

Із початку 2021 року регіональні управління Держмолодьжитла уклали більше 420 договорів із громадянами про придбання ними власного житла за всіма програмами, які адмініструє Фонд.

Понад 100 із них – за програмою житлового кредитування внутрішньо переміщених осіб, що її Фонд реалізовує спільно з Мінреінтеграції за рахунок коштів, наданих Урядом Німеччини через Банк KfW.

1 жовтня 2021 року, під час виступу на форумі «Внутрішнє переміщення в Україні: сучасні виклики та перспективні рішення» голова правління Держмолодьжитла Сергій Комнатний привітав Анастасію Мележик, яка стала сотою учасницею кредитної програми «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб». (...).

Мінреінтеграції напрацювало нову Стратегію інтеграції ВПО (Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України).

Віцепрем'єр-міністр України – Міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков:

Проект документу знаходиться на фінальній стадії та найближчим часом буде винесений на розгляд Уряду. Цей варіант Стратегії розроблявся у тісній взаємодії з усіма зацікавленими міністерствами та іншими державними установами, які безпосередньо будуть виконавцями заходів. Впевнений, що такий підхід забезпечить синергію діяльності органів державної влади на шляху до вирішення питань, пов'язаних з переміщенням. Ми повинні досягти стану, коли держава створить умови, за яких громадянин не потребуватиме жодної спеціальної допомоги та захисту у зв'язку з переміщенням. І зможе повною мірою користуватися своїми конституційними правами без будь-якої дискримінації за ознакою внутрішнього переміщення. Окремо з метою кращого розуміння потреб ВПО Мінреінтеграції планує запровадити систему регулярної оцінки цих потреб. Треба розуміти, що людина, яка була змушена залишити свій дім, може не зупинитися у Дніпрі чи у Львові. Вона може поїхати далі – до Кракова чи Неаполя. Для цих людей Україна також має стати кращим варіантом їхнього майбутнього.

Олексій Резніков: «Забезпечення житлом ВПО є одним з пріоритетних завдань влади» ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Віцепрем'єр наголосив, що на початку російської агресії найгострішим питанням було фізичне виживання і побут, але наразі в людей все більший запит на визначеність.

Віцепрем'єр-міністр України – Міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков:

Люди хочуть відчувати якусь перспективу. Огляди практичних потреб ВПО, які здійснювалися під егідою структур ООН, свідчать, що найголовнішою потребою є житло. Наразі понад 80 тисяч ВПО в той чи інший спосіб заявили про потребу в отриманні житла. Близько 20 тисяч ВПО зареєструвалися у програмі пільгових іпотечних кредитів. І ми спробували подивитися на питання забезпечення житлом під різним кутом. В результаті минулого року було вперше з 2014 року запроваджено компенсації громадянам за зруйноване житло. Цього року її отримають близько 300 родин. Порівняно з минулим роком, у 2021 у 6 разів (з 20 млн до 125 млн гривень) збільшено обсяг фінансування на придбання тимчасового житла для ВПО. Це 325 об'єктів. Хочу підкреслити. Тільки за цей один рік буде придбано стільки житла, як за минулі чотири роки! У наступні роки ми будемо збільшувати цю субвенцію.

Він також нагадав, що спільно з Урядом Німеччини започатковано програму надання пільгових іпотечних кредитів на 20 років для ВПО із річною ставкою всього 3 %. Цього року очікується, що кредити отримають 360 родин.

Окрім того, було підписано Рамкову угоду між Урядами України та Туреччини, якою передбачено будівництво 500 квартир у Херсоні, Миколаєві та Києві до 2024 року.

Також, за словами Віцепрем'єр-міністра, підписано тристоронній меморандум між Міжнародною організацією з міграції та містами Сєвєродонецьк та Краматорськ, завдяки якому буде залучено 22,1 млн євро на будівництво та придбання квартир для ВПО в цих містах. До 2025 року буде збудовано і придбано близько 560 квартир.

Віцепрем'єр-міністр України – Міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков:

Тобто, за рахунок різних інструментів житлові проблеми цього року вирішить близько 1000 родин ВПО. Це та планка, яку ми досягли і готові тримати у наступні роки. З одного боку – це величезний прорив. З іншого – це трохи більше ніж 1 % від заявлених потреб, які в реальності ще більші, адже повертаються на ТОТ переважно саме через відсутність житла.

У вересні на гарячу лінію Мінреінтеграції надійшло понад 40 дзвінків від громадян ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

З 13 квітня 2021 року з метою налагодження ефективної роботи та для більш зручної та оперативної комунікації із громадянами та об'єктивного і своєчасного розгляду звернень Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України запустило роботу телефонної «гарячої лінії».

Так, протягом вересня 2021 року на «гарячу лінію» Мінреінтеграції надійшло 42 дзвінки від громадян.

Найбільш поширені питання стосувалися оформлення документів, які посвідчують особу громадянина України та оформлення документів для внутрішньо переміщених осіб. Також багато питань стосувалися процедури виплати матеріальної допомоги політв'язням та полоненим, а також допомоги для ВПО. Зокрема, щодо останнього надходили питання щодо програми отримання житла, компенсації за зруйноване житло у Донецькій та Луганській областях та отримання іпотечного кредиту.

Поширеною тематикою звернень також були питання щодо пенсійного забезпечення мешканців ТОТ та перетину контрольних-пропускних пунктів вздовж лінії дотику.

У Верховній Раді зареєстровано законопроект щодо виділення 282 млн грн на житло для захисників-переселенців ([Міністерство у справах ветеранів України](#)).

14 вересня у Верховній Раді за номером 6052 зареєстровано Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» щодо реалізації соціальних заходів та інфраструктурних проектів.

У документі йдеться, зокрема, про збільшення видатків на 282 мільйони гривень Міністерству у справах ветеранів України на грошову компенсацію за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо

переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України.

Також пропонується виділити 4 мільйони гривень на виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення учасникам Революції Гідності та членам їхніх сімей. (...).

Уряд затвердив виділення 5,5 млрд грн на житло захисникам та їхнім сім'ям у проєкті держбюджету на 2022 рік ([Міністерство у справах ветеранів України](#)).

15 вересня, на черговому засіданні Кабінет Міністрів України затвердив проєкт державного бюджету на 2022 рік, в якому закладено 5,5 млрд грн на забезпечення житлом ветеранів війни, сімей загиблих, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України.

Розмір передбачених коштів забезпечить 100 % виконання державних зобов'язань перед 4 тисячами українських воїнів, які захищали Україну та залишились без житла внаслідок збройної російської агресії, які отримали позитивні рішення на виплату грошової компенсації станом на квітень поточного року, що дозволить впродовж 2022 року забезпечити їх житлом.

Міністр у справах ветеранів України Юлія Лапугіна:

Сьогодні Уряд ухвалив дуже важливе рішення – вже наступного року всі 4 тисячі захисників України, у т.ч. з числа внутрішньо переміщених осіб, отримають компенсації на придбання житла. Свого часу вони були змушені залишити свої домівки через окупацію та спробу анексії українських земель, й переїхати в інші місця. І незважаючи на це, вони пішли захищати нашу країну. Це – воїни, які заслуговують підтримки від своєї держави, і я вдячна всій команді Мінветеранів, і Міністерству фінансів України, і всьому Уряду за просування цього питання.

Також у затвердженому проєкті державного бюджету на 2022 рік за сприянням Мінветеранів передбачено 6,2 млрд грн на пільги на ЖКП для ветеранів, 435,7 млн грн – на лікування 18 тис осіб в санаторіях Мінсоцполітики, 276,8 млн грн – на санаторне-курортне лікування 8 тис осіб в інших закладах, психологічну реабілітацію 5,3 тис осіб, та професійну адаптацію 3,4 осіб.

Крім того, 96,9 млн грн передбачено для державної установи «Український ветеранський фонд», що почне працювати з січня 2022 року.

Міністр у справах ветеранів України Юлія Лапугіна:

Завдяки спільній та продуктивній роботі Мінветеранів, Міністерства фінансів, парламентського бюджетного комітету, Офісу Президента України в напрямку ветеранської політики, нам вдалося збільшити бюджетних призначень для захисників України, які нарешті відповідатимуть реальному рівню потреб. Сподіваюсь на повну підтримку Верховної Ради проєкту державного бюджету на 2022 рік щодо фінансування ветеранських бюджетних програм.

Схвалено ще 8 пропозицій щодо придбання житла для 73 ВПО ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Комісія з розгляду переліку об'єктів та заходів, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України, схвалила 8 пропозицій органів місцевого самоврядування щодо придбання житла для внутрішньо переміщених осіб на загальну суму 10, 3 млн гривень.

Це рішення дасть можливість придбати 26 житлових об'єктів для 73 ВПО.

Наступні кроки для зазначених громад: затвердження місцевою владою обсягів співфінансування та сум субвенції, передача даних до Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, винесення проекту розподілу субвенції між місцевими бюджетами на розгляд Кабінету Міністрів України.

Отримання субвенції врегульовано постановою Кабінету Міністрів України № 769, згідно з якою із місцевого бюджету сплачується не менше 30 % вартості заходів, 70 % – з держбюджету. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 582, внутрішньо переміщеним особам для можливості користування житлом потрібно лише стати на облік громадян, які потребують надання житлового приміщення. При цьому, від внутрішньо переміщених осіб не вимагається жодних внесків.

Так, до кінця 2021 року близько 850 громадян України з числа внутрішньо переміщених осіб отримують житло за бюджетною програмою 70/30.

На 2021 рік на реалізацію програми передбачено 125 млн гривень з державного бюджету. Це у 6 разів більше, ніж торік.

До кінця 2021 року подати заявку на отримання компенсації за зруйноване житло та на отримання житла ВПО можна буде через портал Дія ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Про це під час онлайн-зустрічі Смарт Сіті клубу сказав заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Снавер Сейтхалієв.

Заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Снавер Сейтхалієв:

Сьогодні держава продовжує рухатися шляхом цифрової трансформації і нам важливо, аби люди, які проживають на ТОТ та ВПО були в центрі цього процесу і мали максимально комфортний доступ до усіх публічних та адміністративних послуг. До кінця цього року ми плануємо запуснути онлайн подання заявки на Порталі Дія для отримання грошової компенсації за зруйноване житло у Донецькій та Луганській областях, а у 2022 – подання

онлайн заявки на Порталі Дія щодо потреби соціального житла для ВПО. Це лише кілька ключових аспектів над якими ми посилено працюємо.

У травні ми спростили процес подачі заявки на отримання пільгового іпотечного кредиту для ВПО й тепер заяву можна подавати через портал Дія. Ця процедура займає всього 10 хвилин і така можливість безумовно вплинула на кількість бажаючих брати участь у програмі. Крім того, з жовтня 2020 року вже запроваджена електронна довідка ВПО у застосунку Дія. Також вже доступна послуга «Малютко» на порталі Дія. Ми переконані, що нам вдасться перевести усі державні послуги для мешканців ТОТ в онлайн-формат до 2023 року.

У липні відбувся перший відбір кандидатів на отримання пільгового іпотечного кредиту.

31 серпня 2021 року Державним фондом сприяння молодіжному житловому будівництву здійснено другий відбір переможців з числа кандидатів на отримання кредиту в рамках проєкту «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб».

Проєкти з відновлення регіону

За програмою Президента «Велике будівництво» у місті Лимані на Донеччині завершилося спорудження велокомплексу ([Укрінформ](#)).

Згідно з найсучаснішими вимогами облаштовано трек ВМХ, чотири прямих з трамплінами висотою від 40 до 190 см та три віражі – усі вони мають спеціальне поверхнєве шарування, розмітку, огороження. Зведено трибуни на 400 місць, по периметру встановлено зовнішнє освітлення з використанням сонячних батарей, навколо велотраси зроблено асфальтну велодоріжку, на фініші – суддівський пункт.

Поруч споруджено триповерховий гуртожиток, що має тренажерний зал із силовим та інтерактивним обладнанням, медичний і масажний кабінети, конференц-залу, їдальню та кімнати для проживання, з елементами доступності для осіб з інвалідністю (...).

У Маріуполі за програмою «Велике будівництво» реконструювали один із найстаріших дитячих садків міста ([Укрінформ](#)).

В оновленій будівлі встановлено сучасне обладнання, освітнє та ігрове приладдя.

Після реконструкції цей дитсадок готовий прийняти на 70 дітей більше, ніж до ремонту, до 220. Тут відкриті три інклюзивні групи.

У Святогірську на Донеччині за президентською програмою «Велике будівництво» звели новий корпус відділення фізичної та реабілітаційної медицини в обласному госпіталі для ветеранів війни ([Укрінформ](#)).

Ця триповерхова будівля з басейном оснащена новітнім обладнанням, тренажерами та гімнастичним інвентарем для надання реабілітації учасникам АТО/ООС.

Для зручності пересування корпус оснащений елементами доступності: двома вертикальними підйомниками, тактильними смугами руху, мнемосхемами.

В межах проєкту відділення оснащено комп'ютерним томографом, було пройдено всі необхідні експертизи та отримано ліцензії на введення в експлуатацію даного обладнання.

Опікування населенням тимчасово окупованих територій

Понад півтисячі абітурієнтів із ОРДЛО вступили до вишів за допомогою освітніх центрів (ZN.UA).

У 2021 році понад дві тисячі вступників стали студентами за спрощеною програмою.

У Донецькій області понад 500 абітурієнтів із тимчасово окупованих територій вступили до закладів вищої та фахової передвищої освіти за підсумками роботи освітніх центрів «Донбас – Україна» та «Крим – Україна», інформує пресслужба Донецької обласної державної адміністрації.

Зазначається, що під час вступної кампанії 2021 року на території Донецької області функціонували 36 освітніх центрів «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» у закладах вищої, фахової передвищої освіти регіону.

В повідомленні йдеться, що завдяки їх функціонуванню абітурієнти з тимчасово окупованих територій та лінії зіткнення отримали можливість вступати до закладів освіти України за спрощеною процедурою та отримати документи про освіту державного зразка.

Олексій Резніков: «Ми працюємо над спрощенням процедури отримання українського паспорта для дітей з ТОТ» ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Віцепрем'єр-міністр України – Міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков:

Одним із важливих напрямків в інтеграції ВПО є державні сервіси, в широкому розумінні. Найбільш наочний приклад – цифровізація. На сьогодні майже 190 тисяч ВПО користуються цифровою довідкою через «Дію» і скористалися цією послугою вже 2,8 млн разів. Минулого тижня внесено зміни до нормативно-правової бази для запровадження віддаленої ідентифікації одержувачів пенсій та соцвиплат, у тому числі для ВПО. До фізичної ідентифікації прирівняно авторизацію в особистому кабінеті порталу Пенсійного фонду. Зараз відпрацьовується технічне рішення. І ми будемо розширювати цей напрям. Бо наша філософія в тому, щоб усі державні структури, з якими контактують ВПО, працювали у режимі гнучкого і лояльного сервісу.

Також він окремо наголосив на важливості реінтеграції молоді та вирішенні, як мінімум, питань, пов'язаних зі складністю процедури отримання паспорта громадянина України дітьми з ТОТ.

Цього року був експеримент з підготовчими курсами, на які приїхали майже 200 дітей. Вони отримали гуртожиток і стипендії. Цей напрям є пріоритетом. Адже ці діти – своєрідний місток з тимчасово окупованими територіями. Для них Україна має стати кращим варіантом майбутнього.

Під час роботи Центрів звернулися за консультаціями 1893 особи. За період роботи у 2021 році на «регіональну гарячу лінію» «Донбас-Україна» надійшло 496 звернень.

До закладів вищої та фахової передвищої освіти Донецької області вступило 519 осіб.

Найбільше абітурієнти вступило до:

- Горлівський інститут іноземних мов – 85 осіб;
- Донецький національний медичний університет – 62 особи;
- Маріупольський державний університет – 60 осіб;
- Приазовський державний технічний університет – 57 осіб;
- Донбаську державну машинобудівну академію – 43 особи;
- Донецький національний технічний університет – 41 особа.

Згідно з даними Донецької ОДА, у 2021 році за спрощеною процедурою вдалося вступити до університетів 9753 абітурієнтам. Донецька область за кількістю зарахованих на навчання студентів-переселенців займає 12 місце з 23 регіонів України. (...).

«Я – громадянин України, я потрібен тут!» ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Цьогоріч Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України вперше запустило підготовчі курси зі стипендіальним забезпеченням для дітей з тимчасово окупованих територій, які обрали для себе навчання в українських закладах вищої освіти.

Загалом до курсів долучилося 199 абітурієнтів з ТОТ.

Після проходження двомісячних курсів слухачі поділилися своїми враженнями та емоціями у спеціальному відеоролику, який показали під час Форуму «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень».

Діти розповіли, що тут їх одразу прийняли викладачі та допомогли пройти етап адаптації перед початком навчання в університеті. Однією із найбільш цінних можливостей під час проходження курсів для них стало те, що вони нарешті змогли вільно розмовляти українською мовою.

Крім того, слухачі поглибили свої знання з історії нашої країни, знайшли нових друзів, а найголовніше – зрозуміли, що навчання й життя в Україні – це саме їхній шлях.

Заступниця міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Інна Драганчук:

Нам було важливо продемонструвати наших вступників, нові обличчя з ТОТ, їхні мотивацію та цілі. Це відео – це історія успіхів для дітей, які вагалися пов'язувати своє життя з Україною. Ми хочемо, щоб майбутні вступники на реальних прикладах переконалися, що тут їх чекають, підтримають та допоможуть вирішити будь-яку ситуацію.

За її словами, наступного року цю програму буде розширено й для тих дітей, які були позбавлені фізичної можливості виїхати з ТОТ через блокування КППВВ з боку РФ.

Заступниця міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Інна Драганчук: Ви прекрасно знаєте, як відреагували окупаційні режими РФ – вони просто заборонили дітям виїжджати з окупованих територій на вільну територію України впродовж нашої вступної кампанії. Тому наша з вами задача – напрацювати різні моделі, аби зробити наші курси більш організовано та продумано, щоб вступників з ТОТ було більше. Ці діти потрібні нам так само, як і ми їм. Вони – наше майбутнє!».

Уряд спростив умови участі громадських організацій в програмах реінтеграції молоді з ТОТ ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Кабінет Міністрів України на своєму засіданні 22 вересня 2021 року схвалив постанову «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення реінтеграції молоді з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей, тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя».

Відповідний документ розроблено Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України з метою вдосконалення Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення реінтеграції молоді з ТОТ.

Відтак, для громадської організації, яка отримує бюджетні кошти на реалізацію програм, що спрямовані на особистісний та патріотичний розвиток молоді з ТОТ, скасовується вимога співфінансування цих програм у розмірі не менш як 10 % від загальної суми витрат. Тобто від ГО не вимагається жодних внесків.

Крім того, відтепер одержувачами бюджетних коштів, які спрямовуються на організацію та виконання вищезгаданих програм, можуть бути одразу декілька громадських організацій, які відповідають критеріям, зазначеним в Порядку.

Цьогоріч Мінреінтеграції вперше запровадило підготовчі курси зі стипендіальним забезпеченням для молоді з тимчасово окупованих територій та населених пунктів вздовж лінії дотику, які проводилися на базі 15 українських закладів вищої освіти. Загалом до курсів долучилося 199 абітурієнтів з ТОТ.

Цифрова реінтеграція. Як Дія допомагає переселенцям і мешканцям ОРДЛО та чого очікувати далі (Східний варіант).

На сьогодні усі послуги, що наявні у Дії, є доступними для внутрішньо переміщених осіб нарівні з усіма громадянами України. Окрім того, є послуги, орієнтовані виключно на ВПО – це, наприклад відображення довідки ВПО в мобільному застосунку Дія.

У Міністерстві цифрової трансформації наголошують, що довідка в електронному вигляді має таку ж юридичну силу, як і паперова.

Державна експертка нормативного реінжинірингу електронних послуг директорату розвитку електронних послуг Міністерства цифрової трансформації України Ніна Попова:

Якщо при наданні публічної послуги потрібна довідка ВПО, то особа має право пред'явити електронну довідку в Дії, або надати копію цієї довідки через мобільний додаток, і жодний суб'єкт надання такої послуги не має права вимагати від заявника паперовий документ або його паперову копію.

Електронна довідка має більший рівень достовірності, аніж паперова, оскільки перевірка даних е-довідки здійснюється за допомогою електронного ідентифікатора – QR-коду, штрих-коду, цифрового коду, що дозволяє в режимі реального часу отримати підтвердження з Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

В установах, що надають послуги переселенцям, має бути можливість отримання електронної копії такої довідки. Але для повноцінного функціонування електронного шерінгу документів через Дію потрібно налаштування системи з боку надавача послуги. Тобто, працівники, наприклад, центру зайнятості або податкової служби, не мають права вимагати у переселенця принести паперову довідку для подачі документів.

Також ВПО через портал Дія можуть подати заяву до Держмолодьжитла про намір отримати пільговий іпотечний кредит на житло (кредит на житло під 3 %).

Цією послугою вже скористались 15 648 осіб, що складає 96 % від усіх поданих заяв від громадян. Тобто, саме електронний варіант послуги має найбільший попит.

Окрім того, з червня цього року мешканці тимчасово окупованих територій можуть скористатися сервісом «Малютко на Порталі Дія, яким користуються 89 % батьків України.

(...) У майбутньому перелік електронних послуг для ВПО розшириться. Зокрема, можна буде в онлайні подати заяву на призначення грошової допомоги на наступний шестимісячний строк (у разі відсутності змін, що впливають на її призначення) та заяву про припинення виплати грошової допомоги.

На сьогодні внутрішньо переміщені особи навіть при відсутності змін, що впливають на призначення грошової допомоги, вимушені подавати повний пакет документів, фактично дублюючи інформацію, що вже є у розпорядженні органу соцзахисту населення. Це протирічить основним

принципам у сфері надання публічних послуг і є зайвим навантаженням на людей.

Державна експертка нормативного реінжинірингу електронних послуг директорату розвитку електронних послуг Міністерства цифрової трансформації України Ніна Попова:

Ми скасовуємо цей механізм і надаємо можливість особі не дублювати дані, а просто ініціювати продовження послуги, на яку вона має право.

Також у майбутньому через Портал Дія можна буде змінити місце проживання або перебування ВПО. Зараз для цього потрібно подавати заяву особисто через орган соцзахисту населення. Хоча сама послуга не потребує якогось підтвердження, тому у Мінцифрі вважають логічним її переведення в е-формат.

Але, мабуть, найголовніше – це впровадження «дистанційної ідентифікації» особи, що дозволить віддалено ідентифікувати особу для подовження процедури соціальних виплат, в тому числі й пенсій.

Мінреінтеграції та Мінцифри спільно вже розробили проєкт постанови Кабінету Міністрів України, що прирівняє віддалену ідентифікацію через Дія.Підпис до фізичної.

Швейцарія доправила понад 2 тис. тонн гуманітарної допомоги до Донецької та Луганської областей ([Укрінформ](#)).

Для доправлення цього вантажу знадобилося 138 вантажівок.

До гуманітарного вантажу місії входили: хімікати для очищення води, обладнання та запасні частини до нього, що використовуються на водоочисних підприємствах КП «Вода Донбасу», найбільш затребуване медичне обладнання, 1,5 млн одиниць експрес-тестів на COVID-19 та 30 апаратів штучної вентиляції легень (...).

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

Нові маріупольці разом з Днем міста святкують новосілля ([УФСІ \(Український фонд соціальних інвестицій\)](#)).

25 вересня у м. Маріуполь 11 родин переселенців отримали сертифікати та ключі від квартир у будівлях, які розташовані за адресами: проспект Нікопольський, 137 та вул. Ризька, 27.

Вручення ключів від квартир відбулось в рамках святкування дня міста Маріуполя.

Серед новоселів: педагоги, соціальні фахівці, медики, військові, особи пенсійного віку та особи з інвалідністю.

По проспекту Нікопольському, 137 здійснено перепланування частини першого поверху житлового будинку, де облаштовано 7 окремих квартир: 5 – двокімнатні, 2 – трикімнатні.

Загальна вартість будівельних робіт – 5,2 млн. грн. У відремонтовані житла зможуть заселитись 24 людини. По вул. Ризька, 27 проведено перепланування та тепло модернізацію одноповерхового будинку, де облаштовано 4 окремі 2-х кімнатні квартири.

Загальна вартість будівельних робіт становить близько 4,750 млн. грн.
Орієнтовна кількість місць для проживання – 12 місць.

У Краматорську колишню школу за європейські кошти переобладнали на гуртожиток для переселенців ([Центр журналістських розслідувань](#)).

В Донецькій області у місті Краматорськ колишню школу переобладнали на гуртожиток, в якому отримують власне житло 17 родин переселенців. 26,4 млн грн на реконструкцію колишньої освітньої установи виділив Європейський інвестиційний банк. Про це повідомляє Донецька обласна державна адміністрація .

Як зазначається, проєкт реконструкції гуртожитку став переможцем премії «Найкращий проєкт надзвичайної кредитної програми для відновлення України» в номінації «Забезпечення житлом».

Європейський інвестиційний банк виділив 26,4 млн гривень на перебудову колишньої школи під повноцінні квартири. Завдяки цьому внеску 17 родин (а це 55 осіб) отримують власне житло.

Голова ОДА Павло Кириленко:

Ми в Донецькій ОДА у свою чергу виділили 5 млн гривень на благоустрій прилеглої території. Щоб жити тут було не лише зручно, але й приємно

Реконструкція була виконана таким чином, що будівля стала комфортною та повністю доступною – у тому числі й для маломобільних груп населення. (...).

Полтавській області затверджено 11,7 млн грн державної субвенції для виплати компенсації на придбання житла 9 сім'ям ветеранів війни ([Полтавська обласна державна адміністрація](#)).

Питання забезпечення житлом пільгових категорій громадян розглянули сьогодні на обласній комісії з питань розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких пільгових категорій осіб, а також членів їх сімей.

Як розповіла перший заступник директора Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації Ніна Черняк на сьогодні Полтавській області затверджено 11,7 млн грн державної субвенції для виплати компенсації на придбання житла 9 сім'ям ветеранів війни.

Кошти буде спрямовано для забезпечення житлом внутрішньо переміщеної особи з міста Кременчука, яка захищала незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, полтавської сім'ї особи з

інвалідністю II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, та 7 сімей учасників АТО/ООС з числа осіб з інвалідністю II групи.

У Чернігові вперше прийнята програма придбання житла для внутрішньо переміщених осіб ([Офіційний веб-портал Чернігівської міської ради](#)).

Чернігівська міська рада на своєму засіданні 30 вересня 2021 року затвердила Програму придбання у комунальну власність територіальної громади міста Чернігова житла для надання в тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам на 2021-2024 роки. Така програма містом прийнята вперше.

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України схвалило пропозицію міської ради про придбання в поточному році у комунальну власність 9 квартир для ВПО на умовах співфінансування. А саме, 70 % коштів надаються з державного бюджету України і 30 % – з бюджету територіальної громади міста.

Це лише перший з чотирьох етапів виконання програми, а за чотири роки заплановано придбати всього 38 житлових об'єктів. Загальний кошторис програми, враховуючи й частку держави – 29 244,2 тис. грн.

Зараз у виконавчому комітеті на обліку для отримання такого житла перебуває 38 сімей (всього 82 особи) внутрішньо переміщених осіб. (...).

Відповідно до умов програми, житло для цих осіб буде надаватися в тимчасове користування, без права на його приватизацію та будь-яке відчуження в майбутньому. Додаткова плата за користування житлом з цього фонду для внутрішньо переміщених осіб відсутня – але вони, як і всі, повинні будуть самостійно сплачувати за надані комунальні послуги та спожиті енергоносії.

Проведено просвітницькій захід «Права ВПО: реалізація права на житло та право на свободу пересування» ([Уповноважений Верховної Ради України з прав людини](#)).

Працівником Департаменту моніторингу рівних прав і свобод Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини проведено інформаційно-просвітницькій онлайн захід «Права внутрішньо переміщених осіб: реалізація права на житло та право на свободу пересування» для консультантів Юридичної клініки «PRO BONO» – студентів юридичного факультету Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Під час заходу акцентувалося на актуальності питання забезпечення внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) житлом. Обговорили стандарти забезпечення права ВПО на житло, зокрема, відповідність міжнародному праву та національним нормативно-правовим актам. Більш детально зупинилися на питаннях порядку забезпечення соціальним та тимчасовим житлом ВПО, реалізації державних та регіональних житлових програм.

(...) Учасникам заходу детально роз'яснено порядок в'їзду на тимчасово окуповану територію України або виїзду з неї відповідно до Закону України «Про внесення зміни до розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» щодо тимчасових підстав незастосування заходів адміністративного впливу за порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України або виїзду з неї». Разом з тим, роз'яснено порядок оскарження постанов по справам про адміністративні правопорушення, зокрема зазначено про позитивну практику Офісу Омбудсмана.

Результати моніторингу виконання рекомендацій, наданих у спеціальній доповіді Уповноваженого «Реалізація права внутрішньо переміщених осіб на житло» ([Уповноважений Верховної Ради України з прав людини](#)).

За результатами моніторингу встановлено, що станом на 01.09.2021 у місцях компактного проживання (МКП) внутрішньо переміщених осіб (ВПО) мешкає 6 188 осіб, що менше 1 % від загальної чисельності зареєстрованих ВПО в Україні. Тобто основна частина ВПО вирішує житлове питання самостійно.

Місцями компактного проживання ВПО стали: санаторії, бази відпочинку, модульні містечка, гуртожитки тощо.

Найбільша кількість МКП знаходиться у Донецькій області – 41 об'єкт, де проживає 2 044 осіб; у Дніпропетровській – 34 об'єкти, де проживає 1 641 особа; у Запорізькій – 12 об'єктів, де проживає 583 особи; у Харківській – 12 об'єктів, де проживає 419 осіб.

Варто зазначити, що житлові умови в МКП є здебільшого незадовільними. Зокрема, строк експлуатації модульних містечок, які були побудовані у 2015 році за фінансової підтримки Уряду Німеччини, вже закінчився, проте ВПО досі проживають в них.

Відповідно до законодавства ВПО мають право на забезпечення соціальним та/або тимчасовим житлом. Однак на сьогодні лише деякими територіальними громадами створено житлові фонди соціального призначення та фонд житла для тимчасового проживання. Найбільше в Донецькій області, де виділено 937 одиниць з житлового фонду для забезпечення ВПО житлом. Основною проблемою у їх формуванні є відсутність вільного житла.

Відзначимо, що в окремих територіальних громадах за рахунок житлового фонду соціального призначення та фонду житла для тимчасового проживання ВПО забезпечено житлом. Так, у Дніпропетровської області надано житло 441 особі. У Харківській області забезпечено житлом 202 особи, у Запорізькій – 73 особи, у Миколаївській – 30 осіб.

З метою вирішення питання надання житлових приміщень ВПО Семенівська міська рада Новгород-Сіверського району Чернігівської області працює над виявленням безгосподарного майна.

Розв'язання житлової проблеми ВПО на регіональному рівні не втратить своєї актуальності, доки триває процес внутрішнього переміщення.

З метою моніторингу реалізації внутрішньо переміщеними особами права на житло Департаментом моніторингу рівних прав і свобод проведено моніторинг стосовно використання у 2021 році субвенції з державного бюджету яка надається, зокрема на будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів житлового фонду комунальної власності, в тому числі об'єктів соціального призначення, придбання у комунальну власність житла для надання житлових приміщень ВПО.

На сьогодні Урядом прийнято три розпорядження щодо розподілу субвенції між місцевими бюджетами на загальну суму 60,76 млн. грн. За рахунок цих коштів планується придбати більш ніж 300 об'єктів нерухомості для тимчасового проживання 971 особи з числа ВПО.

Генеральна консулка Німеччини відвідала об'єкти проєкту УФСІ VI у Кривому Розі ([УФСІ \(Український фонд соціальних інвестицій\)](#)).

21 вересня у рамках робочого візиту до Кривого Рогу Генеральна консулка Німеччини у Донецьку (з тимчасовим офісом у м. Дніпро) Таня Байер відвідала два об'єкта проєкту «Сприяння розвитку соціальної інфраструктури (УФСІ VI)», який фінансується Урядом Німеччини через німецький банк розвитку KfW та впроваджується Українським фондом соціальних інвестицій.

Пані Таня Байер відвідала житловий об'єкт для ВПО, який був відремонтований і урочисто відкритий 30 червня ц.р., а також дитячий садок № 255, у якому продовжуються роботи з термомодернізації будівлі.

Під час візиту пані консулка не тільки оглянула нещодавно облаштовані квартири, а і мала бесіди з переселенцями, що мешкають у них. У дитячому садочку вона поспілкувалася з педагогічним колективом.

Вона відзначила високу якість будівельних робіт на відвіданих об'єктах, соціальну значущість проєктів та ефективну співпрацю УФСІ із громадою Кривого Рогу. (...).

У Сєверодонецьку для переселенців планується збудувати цілий мікрорайон – Сергій Гайдай ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Голова Луганської обласної державної адміністрації – керівник обласної військово-цивільної адміністрації Сергій Гайдай провів зустріч з Генеральним консулом Федеративної Республіки Німеччина у м. Донецьку (офіс Дніпро) пані Танею І. Байер. (...).

Щодо забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб очільник області розповів, що у рамках програми МОМ за підтримки уряду Німеччини планується збудувати у Сєверодонецьку цілий мікрорайон на 250 квартир. За

проектом – це буде муніципальне житло. Також зараз триває будівництво двох будинків для переселенців у Кремінній, закінчується будівництво житла в Рубіжному. (...).

Сергій Гайдай та Тanya І. Байєр подякували одне одному за плідну зустріч та домовилися про подальшу співпрацю.

Генконсул Польщі відзначив чималий потенціал Маріуполя ([Голос України](#)).

Генеральний консул Республіки Польща в Харкові Пьотр Стаханчик, який відвідав Маріуполь із робочим візитом, обговорив на зустрічі з міським головою Вадимом Бойченком подальшу співпрацю та розвиток міста.

З 2014 року до Маріуполя приїхало 100 тисяч внутрішньо переміщених осіб, яких тут іменують новими маріупольцями. Для їхньої адаптації створено центри соціальної підтримки. До 70 відсотків молоді обирає життя в рідному місті та продовжує навчання у місцевих вишах. Приїжджають студенти з різних куточків України та інших країн.

Генеральний консул Республіки Польща в Харкові Пьотр Стаханчик:

Багато хто говорить про стрімкий розвиток Маріуполя. Зараз я бачу, що місто дуже гарне, сучасне і мирне. У вас багато щасливої молоді та великий потенціал. Особливо відзначу громадський транспорт, в Маріуполі він один з найбільш комфортних в Україні. Упевнений, що в майбутньому ми продовжимо ефективно співпрацювати і реалізуємо не один масштабний проект

Міський голова Вадим Бойченко:

Маріуполь вдячний Республіці Польща за підтримку. Вже кілька років місто Гданськ – наш побратим. Завдяки такій співпраці місто переймає досвід європейських країн і стає ще більш сучасним і комфортним. Надихнувшись музеєм Солідарності у Гданську, ми створили проект «Порт Культур», який представили Європейському інвестиційному банку і отримали позитивний відгук.

У Рубіжному відбулося відкриття спортивної школи, відремонтованої на кошти ЄІБ ([UNDP Ukraine / ПРООН в Україні](#)).

Понад 600 юних спортсменів, включно з внутрішньо переміщених сімей, відтепер зможуть скористатися покращеними умовами для тренувань із 10 різних спортивних дисциплін.

5 жовтня 2021 року нещодавно оновлена дитячо-юнацька спортивна школа у Рубіжному Луганської області офіційно відкрилася 5 жовтня після впровадження проекту з відновлення інфраструктури.

Школу було відремонтовано завдяки довгостроковим кредитам із низькою відсотковою ставкою, наданими в межах Надзвичайної кредитної програми для відновлення України, що фінансується Європейським інвестиційним банком. Програма має компонент технічної допомоги, що

фінансується Європейським Союзом у розмірі 1,5 млн євро, і впроваджується Міністерством розвитку громад та територій спільно з органами місцевого самоврядування за технічної підтримки Програми розвитку ООН в Україні (ПРООН).

Заступник голови Представництва Європейського Союзу в Україні Ремі Дюфло:

Ми дуже раді бачити, що завдяки кредиту ЄІБ у поєднанні з грантовими коштами ЄС вдалося відремонтувати спортивну школу для дітей у Рубіжному. Заняття спортом важливі для зміцнення зв'язків із громадою та сприяння взаєморозумінню. Це особливо актуально в районах, що постраждали від конфлікту. Оновлення спортивних споруд – це довгострокова інвестиція, яка в цілому покращить навчальне середовище та принесе відчутні переваги для молодих українських спортсменів.

Голова Луганської обласної державної адміністрації Сергій Гайдай:

Такі проекти, як цей, демонструють цінність нашої міжнародної співпраці. Працюючи разом із ЄІБ та ПРООН над оновленням цієї спортивної школи, ми досягли того, що обіцяє принести велику користь у майбутньому, – здоров'я та добробут нашої молоді.

ЄІБ виділив майже 7,4 млн грн (орієнтовно 232 000 євро) на фінансування ремонтних робіт у школі, як-от – заміну даху, вікон, дверей, усіх внутрішніх інженерних мереж, ремонт фасадів та всіх внутрішніх приміщень, а також благоустрій території (600 квадратних метрів).

Частину коштів на реконструкцію об'єктів інфраструктури в регіоні, які мають велике значення для місцевого населення та внутрішньо переміщених осіб (ВПО), виділено з державного та місцевих бюджетів.

Провідний спеціаліст відділу регіонального розвитку ЄІБ Рой Дрейкотт:

Створення сприятливих умов, де діти зможуть займатися спортом, а також відкривати і розвивати свої таланти, має велике значення для ЄІБ. І ми раді, що завдяки нашій Надзвичайній кредитній програмі для відновлення України та ефективній співпраці з нашими українськими колегами ми можемо зробити свій внесок в оновлення соціальної інфраструктури в Україні та поліпшити умови життя молодих українців у постраждалих від конфлікту регіонах країни.

В Енергодарі для родин внутрішньо переміщених осіб придбають три квартири для тимчасового проживання ([Енергодарська міська рада](#)).

В Енергодарі наразі перебувають 945 осіб переселенців. Проблеми, з якими вони стикаються у сьогоднішні, традиційні: нестача житла, труднощі із працевлаштуванням, рівень заробітної плати. Але найгостріше стоїть проблема житла.

З метою реалізації державної політики щодо забезпечення тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб, в цьому році депутатами міської ради

затверджена Програма забезпечення тимчасовим житлом ВПО міста Енергодара.

Дана Програма передбачає забезпечення житлом переселенців міста, які потребують поліпшення житлових умов. Буде створено фонд соціального житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб шляхом придбання квартир. Квартири залишатимуться у власності Енергодарської міської територіальної громади.

Станом на 15.09.2021 р. на обліку внутрішньо переміщених осіб та надання житлових приміщень для тимчасового проживання внутрішньо переміщеним особам перебувають 7 сімей. З них 1 багатодітна, 1 сім'я з дітьми (один з членів сім'ї – учасник АТО), 4 сім'ї з дітьми та 1 самотньо проживаюча особа.

На черговій сесії Енергодарської міської ради, що відбулася у понеділок, 13 вересня, депутати затвердили зміни до Програми, якими передбачається придбання до кінця року 2 двокімнатних та 1 трьохкімнатної квартир для тимчасового проживання родин із числа внутрішньо переміщених осіб.

Загальна сума витрат на квартири складає 2947,5 тис. грн, із них:

- кошти державного бюджету – 2063,2 тис. грн;
- кошти міського – 884,3 тис. грн.

У Миколаєві виділять кошти на співфінансування державної програми придбання житла вимушеним переселенцям ([Миколаївська міська рада](#))

Виконком міської ради погодив рішення про перерозподіл видатків виконавчого комітету Миколаївської міської ради у межах загального обсягу бюджетних призначень.

1 мільйон 841 тисячу гривень спрямують на співфінансування державної програми придбання житла для вимушених переселенців.

Як розповів заступник міського голови Юрій Степанець, пропонується перенаправити кошти, що передбачені на відшкодування податку на додану вартість придбаних нових автобусів для міста Миколаєва у рамках співпраці з Європейським інвестиційним банком.

Заступник мера Миколаєва Юрій Степанець:

У нас є унікальна можливість. В Україні не перший рік діє програма придбання житла вимушеним переселенцям. Житло соціальне, тобто залишається на балансі міста. При цьому 70 відсотків його вартості забезпечує держава.

Кам'янчан запрошують брати участь в проєкті для вимушено переселених осіб ([Карітас України](#)).

В рамках проєкту «Матеріальна та психологічна підтримка вимушено переселених осіб в Дніпропетровській області» за підтримки SlovakAid та Caritas Slovakia – Slovenská katolícka charita оголошується реєстрація на

участь в проєкті для вимушено переселених осіб м. Кам'янське (Дніпропетровська обл.).

До участі запрошуються представники таких соціально вразливих категорій:

- Батьки дітей з інвалідністю.
- Люди з інвалідністю.
- Багатодітні родини.

Проєкт передбачає проходження психологічного тренінгу та отримання матеріальної допомоги у вигляді ваучерів магазину VARUS та аптечної мережі «Мед-сервіс».

(...). Участь у проєкті може взяти 1 представник з сім'ї.

Загальна кількість місць на участь у проєкті – 60.

Консультація: «Всеукраїнські житлові програми для внутрішньо переміщених осіб» ([Благодійний фонд «Право на захист»](#)).

Майже 8 років військових дій на Донбасі. Майже 1.5 мільйони зареєстрованих переселенців. Тисячі знищених будівель та домівок.

Все це – наслідки. Але сьогодні потрібні вже не наслідки, а рішення. Для багатьох з цих людей рішенням є нове житло на вільній українській території на заміну втраченому під час евакуації з нині непідконтрольних територій або ж знищеного чи дуже пошкодженого. Житло може дати їм змогу починати нове життя з чистого листа і оговтатися від того, що їм довелося пережити.

Тому не дивно, що переселенці найчастіше звертаються до нас саме за порадами та консультаціями з житлових питань. Людей цікавить як придбання власного житла коштом державних та міжнародних програм, так і надання житла в тимчасове користування з боку місцевої влади.

Саме тому на Донеччині, спільно з керівництвом Костянтинівської територіальної громади, провели юридичну консультацію на тему «Всеукраїнські житлові програми для внутрішньо переміщених осіб».

Юрист Сергій Шкрамада разом із регіональними моніторами Наталією Шевченко та Іриною Абрамовою розказали переселенцям про житлові програми, що наразі діють.

Учасники групової консультації також дізналися, як можна претендувати на участь у програмах «Доступне житло» та «Кредит для ВПО за рахунок грантових коштів Уряду Німеччини (KfW)», як правильно подати заявку через Портал «Дія», які для цього необхідні документи та якими є умови участі в перелічених програмах. Зокрема, кожен зміг отримати відповіді на індивідуальні запитання, наприклад щодо оформлення пенсійних виплат, адресної допомоги тощо.

Результати безвиїзного моніторингу дотримання права на житло ВПО Миколаївською міською радою Донецької області ([Уповноважений Верховної Ради України з прав людини](#)).

Представником Уповноваженого з дотримання прав жителів Донецької та Луганської областей Костянтином Черніковим проведено дистанційний безвізний моніторинг з метою перевірки реалізації внутрішньо переміщеними особами права на житло та здійснення аналізу виконання рекомендацій, наданих у спеціальній доповіді Уповноваженого «Реалізація права ВПО на житло» у Миколаївській міській раді Донецької області.

Відповідно до наданої інформації Миколаївською міською радою Донецької області встановлено, що на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб в Миколаївській міській територіальній громаді перебуває 2365 осіб, в тому числі з них: дітей – 76, пенсіонерів – 1627 (за даними відділу соціального захисту населення виконавчого комітету Миколаївської міської ради).

На сьогодні за кваліфікаційною ознакою – «призначення», відповідно до класифікації житлового фонду України, в Миколаївській міській територіальній громаді житлові фонди соціального та спеціального призначення не створювалися.

(...) У бюджеті Миколаївської міської ради в 2019-2021 роках кошти на формування фондів житла для тимчасового проживання не передбачалися та із інших джерел фінансування не залучалися.

За період з 2014 року по теперішній час з місцевого бюджету була надана матеріальна допомога 251 постраждалим особам, житлові будинки (квартири) яких було зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру (АТО) на загальну суму 738,8 тис. грн.

За результатами дистанційного безвізного моніторингового візиту буде підготовлено звіт та спрямовано відповідні листи реагування для усунення виявлених порушень.

Відбулося засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам ([Лисичанська міська військово-цивільна адміністрація Сєверодонецького району Луганської області](#)).

15 вересня, відбулося засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам під головуванням Вікторії Яковлевої, заступника голови комісії, заступника начальника управління соціального захисту населення Лисичанської міської ВЦА.

На засіданні розглянуто 69 заяв внутрішньо переміщених осіб та прийнято рішення щодо призначення соціальних виплат 68 заявникам, відмовлено – одному заявнику. (...).

Фінансування щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам ([Офіційний вебсайт Криворізької міської ради та її виконавчого комітету](#)).

17 вересня профінансовано 100 % від потреби коштів на виплату щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам за першу половину вересня.

Усі кошти у повному обсязі будуть зараховані на особові рахунки їх одержувачів.

У разі виникнення питань щодо зарахування коштів на особові рахунки звертайтеся до районних управлінь праці та соціального захисту населення за місцем перебування на обліку. (...).

Право на соціальну допомогу, захист прав дітей, недопущення проявів мови ворожнечі, додержання прав осіб з інвалідністю, учасників бойових дій та ВПО: проведено робочі зустрічі на Закарпатті ([Уповноважений Верховної Ради України з прав людини](#)).

Регіональний представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Закарпатській області Діана Швардак та працівник Відділу регіонального представництва в західних областях Ігор Гречуха провели робочу зустріч із заступником голови Закарпатської обласної державної адміністрації Петром Добромільським та директором Закарпатського обласного центру соціальних служб Ольгою Травіною. (...).

Водночас Діана Швардак та Ігор Гречуха провели робочу зустріч із головою та керівниками структурних підрозділів Хустської міської ради.

Працівники Секретаріату Уповноваженого роз'яснили повноваження Омбудсмана, звернули увагу на необхідність дотримання вимог Законів України «Про звернення громадян» та «Про доступ до публічної інформації», недопущення дискримінації та проявів мови ворожнечі, захист прав дітей, налагодження взаємодії суб'єктів протидії домашньому насильству, додержання прав осіб з інвалідністю, учасників бойових дій та внутрішньо переміщених осіб, надали необхідну контактну інформацію. (...).

Представникам вразливих верств населення Приазов'я допоможуть розпочати бізнес ([СУСПІЛЬНЕ НОВИНИ](#)).

Представникам вразливих верств населення, зокрема, внутрішньо переміщеним особам, які проживають у Приазов'ї, допоможуть розпочати власний бізнес.

Таку програму втілюватимуть експерти німецького проєкту GIZ та Міжнародної організації праці. Презентували її 15 вересня в облдержадміністрації.

Директор проєкту GIZ Давід Фюхтйоханн:

У межах цієї програми відбудуться тренінги та надаватимуть мінігранти для людей, які проживають в районі Азовського моря. Учасники цих тренінгів дізнаються, як можна розробити власну бізнес-ідею та як створити власний бізнес. Одне з основних завдань цього проєкту – надати підтримку малому та середньому бізнесу, саме тому, що мікро-, малий та

середній бізнес є опорою економіки, стимулює економічне зростання та створює нові робочі місця

Цей проєкт орієнтований на жителів трьох районів Запорізької області, а саме – Мелітопольського, Бердянського та Пологівського, а також Маріупольського району Донецької області.

Загалом близько 400 осіб зможуть взяти участь у тренінгах. Вони розроблять власні бізнес-ідеї й сто найкращих зможуть отримати гранти розміром до 2,5 тисяч євро.

Заступник голови Запорізької облдержадміністрації Руслан Шиханов:

У Запорізькій області, на сьогодні, проживає понад 56 тисяч внутрішньо переміщених осіб. І, як свідчить практика, більшість з них вже не планує повернення на своє попереднє місце проживання. Тож, наша головна мета – зробити все, аби наш регіон став гідною домівкою для них, допомогти звикнути до нових реалій і створити взаємну дружню атмосферу як для внутрішньо переміщених осіб, так і для приймаючих громад.

Національний координатор проєктів Міжнародної організації праці Георгій Морозов:

У грантовій програмі ми зосередимо увагу, на вразливих категоріях населення. Ще раз повторюю, це внутрішньо переміщені особи та ветерани АТО, також молодь від 17 до 25 років, матері, які виховують дитину самі та багатодітні сім'ї. Наша грантова програма буде складатися з трьох етапів. Спочатку її учасники пройдуть навчання про те, як правильно скласти бізнес-план, як розробити маркетинговий план, як працювати з персоналом, як робити закупівлі, як планувати свої фінансові ресурси.

На перший етап – бізнес-тренінги – заяви вже надходять, сказав Георгій Морозов. Вони відбудуться 4-6 жовтня у Бердянську й Мелітополі та з 7 по 9 жовтня у Приморську й Токмаку.

Конкурс проєктів для інтеграції ВПО «Твоя СИЛА – втілювати ідеї в реальність» ([Ресурсний центр ГУРТ](#)).

Міжнародна організація IREX запрошує громадські організації у цільових громадах до участі в Конкурсі проєктів для інтеграції ВПО «Твоя СИЛА – втілювати ідеї в реальність» у межах Програми СИЛА (Єднання через спільні дії молоді). Дедлайн прийому заявок – 23:59 30 вересня 2021 року (за Києвом).

Програма СИЛА (Єднання через спільні дії молоді) – це дворічний проєкт, який впроваджується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Державного департаменту США.

Конкурс проєктів для інтеграції ВПО «Твоя СИЛА – втілювати ідеї в реальність» – грантова можливість для громадських організацій, які працюють в одній з цільових громад: Бахмут, Бердянськ, Біловодськ, Чугуїв, Ізюм, Кам'янське, Краматорськ, Кривий Ріг, Маріуполь, Мелітополь, Павлоград, Первомайський, Пологи, Северодонецьк, Старобільськ над

вирішенням викликів, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи, а також посиленням соціальної згуртованості внутрішньо переміщених осіб та інших мешканців громади. Ініціативні групи молодіжних лідерів громади можуть подаватися на малі гранти лише у партнерстві з місцевою громадською організацією.

Метою Конкурсу проектів для інтеграції ВПО «Твоя СИЛА – втілювати ідеї в реальність» є фінансова підтримка місцевих громадських організацій, які можуть успішно втілити проєкт для громади, спрямований на посилення згуртованості громади та інтеграції внутрішньо переміщених людей до приймаючих громад. Для досягнення цієї цілі, програма СИЛА надасть малі гранти місцевим організаціям у 15 цільових громадах.

За результатами цього Конкурсу, субгрантери, якщо будуть обрані, зможуть отримати грант у розмірі до 4,000 доларів США для втілення проєкту у строк від 5 до 7 місяців. Розмір наданого гранту для втілення проєкту залежатиме від специфіки затвердженого проєкту. (...).

Житловий проєкт MOM: презентовано результати профілювання ситуації з ВПО у Краматорську та Северодонецьку з особливою увагою до житла ([Северодонецька міська військово-цивільна адміністрація Северодонецького району Луганської області](#)).

21 вересня у Северодонецьку Міжнародною організацією з міграції (MOM) презентовано результати профілювання ситуації з внутрішньо переміщеними особами у Краматорську та Северодонецьку з особливою увагою до житла.

Участь у представленні звіту взяли представники MOM, Мінреінтеграції, ради внутрішньо переміщених осіб і Северодонецької міської ВЦА.

Керівник Северодонецької міської ВЦА Олександр Стрюк:

Це дослідження сформує загальне уявлення про поточний профіль ВПО у нашому місті, поглибить розуміння проблем ВПО та житлових потреб людей, а також допоможе місцевій владі більш ефективно розробляти додаткові програми для підтримки внутрішньо переміщених осіб.

Координатор житлової програми Представництва MOM в Україні Конрад Клос:

Є три мети по профілювання. Перша – це визначення планування самих квартир і прилеглої території навколо будинків. Наприклад, ми визначили такі категорії, які будуть брати участь в цьому проєкті: ми провели бесіди безпосередньо з людьми, щоб почути, що їм необхідно забезпечити в цих квартирах і на цій території. Також нам необхідно було зрозуміти, які є економічні можливості як у переселенців, так і у місцевих жителів для майбутнього використання цих квартир. Тому що ми прагнемо зробити ці квартири доступними – будемо приступати до моделювання фінансової моделі і моделювання вартості оренди. За рахунок коштів, отриманих від оренди, місцева адміністрація буде мати гроші для

подальшого реінвестування або в нове будівництво, або в поліпшення інфраструктури. І третій, дуже важливий компонент, – нам необхідно зрозуміти ситуацію серед переселенців і місцевих жителів для формування критеріїв відбору та участі в програмі. Вже зараз починаємо процес обговорення спільно з муніципалітетом, залучаючи також постраждале населення: переселенців і місцевих жителів. Наступний найбільший крок – це початок будівництва. З огляду на законодавство України та вимоги МОМ ми тепер можемо брати участь в ролі замовника будівництва. Зараз буде робитися основний упор на підготовку будівельного майданчика і залучення підрядника безпосередньо до процесу будівництва.

Консультант Житлового проекту МОМ з профілювання ВПО Шон Локна серед іншого розповів, що результати цього дослідження дають інформацію про умови життя, а також житлові потреби й уподобання ВПО та осіб, які не є ВПО, у Краматорську, Северодонецьку та околицях цих міст. Це допоможе команді Житлового проекту у розробці планування квартир, а також у розробці критеріїв відбору потенційних мешканців.

Профілювання ВПО для цього дослідження здійснювалося з використанням змішаних методів з метою максимізувати зібрані дані та триангулювати результати. Шон Локна роз'яснив, що як кількісні, так і якісні дані були зібрані шляхом телефонного опитування членів домогосподарств, обговорення у фокус-групах та інтерв'ю з ключовими інформантами. Зібрані дані не можуть вважатися повноцінним профілюванням, підкреслив консультант, а, скоріше, зосереджені на житловій ситуації та відповідних потребах і вподобаннях цільового населення, а також на соціально-економічному статусі такого населення. (...).

Генеральний консул Федеративної Республіки Німеччини Таня Байєр: У Кривому Розі працює сильна ефективна команда ([Офіційний вебсайт Криворізької міської ради та її виконавчого комітету](#)).

Кривий Ріг та Німеччина: спільна праця на розвиток міста та підтримку мешканців. Юрій Вілкул провів зустріч з Генеральним консулом Федеративної Республіки Німеччини у Донецьку.

У Кривому Розі із дводенним робочим візитом перебуває Генеральний консул Федеративної Республіки Німеччини у Донецьку (офіс Дніпро) Таня Байєр. І перша зустріч поважної гості відбулася з в. о. міського голови Юрієм Вілкулом.

Під час розмови Юрій Вілкул підкреслив, що Кривий Ріг ефективно співпрацює з Генеральним консульством Федеративної республіки Німеччини, Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) та Українським фондом соціальних інвестицій за різними міжнародними проектами у сфері медицини, освіти, підтримки та соціальної адаптації внутрішньо-переміщених осіб.

В. о. міського голови Кривого Рогу Юрій Вілкул:

Результати нашої спільної роботи бачать і вони працюють на мешканців. А це і модульне містечко для переселенців і спортивно-ігровий комплекс для дітей з інвалідністю і відремонтовані школи № 20, 1, 58, 76, 115. Завдяки співпраці з GIZ придбано 10 сенсорних кімнат для шкіл. Саме у нашому місті за підтримки німецького фонду відкритий перший в Україні Кризовий центр для жінок, які постраждали від домашнього насильства. Також у нас великий комплекс заходів реалізований у галузі охорони здоров'я. Ми цінуємо наших партнерів, відкриті до роботи, адже наша мета – покращити якість життя містян і для цього залучаємо як міські кошти так і міжнародні інвестиції.

Новини з соціальних мереж

([Денис Шмигаль](#))

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Затвердили Стратегію деокупації Криму. Документ стане комплексною дорожньою картою з повернення українського Криму.

Як було наголошено, «Кримська платформа» — це не разовий захід. Ми схвалюємо комплексні документи, які містять детальні кроки деокупації, залучаємо до цього питання найкращих експертів та аналітиків з усього світу. Ми також працюємо з нашими країнами-партнерами та в рамках міжнародних організацій, аби тема Криму постійно була на світовому порядку денному.

([Павло Кириленко](#))

Голова Донецької обласної військово-цивільної адміністрації Павло Кириленко:

В умовах російської окупації частини Донецької та Луганської областей необхідно особливу увагу приділяти захисту українського інформаційного простору, при цьому по-різному повинна будуватися робота із окупованими, прифронтовими та вільними територіями.

Про це говорили сьогодні на зустрічі з головою Національної ради з питань телебачення і радіомовлення Ольгою Герасим'юк та представниками мовників і провайдерів Донеччини.

Центральні органи влади повинні ухвалити рішення, які допоможуть захистити виробників українського інформаційного продукту та чинити спротив російському інформаційному впливу в регіонах, де тривають бойові дії.

Ми як Донецька ОДА вже відновили повноцінну роботу обласного телеканалу Телеканал Донеччина TV. ДТВ та розпочали поширення інформаційного бюлетеня «Донеччина» на прифронтових територіях, але це тільки малі кроки. Великі кроки можливі тільки з підтримкою держави...

(Павло Кириленко)

**Голова Донецької обласної військово-цивільної адміністрації
Павло Кириленко:**

Був радий знову вітати на Донеччині Надзвичайного і Повноважного Посла Румунії в Україні пана Крістіана-Леона Цуркану.

Протягом останніх років пан Посол неодноразово відвідував Донецьку область та на власні очі бачив проблеми, з якими стикаються мешканці регіону.

Румунія надає суттєву допомогу Україні, зокрема, людям, які проживають у прифронтовій зоні на Донеччині.

Спільними зусиллями минулого року ми модернізували дитячий садок «Теремок» Миронівської селищної ради, отримали гуманітарну допомогу від Румунії для психосоціальних центрів реабілітації дітей.

І наша співпраця продовжується.

Зараз опрацьовуємо можливість фінансування робіт з реконструкції ще двох закладів Донецької області, зокрема Святогірського госпіталю для ветеранів.

«Приємно спостерігати, як змінюється ситуація в області попри усі складнощі, які ви переживаєте», – таку оцінку Донеччині дав пан Посол...

(Павло Кириленко)

**Голова Донецької обласної військово-цивільної адміністрації
Павло Кириленко:**

Із Генеральним консулом Федеративної Республіки Німеччина у Донецьку (офіс Дніпро) пані Танею Байер обговорили суспільно-політичну ситуацію на Донеччині.

Зазначив, що між Донецькою ОДА та представниками німецьких організацій налагоджена добра комунікація, ми маємо багато спільних напрацювань та конкретних результатів, особливо в сфері охорони здоров'я, цивільного захисту, соціальних послуг тощо.

Зовсім нещодавно область відвідав Спеціальний уповноважений Федерального уряду Німеччини з питань структурних змін вугільних регіонів України Станіслав Тілліх. Цей візит має велике значення з точки зору стратегічного планування майбутнього співробітництва між Україною та Німеччиною у сфері трансформації вугільних регіонів. Реалізація пілотного проєкту в Мирнограді стане початком процесу трансформації вугільних територій у Донецькій області, досвід якого можна поширити й на інші вугільні регіони України...

(Павло Кириленко)

**Голова Донецької обласної військово-цивільної адміністрації
Павло Кириленко:**

На будівництві 12-поверхового будинку для переселенців у Краматорську завершуються роботи з цегельної кладки першого поверху...

Коли будівництво буде завершено, тут буде 121 квартира, готова прийняти своїх мешканців...

[\(Луганська обласна державна адміністрація\)](#)

Перший заступник голови Луганської облдержадміністрації Олексій Смирнов узяв участь у відкритті поліцейської станції у місті Золоте Гірської громади.

«Відкриття поліцейської станції – це перший крок до зміни системи взаємовідносин між суспільством і поліцейськими, – зазначив у своєму виступі Олексій Смирнов. – По-перше, це зручність для жителів, які можуть звернутися до представника влади, по-друге, – для самого правоохоронця, який контролює правопорядок на території та має швидко реагувати на зміни в оперативній обстановці».

Також перший заступник голови облдержадміністрації зазначив, що такі осередки безпеки функціонують для того, аби в будь-якому віддаленому населеному пункті країни всі громадяни могли отримати якісний поліцейський сервіс. Особливо це стосується людей, які живуть і працюють тут, бо Золоте-4 досі – зона активних бойових дій.

Ремонт приміщення для поліцейської станції розпочався у Золотому Гірській громаді на початку 2021 року у рамках співпраці Гірської міської військово-цивільної адміністрації з ПРООН в Україні у межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки урядів Данії, Швейцарії та Швеції.

Бюджет – 2 079 123,55 гривень.

Відтепер жителям громади, які проживають у прилеглих населених пунктах, для отримання поліцейських послуг не потрібно їхати до відділів поліції, розташована

[\(Луганська обласна державна адміністрація\)](#)

З 1 жовтня кількість аптек з доступним інсуліном по країні зросла в чотири рази, на Луганщині – із 23 до 150

5300 аптек та аптечних пунктів по всій країні відпускатимуть інсулін за електронним рецептами безоплатно або з доплатою. Вартість інсулінів аптекам відтепер напряму відшкодуватиме Національна служба здоров'я України...

На відшкодування вартості інсулінів з 1 жовтня і до кінця року виділено 660 млн гривень. Цього достатньо, щоб за умови дотримання чітких правил забезпечити пацієнтів інсуліном безоплатно. Усі учасники процесу користуватимуться тими перевагами, які надає єдиний платник, як це зараз відбувається з програмою «Доступні ліки». На її прикладі всі побачили, що співпраця держави та бізнесу відбувається прозоро та за єдиними, однаковими для всіх правилами.

На 1 жовтня кількість аптек, в яких пацієнт зможе отримати інсулін, в цілому по країні зросла в чотири рази. Станом на 1 жовтня до програми

реімбурсації інсулінів приєднались понад 560 аптечних закладів-юридичних осіб, які мають 5300 місць відпуску, тобто аптек та аптечних пунктів, по всій країні. Ще 60 юридичних осіб підписують договори зі свого боку, а це ще плюс понад 200 аптек. А за даними регіональних департаментів охорони здоров'я, протягом січня-серпня 2021 року пацієнти отримували інсулін у понад 1400 аптеках України...

Нагадуємо, що з 1 жовтня препарати інсуліни можна буде отримати за електронним рецептом. Перший електронний рецепт на інсулін пацієнту виписує лікар-ендокринолог, на основі створеного та внесеного в електронну систему охорони здоров'я плану лікування. Повторний рецепт зможе також виписати сімейний лікар.

Експертний погляд

([Радіо Свобода](#))

Старший науковий співробітник Центру політики безпеки (Вашингтон, США), радник з економіки президента Росії (2000-2005) Андрій Ілларіонов:

Кожен, хто знайомий з питанням реінтеграції окупованих територій, знає, що це питання не одного дня, не одного місяця й не одного року. На прикладі об'єднаної Німеччини ми бачимо, як довго та як важко йде процес реінтеграції східнонімецьких земель у загальнонімецький простір. Не тільки з точки зору відновлення інфраструктури (будівель, споруд, транспортної системи). Ні. Головне – люди. Людей, які упродовж 40 років були отруєні пропагандою, були ментально отруєні тоталітаризмом. І тому складна й найважча робота – це виліковування ментального стану людей, які тривалий час перебували під впливом тоталітарних та авторитарних ідеологій.

Ті, хто думає про реінтеграцію окупованого Донбасу, окупованого Криму, окупованого Севастополя, мають розуміти, що це завдання не може бути вирішене в межах так званих Мінських угод, дотримання яких вимагає проведення виборів буквально на наступний день після того, як українські війська виходять на міжнародно визнаний українсько-російський кордон. Це неможливо, це безглуздо. Якби це було б зроблено, то спричинило б катастрофу.

Це (повернення Криму та окупованого Донбасу – ред.) – тривалий, складний процес, який вимагає мобілізації ресурсів усього українського суспільства для того, щоб відокремити на окупованих територіях тих, хто скоював злочини й має нести відповідальність згідно з Кримінальним кодексом України; тих, хто не скоював злочини, але так чи інакше підтримував цей режим; тих, хто не підтримував цей режим; і тим більше тих, хто займався протидією окупаційному режиму. За один день і за одну ніч ліквідувати кордон між окупованою територією та рештою України неможливо.

Силове вирішення питання стосовно територій, контрольованих режимом, який володіє ядерною зброєю, пов'язане з різними неприємними наслідками. Сама собою ця задача (повернення Криму та окупованого Донбасу – ред.) може бути вирішена тільки після того, як в Кремлі зміниться влада. При живому Путіні, на мій погляд, це неможливе. Це стане можливим тоді, коли буде діяти перший відповідальний російський уряд, тому що будь-який відповідальний російський уряд кровно зацікавлений у відновленні нормальних відносин між Росією та Україною, між російським та українським народами. І тому будь-який відповідальний російський уряд першим кроком зробить таке: виведення окупаційних військ, виведення бойовиків, надання допомоги українській владі у пошуку злочинців, які перебувають на цій території, і в передачі їх українському суду.

[\(Радіо Свобода\)](#)

15 днів президент Володимир Зеленський не підписує так званий закон про воєнних злочинців. Це закон доповнює законодавство України необхідними нормами, які дозволяють кваліфікувати, розслідувати воєнні злочини та злочини проти людяності, а також переслідувати воєнних злочинців за нормами міжнародного кримінального та гуманітарного права.

Голова Правління Української Гельсінської спілки з прав людини Євген Захаров:

На мою думку, закон не подають на підпис президенту з тих самих причин, з яких не ратифікують Римський статут. Є страх, що із українського боку були скоєні воєнні злочини, і якщо закон набуде чинності і почнуться належні розслідування, то це може вдарити по іміджу президента.

Тому маємо зараз таку ситуацію, коли парламент ухвалив цей закон – бо не голосувати за нього означало піти проти справедливості, проти озвучуваних раніше євроатлантичних прагнень України, – а президент не підписує і усі встановлені терміни уже прострочено.

От це, якраз і б'є по іміджу президента, на мою думку, якщо вже робити акцент на політичних моментах.

Політичні опоненти з усіх сторін завжди знайдуть приводи для критики, от тільки за справедливість ніхто критикувати не зможе. Закон треба підписати.

Політичний аналітик Інституту Євро-Атлантичного співробітництва Володимир Горбач:

Мені не відомо, чим саме керується президент Зеленський, але я знаю, що у військових колах є побоювання що цей закон можуть повернути проти захисників України, особливо тих добровольців 2014-15 років, чий юридичний статус на той час ще не був врегульований.

Проросійські і просто російські сили цим обов'язково скористаються.

І не тільки коли чи якщо прийдуть до влади. А відразу подаватимуть до суду, вестимуть інформаційні кампанії.

Правозахисниця, голова правління ГО «Центр громадянських свобод» Олександра Матвійчук:

Усі ці побоювання не мають сенсу. Бо якщо говорити про політичні переслідування, то і за нинішніми статтями можна посадити будь-кого. Те, що можна сфабрикувати справу за умисне вбивство не означає, що треба зняти з кримінального кодексу відповідальність за умисне вбивство.

Ми говоримо про злочини, які були скоєні на окупованих територіях. Там об'єктивно або ж немає можливості, або ж дуже важко проводити слідчі дії, збирати докази, опитувати свідків. Багато із цих злочинів або зовсім не розслідувалася, або ж справи відкривалися за звичайними статтями Кримінального кодексу. А це означає, що є терміни давності, вони можуть закінчитися і ці справи ніколи не дійдуть до суду.

Закон треба підписувати невідкладно, щоб злочинці знали, що їх за воєнні злочини і злочини проти людяності переслідуватимуть скрізь і завжди.

Старший науковий співробітник Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Сковороди НАН України, колишній бранець угруповання «ДНР» Ігор Козловський:

Верховна Рада ухвалила закон, громадськість проводила акції, правозахисники виступали із заявами, а закон досі не підписаний.

Ви ж чули, Володимир Зеленський сам сказав, що він «підписує все, коли йому приносять».

Тому треба запитати Офіс президента: чому цей закон досі не дали на підпис?

Цей закон треба підписувати терміново, бо він може врятувати життям тим бранцям, яких зараз утримують гібридні формування на Донбасі і до яких застосовують катування.

Ті, хто коїть злочини проти людяності, повинні знати, що вони будуть переслідуватися у будь-якій країні світу, і що ці злочини не мають строку давності. Злочинці мають знати, що їм не сховатись. І це може стати запобіжником, це може комусь із бранців врятувати життя.

Кожен такий злочин, незалежно від того, хто його вчинив, має належно розслідуватися і по них мають бути винесені вироки. І для іміджу України важливо, щоб закон набув чинності і почав діяти.

[\(Нове время\)](#)

Правозахисниця, юристка ГО «Громадський холдинг «Група впливу» Марія Красненко:

Минулого тижня уряд на своєму засіданні «удосконалив механізм виплати пенсій та грошової допомоги, зокрема й для українців, що мешкають на тимчасово окупованих територіях». (...) ідея віддаленої ідентифікації дуже непогана, правда. Проте питання стоїть у двох площинах.

Відповідно до наявних повідомлень, адже тексту постанови ще не опубліковано, процес віддаленої ідентифікації планується здійснювати через портал Пенсійного фонду України за допомогою Дія.Підпис (Дія ID).

Останній же можуть отримати тільки ті громадяни, які є власниками ID-карток чи біометричних закордонних паспортів. Тобто, як ми розуміємо, це практичним чином торкнеться далеко не кожного пенсіонера. І хоч статистика власників ID чи біометричного закордонного паспорту росте (тут зіграло закриття КПВВ і можливість виїзду тільки через територію Російської Федерації), проте вона точно ще не достатня. Іншим пунктом є наявність гаджету, доступ до інтернету і в цілому рівень цифрових навичок.

Однак, це точно ті фактори, які за бажанням можна вирішити. І профільні міністерства мають здійснити тут свою роботу, зокрема в площині інформування.

Нагадаю вам про часи, коли з'явилась можливість оплати, зокрема на касах магазинів, за допомогою карток (на які вже були переведені ті ж пенсіонери), але люди, наполегливо продовжували знімати готівку в банкоматах. Тому, наявність детальних покрокових інструкцій, розвінчування міфів у форматі «пояснення на пальцях» зрозумілою мовою є «маст хев», тобто обов'язковим.

За таких умов лякаюча і (для декого) неможлива процедура поступово стане схожою на процес оплати на касах, де все частіше бачиш пенсіонерів, які платять за хліб телефоном. Прогрес, слід визнати, тут неминучий. І наразі «Дія» продовжує обкатувати механізм. А наша задача залучити максимальне коло осіб, подавши їм сигнал від держави Україна. Вчоргове цей сигнал простий, проте такий важливий: «Ми думаємо про вас». Саме це хочеться чути.

І хоч акцент в інформаційних повідомленнях за даною темою і робився на жителях тимчасово окупованих територій, проте по факту, цей механізм стосується саме внутрішньо переміщених осіб, отримувачів соціальних, пенсійних виплат від держави. Адже до сьогодні держава Україна не запровадила окремого механізму звернення за виплатами, наприклад, для пенсіонера з Донецька чи Луганська. Такі громадяни України, отримують їх саме як переселенці. Зараз я не буду входити в дискусію щодо правильності чи неправильності виплат пенсій громадянам України в окупації, мова про інше. Українська статистика внутрішньо переміщених осіб не є достовірною. В ситуації, коли дії держави (або хоча б її профільні інституції) мали б бути спрямовані на інтеграцію внутрішньо переміщених осіб, саме їх кількість і профіль (вік, гендер, фінансова спроможність тощо) підлягали б врахуванню при розробці державних, регіональних та місцевих програм. Проте, так не відбувається і ми досі оперуємо цифрою у 1.5 мільйона внутрішньо переміщених осіб.

Покращення і вирішення питання хотілось б на системному рівні. Однак, «покращення», хоч і в такому форматі, є вже одним із кроків і чітким меседжем для жителів тимчасово окупованих територій. Надія теж може виступати методом боротьби.

Прогнози

([Новое время](#))

Керівник з політичних питань Київської школи економіки Павло

Кухта:

Виклики для світової економіки стають дедалі виразнішими. По-перше, криза будівельного ринку в Китаї набирає обертів. Окрім вже відомої на весь світ Evergrande, ще два китайські девелопери — Sinic Holding та Fantasia Holdings — зіткнулися з фінансовими проблемами. (...)

Падіння будівельного сектору в Китаї може призвести до фінансової кризи, яка досить швидко дістанеться і нас.

Це створює такі ризики, як падіння валютних резервів, знецінення гривні та прискорення інфляції. Якщо ж китайській владі вдасться втримати ситуацію під контролем, то обсяги будівництва в Китаї все одно сильно і надовго впадуть. А, значить, впаде і попит на метали та іншу сировину, яку експортує Україна. За грубою оцінкою, можемо через це втратити не менше одного відсотка від нашого щорічного економічного зростання в найближчі пару років.

По-друге, продовжується енергетична криза по всій Євразії. Ціни на газ в Європі, чиє зростання було штучно спровоковане Газпромом і не тільки, продовжують летіти вгору. Сьогодні вони скакнули до позначки у \$1400.

Паралельно почала стрімко зростати й ціна на вугілля, підскочивши майже до \$250.

І в Китаї, і в Європі дорогий газ починають замінювати вугіллям, що штовхає ціну останнього вгору. А до держав-виробників вугілля, таких як Казахстан та Росія, вже вишикувалась черга з країн, які намагаються забезпечити собі постачання вугілля. Спровокувавши газову кризу, росіяни тепер посилюють свої позиції ще й на вугільному ринку.

Зима вже майже тут. І для економіки вона обіцяє бути гарячою.

Інфографіка

(Слово і Діло)